

PRIMORSKI DNEVNIK
je začel izhajati v Trstu
13. maja 1945. njegov
predhodnik PARTIZANSKI
DNEVNIK pa 26. novem-
bra 1943 v vasi Zakriž nad
Cerknim, razmnožen na
ciklostil. Od 5. do 17. se-
ptembra 1944 se je tiskal
v tiskarni »Doberdob«
v Govcu pri Gorenji Trebu-
ši, od 18. septembra 1944
do 1. maja 1945 v tiskarni
»Slovenija« pod Vojškimi
pri Idriji, do 8. maja 1945
pa v osvobojenem Trstu,
kjer je izšla zadnja števil-
ka. Bil je edini tiskani par-
tizanski DNEVNIK v za-
sužnjeni Evropi.

primorski

dnevnik

TRST
Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600
Tlx 460894 PD I

GORICA
Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723

ČEDAD
Stretta De Rubeis 20
Tel. (0432) 731190

Poština plačana v gotovini
Abb. postale 1 gruppo

Cena 900 lir - Leto XLIV. št. 155 (13.093)

Trst, sredo, 20. julija 1988

Sprejetje resolucije OZN še vedno osrednja tema mednarodnih političnih komentarjev

Odločitev Irana je pozitivno znamenje pot do končnega miru pa je še dolga

Kljub napovedanemu premirju se nadaljujejo obojestranski napadi - SZ primerja resolucijo z ženevskim vrhom o Afganistanu - ZDA govorijo o umiku tujih vojaških sil

TEHERAN — Kljub temu da je Iran sprejel resolucijo OZN o prekinitvi ognja v Zalivu, je upanje, da bo res prišlo do premirja, trajalo pičlih 24 ur. Včeraj ves dan so se namreč z nevarno intenzivnostjo nadaljevali obojestranski napadi. Iraška tiskovna agencija INA in iranska IRNA poročata o hudih spopadih in bombardiranjih na južni fronti, kjer je iraško letalstvo hudo poškodovalo jedrsko elektrarno v Bušerju in naftno čistilnico v pristanišču Bandar Imam. Irancem pa je baje uspelo v zgodnjih popoldanskih urah sestreliti dva iraška lovca, enega v trenutku, ko je kršil iranski zračni prostor, drugega pa med letom nad nekim civilnim objektom. Oba napada sta terjala žrtve in ogromno gmotno škodo.

Po prvih suhoparnih reakcijah na odločitev Irana je včeraj glasnik sovjetskega zunanjevega ministrstva Gerasimov izjavil, da je to pomemben korak v iskanju najustreznejše oblike miru v Zalivu. »Po ženevskih dogovorih o umiku sovjetskih čet iz Afganistana,« je dejal Gerasimov, »je sprejetje resolucije OZN obetajoče znamenje, iz katerega je mogoče sklepati, da bo kmalu prišlo do sprave v vseh primerih krajevnih vojn.« Tiskovna agencija Tass pa piše, da je končno prevladal smisel za odgovornost in da je resolucija dokaz, da ima svetovna javnost lahko velik vpliv tudi na najbolj zapletene vojne in politične afeje. Poudarja pa tudi, da se motijo tisti, ki menijo, da je množična prisotnost ameriških vojaških sil

v Zalivu odločilnega pomena, kajti, nadaljuje agencija Tass, ni dovolj, da orožje občasno odložijo, pač pa, da ga v celoti odpravijo.

Iz ZDA pa se je prvi oglašil demokratični predsedniški kandidat Dukakis, ki je pozdravil odločitev Irana in vztrajal pri dejstvu, da mora prenehati vsako pošiljanje orožja v zalivske države, kajti samo tako se lahko prepreči širjenje vojne. Ameriški zunanji minister Shultz je odločitev Irana ocenil v Tokiu, kjer je na uradnem obisku. Med drugim je dejal, da je položaj v Zalivu izredno zapleten, vendar je imam Homeini pokazal veliko mero dobre volje in pripravljenosti do mirovnih pogovorov. Premirja med Iranom in Irakom pa se najmanj veselijo Izraelci, in če gre verjeti enemu izmed najuglednejših dnevnikov, se zanje končuje doba »debelih krav«. Dovesedno tako se je izrazil novinar, v članku pa objavlja nič kaj pomirjevalne odgovore laburističnega liderja Simona Peresa. Slednji namreč dvomi, da se bo Irak odslej popolnoma posvetil obnovi države, pač pa trdi, da bo vse svoje sile in moči uperil v korist arabske hegemonije oziroma proti Izraelu, ki ga krčevito sovraži. Izraelski državni svet se bo sestel že v prihodnjih dneh in proučil nastali položaj. Iraški predstavnik pri OZN pa je novinarjem izjavil, da je začasna prekinitev ognja odločno premalo, dokler Iran ne bo pokazal prave pripravljenosti do spoštovanja mirne resolucije.

V glavnem ugodne ocene italijanskih politikov

RIM — Tudi v italijanskih vladnih krogih polagajo velik poudarek na nepričakovano popustljivost Irana ob sprejetju resolucije OZN. Predsednik Cossiga in zunanji minister Andreotti sta o dogodku govorila v zasebni obliki, predstavniki raznih političnih strank pa so večinoma dajali javne izjave, ki so v glavnem pozitivne. Splošno mnenje pa je, da še ni mogoče govoriti o pravem miru v Zalivu, vsaj dokler bodo trajali napadi, ki so že v teku včerajšnjega dne nevarno vrstili. V izjavah italijanskih političnih predstavnikov pa je mogoče zaslediti tudi zadovoljstvo nad uspehom OZN in nad vlogo, ki so jo zahodne države odigrale zlasti v preteklem letu tako na diplomatskem kot na politično-vojaškem področju.

Veliko zanimanje vlada sedaj za načrte o ureditvi trgovskega pomorskega prometa v Perzijskem zalivu. Včeraj se je pod vodstvom ministra za trgovsko mornarico Prandinija prvič sestala izredna komisija, ki koordinira trgovski pomorski promet in nadzorstvo italijanske vojne mornarice. Seje so se udeležili tudi vsi italijanski ladjarji, katerih ladje plujejo skozi Zaliv. Sporazumno so sklenili, da obstoječih načrtov ne bodo spremenili do septembra, razen če ne bo v tem času prišlo do korenitih sprememb v splošnem plovnem kontekstu. Naj zabeležimo, da so od začetka vojne med Iranom in Irakom v Perzijskem zalivu napadli oziroma poškodovali 546 tujih ladij.

Kremelj grozi stavkajočim Armencem

MOSKVA — Kremelj grozi, da bo uporabil silo, če bodo v Armeniji in v Gorskem Karabahu »še kršili javni red in zakonitost«. Pristojna ministrstva pa so že pripravljena, da zaprejo stavkajoča podjetja in tovarne, njihovo proizvodnjo pa nadoknadijo z delom v obratih drugih republik.

Ob teh slabo prikritih groznjah pa napovedujejo ustanovitev posebne komisije v okviru sovjeta narodnosti, ki naj bi z azerbajdžanskimi oblastmi proučil možnost, da bi Karabah iz »avtonomne oblasti« povišali v »avtonomno republiko«. Te možnosti pa komunistične agencije Tass o zasedanju vrhovnega sovjeta ne navaja. Sovjetska agencija pa pojasnjuje, zakaj vrhovni sovjet ni sprejel zahtev karabaških Armencev. Na Kavkazu in v Zakavkazju živi ogromno manjših narodnosti v sklopu narodnih republik in avtonomnih oblasti. Če bi zadostili armenskim zahtevam, bi se sprožil pravi plaz podobnih zahtev z nepredvidljivimi posledicami.

Vrhovni sovjet ni mogel sprejeti upravne ureditve Gorskega Karabaha, ker temu nasprotuje azerbajdžanski sovjet. Sovjetska ustava pa predvideva spremembo meja samo v primeru, da se strinjata obe republiki, v tem primeru azerbajdžanska in armenska.

Na včerajšnji skupni seji CK in nadzornega odbora

Occhetto želi novo KPI bolj enotno in odločno

RIM — Achille Occhetto si želi novo, enotnejšo in napadalnejšo KPI, ki bo vodila odločno opozicijo na liniji programske alternative, ki jo je že dočel kongres v Firencah. Njegovo prvo poročilo v svojstvu tajnika pred »parlamentom« stranke (to je pred centralnim komitejem in centralno kontrolno komisijo, ki sta se zbrala na skupnem zasedanju) je izzvenelo kot odločen protinapad na kritike, ki so jih v prejšnjih dneh izrekli politični nasprotniki na njegov račun in na račun stranke. Predvsem si je privoščil Craxija in De Mito. Petstrankarska formula, je poudaril, ostaja še naprej slaba formula za slabo vlado. »Binom KD-PSI, ki ga smatrajo za stebber sedanjega sistema, predstavlja v resnici hudo oviro za resničen prehod iz faze političnih zavezništva v programsko fazo, s katero si vsi tako radi polnijo usta.« Sekretar komunistične stranke je nato ostro kritiziral Bettina Craxija, ker je na državni skupščini svoje stranke izjavil, da je glavni sogovornik

LJUBLJANA — Pred senatom peterice vojaškega sodišča v Ljubljani se je včeraj nadaljevalo sojenje Ivanu Boršterju, Davidu Tasiću, Franciju Zavrlu in Janezu Janši, ki so obtoženi za izdajo vojaške skrivnosti. Predvčerajšnjim so razpravo prekinili, ker je Franci Zavrl, odgovorni urednik tednika Mladina, ki se edini brani s prostosti, zahteval, da zaradi domnevne pristranskosti in napak izvzamejo predsednika sodnega senata.

Vrhovno vojaško sodišče Jugoslavije je Zavrlu zahtevalo kot neutemeljeno. Zagovornik Francija Zavrla, odvetnik Drago Demšar, je to odločitev v izjavi za ljubljanski radio ocenil kot pričakovano. Radio Ljubljana je posredoval njegovo izjavo, v kateri pravi, da je »vrhovno sodišče to storilo kot običajno z levo roko in brez argumentov, s čimer je slovenskemu narodu dalo svoj prispevek ob dnevu vstaje, 22. juliju«. Radio Ljubljana je objavil tudi izjavo sestree Ivana Boršterja, ki je po odhodu iz sodne dvorane dejala, da se njen brat »dobro počuti« in »nad vse ljubi slovenski narod, zaradi katerega je vse to storil, zaradi katerega je vse te dokumente dostavil«. Po odločitvi senata vojaškega sodišča v Ljubljani imajo obtoženi vojaške zagovornike, javnost pa je izključena.

Pred zgradbo vojaškega sodišča v Ljubljani se je tudi včeraj zbralo več kot 200 ljudi, ki so tam stali v mirnem protestu. Številni avtomobilisti, ki so vozili po tej ulici, so s trobljenjem povzročili velik hrup, zato so ulico ob sodišču zaprli za promet. Zbrani so še zapeli Prešernovo Zdravljico in se nato razšli. (dd)

Proces proti »Janši in ostalim« se nadaljuje

Vrhovno vojaško sodišče zavrnilo Zavrlovo zahtevo

Ljubljanski proces odjeknil v senatu

RIM — Proces proti Janezu Janši, Davidu Tasiću, Franciju Zavrlu in častniku Ivanu Boršterju je včeraj odjeknil tudi v italijanskem parlamentu na pobudo skupine senatorjev, ki so naslovili na ministrstvo za zunanje zadeve pismo vprašanje. Prvi podpisnik je slovenski senator Stojan Spetič, poleg njega pa na zadevo Janša opozarjajo še predstavniki Neodvisne levice Giuseppe Fiori, radikalec Franco Corleone, demokristjanka Maria Fida Moro in Antonio Graziani, demoproletarec Guido Pollice ter socialisti Maria Rosaria Manieri in Guido Gerosa.

Zunanjevega ministra sprašujejo, če mu je znano, da procesu nasprotuje tudi iz ustavnega vidika velika večina slovenskega prebivalstva, ki se je zbrala okrog posebnega odbora za človeške pravice in bila deležna izrazov solidarnosti s strani skoraj vseh evropskih držav. Hkrati ga sprašujejo, kaj namerava storiti v tem pogledu italijanska vlada.

Tudi tržaška federacija KPI je izdala solidarnostni dokument, v katerem negativno ocenjuje vojaško sojenje, ter ga včeraj predstavila generalnemu konzulu SFRJ Liviju Jakominu.

Marko Waltritsch
glavni urednik
Primorskega dnevnika
in Agencije Alpe Adria

Upravni svet Založništva tržaškega tiska in Izvršni odbor Slovenske kulturno-gospodarske zveze sta za novega glavnega in odgovornega urednika Primorskega dnevnika in Agencije Alpe Adria imenovala Marko Waltritscha, dosedanjega urednika goriške kronike. Novo funkcijo bo Waltritsch prevzel v nedeljo, 24. julija.

Upravni svet ZTT in Izvršni odbor SKGZ se dosedanjemu uredniku Bogu Samsi zahvaljujeta za vodenje Primorskega dnevnika in Agencije Alpe Adria v času tehnološke in vsebinske preosnove našega dnevnika.

Deželni odbor proučil vprašanje radioaktivnega plina, ki se je ugnezdil pri Avianu Prisotnost radona bodo merili po vsej F-JK

TRST — Deželni odbor Furlanije-Juljske krajine se je včeraj zaustavil ob perečem vprašanju radioaktivnega plina radon, ki so ga izmerili tehniki ameriškega oporišča v Avianu. Deželni odbornik za civilno zaščito Giovanni Di Benedetto je poročal o rezultatih ameriških merjenj tako v notranjosti oporišča v Avianu kot v nekaterih javnih lokalih, ki jih ameriški vojniki običajno obiskujejo, ko so na prostem izho-

du. V Avianu so pričeli niz merjenj (ta merjenja so v Ameriki obvezna, saj je v ZDA potrebno spričevalo o količini radona v hiši ali stanovanju, preden gre imovina naprodaj). Tehniki so izmerili radioaktivnost desetih stavb, ki so vse precej odmaknjene od letališke steze in hangarjev. V vseh primerih gre za poslopja, v katerem se je oddvijala rekreacijska dejavnost vojakov in njihovih sorodnikov, ki prav tako živijo v oporišču. Posebne merilnike so Američani namestili tudi v Avianu samem, kjer se je prav tako »ugnezdil« plin.

Radon nima barve in vonja, iz zemlje pa pronica običajno v hiše skozi neprimerno izoliranih ali poroznih površin, pot pa si utira skozi sleherni špranjo. V izredno razredčenih količinah je prisoten malodane v vseh hišah, za zdravje pa postaja nevaren, ko se koncentracija dvigne preko določene meje in to v glavnem zaradi slabega prezračevanja prostorov. Prav zaradi tega so pri Avianu že ukrepali in pričeli »bonifikacijo« prostorov.

Di Benedettovom poročilu je sledila razprava, ki se je zaključila z odlokom, da bodo merili prisotnost radioaktivnega plina tudi na vsem deželnem

območju, čeprav se bo deželna tehnična raziskava pričela prav v Avianu, kjer je izbruhnil primer. Prebivalstvo malega mesta pordenonske pokrajine je dokaj trezno sprejelo vesti o prisotnosti radioaktivnega plina in se ne predaja paniki, pač pa z zanimanjem sledi razvoju dogajanj. V deželnem okviru bodo za merjenja in vse potrebne analize poskrbeli izvedenci deželne komisije za varnost pred jedrskim sevanjem, ki so jo imenovali po črnbobliki nesreči. Komisijo bodo vsekakor dopolnili nekateri predstavniki civilne zaščite.

Radioaktivni plin radon je naravnega izvora in je običajno prisoten na terenu, čeprav so koncentracije, ki jih merimo v becquerelih (na Deželi pa tudi pri USAF v Avianu še vedno uporabljajo merske enote picocurijev) znatno manjše od tistih, ki so jih ameriški vojaški strokovnjaki izmerili v vojaškem oporišču. Vojaške oblasti so vsekakor demantirale vest, da ima radon kaj opraviti s skladišči jedrskega orožja, drugih »naravnih« razlogov tolikšne koncentracije menda tudi ni, zato so nekateri tehniki izrazili mnenje, da so pod furlansko zemljo ležišča urana, ki med razpadanjem »proizvajajo« radon.

Župan v Massi določil dokončno zaprtje obrata Farmoplant

NA 12. STRANI

● Occhetto želi

NADALJEVANJE S 1. STRANI

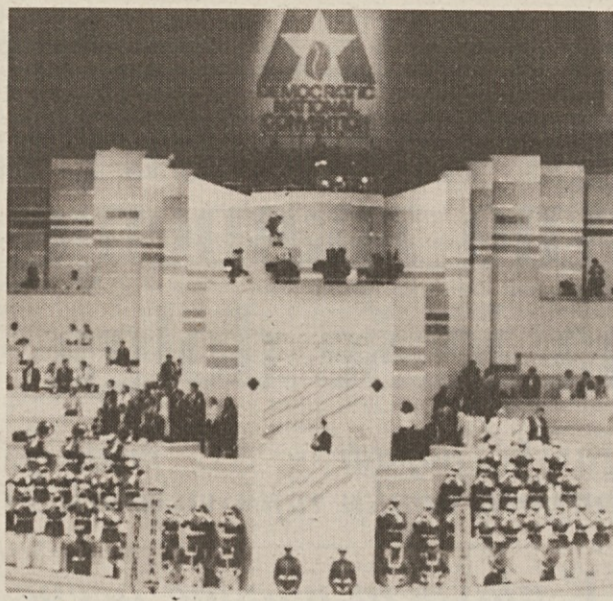
nik socialistov Krščanska demokracija. De Miti pa je dejal, da ni KPI tista, ki je spremenila stališče o inštitucionalnih reformah, temveč KD. Predsednik vlade, ugotavlja Occhetto, je zagotovil, da se bo treba vprašanja tajnega glasovanja lotiti v okviru širšega načrta za inštitucionalne reforme, vse pa kaže, da daje danes De Mita popolno prednost samo vprašanju tajnega glasovanja. Komunisti so sicer pripravljene na spremembo zakona o tajnem glasovanju, vendar samo v okviru dogovorjenih reform. Z vsemi močmi pa se bomo uprli takšni reformi, je zaključil to misel komunistični sekretar, ki bi imela za izključen cilj odpravo tajnega glasovanja.

Osrednja točka Occhettovega poročila je bila posvečena partiji. KPI je stranka »na odprtem morju«, stranka, ki je izgubila smer, a išče nova obzorja, je dejal Occhetto. Tega se morajo zavedati vse napredne in levičarske sile in zapluti na »odprto morje«. Biti socialist ali komunist pomeni iskati nove in izvirne poti za preobrazbo družbe. In pri tem ni nič čudnega, če pride tudi do hudih sporov v gledanju na preteklost. Ni pa resno in koristno pretvarjati ali izkoriščati določenih stališč v trenutku, ko se neka velika politična sila sooča s problemi svoje obnove. Pri tem je Occhetto mislil na nedavne polemike, ki jih je izzvala njegova izjava o Togliattiju. »Nihče izmed nas,« je dejal, »ni čutil potrebe, da bi podiral mite, ki jih tudi ni ustvaril, čutimo pa potrebo po nadaljnjem razmišljanju o naši vlogi v družbi.«

Novi sekretar KPI je nato nakazal glavne cilje in teme osemnajstega kongresa KPI, ki bo prihodnjega januarja. Dejal je, da mora delo kongresa sloneti na enotnem dokumentu, ki mora vsebovati glavne smernice »novega kurza«. Svoje poročilo je Occhetto zaključil s trditvijo, da je KPI številčno druga stranka v Italiji in prva stranka opozicije in da ne bo dala za doščena tistim, ki upajo, da bi se zaprla sama vase ali pa se razklala. KPI namerava skratka voditi odločno opozicijo proti petstrankarski koaliciji. »Voditi pošteno demokratično opozicijo pomeni ne samo pripravljati se na prevzem vlade, temveč stvarno izpolnjevanje vladne naloge,« je zaključil Occhetto. O zamenjavi urednika glasila Unità včeraj ni bilo govora. Ta argument bo centralni komite obravnaval danes.

Po politični spravi med kandidatom Dukakisom in temnopoltim politikom Jacksonom

»Ameriški sen« in strankarska enotnost gesli demokratske konvencije v Atlanti

NEW YORK — Demokratski delegati so se končno zbrali v impozantni športni palači v Atlanti. Pozdravni govor ob odprtju zasedanja je imela tokrat ženska, teksaški zakladni minister Ann Richards, ki je trenutno ena izmed najvidnejših »novih« osebnosti v demokratski stranki. Delno zaradi tega, delno pa tudi zaradi njenega bleščečega govorniškega stila, ki se prav dobro ujema s pisano koreografijo ameriških strankarskih konvencij, ji je organizacijski štab poveril delikatno nalogo, da prebere tako imenovani »ključni govor«.

Richardsonova je izrabila priložnost konvencije v Atlanti, mestu, ki je znano tudi zaradi filma V vrtincu, da je govor pričela s feministično-filmsko prispodobno: »Ni je stvari, ki bi jo naredil Fred Astaire, ki je ne bi znala narediti tudi Ginger Rogers.« Demokratom je tako elegantno servirala opazko o nujni po večjem upoštevanju ženskega političnega udejstvovanja, odločno manj obzirna pa je bila v svojem sicer briljantnem nastopu republikanskih grehov. »Ubogemu Georgeu« (Bushu) ni prizanesla ostrih kritik, ki so občasno spominjale na pravo zasmehovanje, v veliko veselje vseh 4.203 delegatov in najbrž večine petnajst tisoč prisotnih novinarjev.

Njen uvodni govor je bil vsekakor osredotočen na dokaj enostavnem, a sila efektne gestu: »Moramo obnoviti ameriški sen.« »Ne bomo imeli Amerike, ki si je želimo, dokler ne bomo izvolili voditeljev, ki bodo vedno govorili resnico, in ne samo včasih,« je izjavila Ann Richards, ki je obtožila republikance, da so združili državo na toliko majhnih neprebodnih celic.

Demokrati se torej ponovno sklicujejo na enotnost, ki ostaja tudi ključno vprašanje stranke same. Glavni kandidat Dukakis je izbral svojega »podpredsednika« Bentsena iz skupine strankarske desnice, da bi si pridobil simpatije in glasove konservativne Amerike, v imenu Carterjeve enotnosti pa je Grku klonil tudi Jesse Jackson, ki je občutno omilil svoje politične zahteve. Demokrati so Jacksonu priznali, da se je znal umakniti v imenu višje strankarske strategije, temnopolti politik pa bo vsekakor vztrajal na treh izredno spornih postavkah: petletno zamrznitev stroškov za obrambo, naj se ZDA odrečejo »prvem strelu« (skratka, naj ne sežejo prvi po jedrskem orožju), naj država prizna Palestincem pravico do samoodločanja.

Na sliki (teletelo AP): sedež demokratske konvencije v Atlanti

Školč novi predsednik ZSMS

LJUBLJANA — Novi predsednik republiške konference Zveze socialistične mladine Slovenije je 28-letni politolog Jožef Školč, član dosedanjega predsedstva, a trenutno na sluzenju vojaškega roka. Za tajnika pa je bil izvoljen Andrej Vrlič. Tako se je po dolgem, konec junija prekinjenem postopku za imenovanje novega vodstva ZSMS, izrekla včeraj volilna konferenca. Postopek je, kot znano, znatno obtežila predsedniška kandidatura Janeza Janše, ki mu v teh dneh sodijo pred vojaškim sodiščem. Tudi med včerajšnjim zasedanjem je bilo veliko zahtev, da se volitve spet odložijo na konec avgusta, a je prevladala težnja, da se vendarle izvedejo.

V prvem krogu tajnih volitev je Jožef Školč prejel 35 glasov, medtem ko sta jih druga dva kandidata za predsedniško funkcijo v slovenski mladinski organizaciji Janez Janša in Duško Kos prejela po petnajst. Na drugem glasovanju je za Školča glasovalo 56 od skupnih 82 delegatov.

Kot kaže, pa se zadeva s tem še ni zaključila. Dejstvo, da Janša ni bil izvoljen za predsednika, je izzvalo ostro reakcijo predstavnika mladine mariborske Univerze Božidarja Novaka, ki je to označil za izdajo. Hkrati je najavil, da bo njegova organizacija zaradi tega izstopila iz ZSMS. Njegova reakcija je izzvala buren aplavz večine delegatov na včerajšnji konferenci.

Veleposlanik Kosin se zavzema za razorožitveno konvencijo

ZENEVA — Izdelava univerzalne konvencije o prepovedi kemičnega orožja je prednostna naloga, je na plenarnem zasedanju konference o razorožitvi dejal stalni predstavnik SFRJ pri OZN v Ženevi veleposlanik Marko Kosin. Obstoječa stopnja soglasja omogoča pospešitev dela, tako da bi konvencijo po jugoslovanskem predlogu morda podpisali že prihodnje leto na posebni konferenci pod okriljem OZN.

Veleposlanik Kosin se je zavzel za vseobsegajoč pogled v razoroževanje, vključno z vsemi njegovimi vidiki - jedrsko, konvencionalno, kemično in radiološko, vesoljsko in drugo razoroževanje. Konferenca mora odločne proučiti konvencionalno razoroževanje, pri čemer ne gre za izenačevanje konvencionalnega z jedrskim razoroževanjem, ampak za dejstvo, da se klasično orožje vsakodnevno uporablja, da se njegova rušilna moč nenehno večja in da se krepijo ofenzivni potenciali. Dolgoročno gledano ne moremo pričakovati zmanjšanja jedrskega ob zastoju konvencionalnega razoroževanja. Na evropskih tleh se pojavljajo nove možnosti zmanjšanja konvencionalnega orožja, kar bi gotovo prispevalo tudi k jedrskemu razoroževanju.

Kosin je tudi ponovil jugoslovanski predlog po uvedbi moratorija na jedrske poskuse s 5. avgustom letos, ob 25. obletnici podpisa sporazuma o delni prepovedi jedrskih poskusov.

CK ZKJ obsoja polemike o novosadskih dogodkih

BEOGRAD — Predsedstvo CK ZKJ je po razpravi na zasedanju 18. in 19. julija sprejelo oceno in stališča ob prihodu in protestu občanov srbske in črnogorske narodnosti s Kosova v Novi Sad. V razpravi so vsestransko ocenili vzroke tega dogodka, njegove idejnopolične posledice in odmev v najširši javnosti, nasprotovanja in razdelitve, do katerih je s tem v zvezi prišlo in kar negativno vpliva na zapletene družbenopolitične razmere v državi. Predsedstvo je določilo tudi neposredne naloge organov in organizacij ZK.

Predsedstvo CK ZKJ je med drugim zahtevalo, naj takoj prekinejo z vsemi nenačelnimi polemikami, z neargumentiranimi imenskimi navajanjem in obtožbami v delu organizacij in vodstev CK, s protestnimi srečanjem in z evforičnim in neobjektivnim pisanjem in poročanjem v sredstvih javnega obveščanja. Ocene in stališča z zasedanja bodo objavili kasneje. (dd)

Zakaj so odložili aranžmaje za Dubrovnik in Medjugorje

ZAGREB — Na jugoslovanski strani ni nikakršnih sprememb glede prehoda meje, zato lahko italijanski turisti tudi v bodoče prihajajo v Jugoslavijo le z osebno izkaznico, piše v najnovejši informaciji republiškega komiteja za odnose s tujino SR Hrvaške.

Težave italijanskih turistov, ki z osebno izkaznico niso mogli prestopiti meje pristanišč Bari, Ancona in Pescara ter odpotovati v Jugoslavijo, so rezultat sprememb v italijanskih predpisih. Konzul republike Italije v Zagrebu Salvatore Cilente pojasnjuje, da velja novi predpis od začetka tega meseca. Ta določa, da lahko italijanski državljanji potujejo z osebno izkaznico le v države Evropske skup-

nosti ter v Švico in Avstrijo, za potovanje v druge države pa potrebujejo potni list.

Nekatere zlonamerne poskuse, da bi krivico za nastale težave italijanskih turistov zvalili na jugoslovansko stran, zanikajo vsakdanji dogodki. V Italiji je treba na potni list čakati več kot mesec dni, zato številni turisti navkljub novemu predpisu še naprej potujejo v Jugoslavijo le z osebno izkaznico, vendar preko Avstrije.

Novi predpis pa je vnesel zmedo v običajni promet turistov med jugoslovanskimi in italijanskimi pristanišči, zato je bilo treba nekatere vnaprej dogovorjene aranžmaje v Dubrovniku in Medjugorju odložiti. (dd)

Spet raketni napad mudžahedinov na Kabul

MOSKVA — Najmanj devet oseb je umrlo, dober duca pa jih je bilo ranjenih v včerajšnjem raketnem napadu mudžahedinov na Kabul. V prvih jutranjih urah, ko so mestne ulice zelo obljudene, je na afganistansko glavno mesto padlo 11 raket, ki so med drugim povsem uničile tri stanovanjske hiše. Tiskovna agencija Tass navaja, da je za 8 žrtev kriva ena sama raketa, ki je svojo smrtonosno pot zaključila v četrti Hairhana. Po eksplozijah pa so mudžahedini zavili krivdo za napad na pošiljko vojske, češ da je to le provokacija, s katero bi blatili ugled islamskih gverilcev pred ljudstvom. Tass je to verzijo najodločneje zanikala in obsodila.

Včerajšnji raketni napad mudžahedinov je že drugi v zadnjih štirih dneh. V prvem je izgubilo življenje 20 oseb, ranjenih pa je bilo 34. Od 21. junija pa so mudžahedini izstrelili na Kabul 124 raket. Zaradi teh napadov je Sovjetska zveza najodločneje protestirala pri pakistanski vladi in jo obtožila, da ne spoštuje dogovora iz Ženeve. V Karadžiju so napovedali, da ne bodo več pošiljali orožja mudžahedinom, a kaj, ko ti imajo ogromne zaloge najsoodnejših prenosnih raket, ki so jim jih posredovali Američani. ZDA se med drugim niso odpevale te »pomoči«.

LJUBLJANA — Objava celotnega magnetograma zaprte seje vojvodinskega komiteja ZK, na kateri so razpravljali o »novosadskih dogodkih«, je povzročila novo zaostritev v Srbiji. Odločitev o tej objavi je v petek sprejelo predsedstvo pokrajinskega komiteja, in sicer ne zato, da bi začelo »kampanjo« pred sejo predsedstva CK ZKJ, pač pa, kot so poudarili, zato, ker predsedstvo CK ZK Srbije ni spoštovalo zahteve predsedstva CK ZKJ, da o »novosadskih dogodkih« ne bo javnih polemik, dokler o tem ne bo razpravljalo zvezno partijsko predsedstvo. To pa je tudi zahtevalo od predsedstva PK ZK Vojvodine in Kosova ter CK ZK Srbije, naj najprej sami ocenijo te dogodke.

Na seji pokrajinske konference ZK Vojvodine je Silviya Žugič-Rijavec v uvodni besedi ocenila, da demonstracije več sto kosovskih Srbov in Črnogorcev v Novem Sadu predstavljajo najbolj grob napad na politično bit SAP Vojvodine in njeno vodstvo, odkar obstaja pokrajina, da gre za nedemokratičen pritisk, s katerim je bil zlorabljen težaven položaj Srbov in Črnogorcev na Kosovu in da je to poskus destabilizacije političnih odnosov v pokrajini. Spomnila je na protest beogradske partijskega predsedstva, češ zakaj se vojvodinsko vodstvo ni hotelo pogovarjati z občani Kosova, in vprašala: Mar bi beogradskega predsedstva privolilo v pogovor s skupino, v kateri bi bili tudi nacionalisti in meščanski desničarji?

Petar Matić je te dogodke imenoval strašna, neverjetna in nesprijemljiva kampanja, ki ne zadeva zgolj diskvalifikacijo vojvodinskega vodstva in o kateri bodo morali prej ali slej razpravljati v ZK Vojvodine, Jugoslavije in seveda Srbije. Rokavica je vržena, treba jo je pobrati in iti v razpravo. Kako je mogoče pojasniti, da nekateri ljudje iz vodstva ZK Srbije brez pooblastil in mandata govorijo v imenu srbskega naroda in Vojvodine in drugje? Ni mogoče v eni situaciji govoriti v imenu vsega naroda - ta pa ni samo v Srbiji - obenem pa ne dovoljevati drugim vodstvom, da govorijo v imenu drugih narodov - hrvaškega, madžarskega, albanskega. Samo

Ostre obtožbe zaradi pohoda kosovskih Srbov v Novi Sad

predstavljajte si, da bi Kučan ali kdo iz Hrvatske rekel to, kar sta rekla Milošević in Jović - kaj bi bilo, kakšen ogenj bi to bil, kakšna hajka. Rafali proti vojvodinskemu vodstvu niso samo rafali proti Vojvodini. O Miloševićevem govoru ob začetku obratovanja termoelektrarne Drnovo je Matić rekel, da je to usmeritev v obračun s tistimi, ki mislijo drugače - in nič drugega. Ko je omenil Miloševićovo izjavo, da bo Srbija republika ali pa je sploh ne bo, je Matić dodal, da bo Srbija živila tudi brez Miloševića.

Moramo odkrito reči, da gre za ustvarjanje velike Srbije in tretje Jugoslavije: če bomo pred tem zaprli oči, perspektive ni več, je rekel Djordje Stojišić. Prave ocene vsega tega ne more dati predsedstvo CK ZK Srbije, kajti tam vlada strah. Vsi komunisti in občani vedo, da uradni razlogi za razrešitev Ivana Stambolića in Bogdana Bogdanovića niso bili resnični, vendar vsi molčimo in varujemo mir v hiši. Če bi analizirali zadnje govore in intervjuje Slobodana Miloševića, bi ugotovili, da vrsta stališč ni v skladu s politiko ZKJ, zlasti glede politike do nacionalnega vprašanja in mednarodnih odnosov. To so strašne stvari - kaj vse je bilo tam izgovorjenega. Miloševićeva izjava o Srbiji pomeni objavo vojne in boj do iztrebitve. Če ne bomo povedali, kaj je kaj, država ne bo izšla iz krize. Milošević se identificira s Srbijo, ki mora biti po njegovi meri ali pa je ne bo - kaj pa se bo zgodilo s posamezniki, ki ne mislijo tako kot on? Stojišić je rekel, da Miloševića najprej ni jemat resno in je mislil, da je to človek z nerealnimi ambicijami, ki dela začetniške napake in mu manjka izkušenj. Sčasoma pa je Milošević začel delati čedalje večje

napake, ki sedaj postajajo že pogubne. Če ne bo zaustavljen - kdo ve, kam nas bo to pripeljalo?

Enega prvih »nasprotnih« komentarjev na izjave vojvodinskih funkcionarjev je v Politiki Ekspres prispeval Dragoljub Milanović v članku z naslovom »Kdo je v resnici pripeljal Kosovčane.« Milanović najprej dokazuje, da je že vsa stvar okoli zaprte seje in naknadne objave magnetograma očitna manipulacija z javnostjo in zveznim partijskim predstvom. Na plenumu CK ZK Srbije so bili navzoči tudi vojvodinski komunisti, tam pa so govorili tudi o prihodu kosovskih Srbov in Črnogorcev v Novi Sad. Končnim sklepom Vojvodinci niso nasprotovali - do svoje vrnitve v Novi Sad. Vojvodinci so bili tudi na osmi seji. Ali potem Stojišić, Šogorov in drugi prisostvujejo sejam CK ZK Srbije, ki bi morale biti po logiki statuta ZKJ in ZK Srbije in po načelu demokratičnega centralizma tudi njihov centralni komite, kot nekakšni gosti in partije neke daljne države? Glavna značilnost zaprte seje vojvodinskega komiteja je žaljiva, skoraj že psovaška intonacija, ki je brez primere v političnem in javnem komuniciranju v našem prostoru.

Druga najpomembnejša značilnost je neskrupulozno namera, da bi vodstvu Srbije, zlasti še prvemu človeku republiške partijske organizacije, pripisali ne samo spodbujanje, ampak tudi kompletno avtorstvo prihoda Kosovčanov v Novi Sad. Z malo več volje in samokritičnosti bi partijsko vodstvo severne pokrajine Srbije lahko ugotovilo, da stotim ljudem na dolgo pot niso nagnale odločne usmeritve 9. seje CK ZKJ in 6. ter 8. seja CK ZK Srbije. Ravno nasprotno, odločne usmeritve ZKJ in ZK Srbije so vrnilo upanje in

zaustavile že lani napovedano kolektivno izselitev. Če tega ne bi bilo, bi se že srečali s kolonami z otroki, vozovi in premičninami, ne pa s skupinami občanov in z njihovimi delegacijami. Kosovčane je na pot prisilil neodločen, birokratski in oportunističen odnos do njihove tragedije, ki - to je sedaj videti kot na dlani - prevladuje tudi v vodstvu srbske severne pokrajine. Dogodki v Novem Sadu, zlasti še razprava na vojvodinskem komiteju, med drugim kažejo, kolikšen je delež vojvodinskega vodstva v vsem tem in kako prav so imeli Kosovčani, ko so zahtevali odgovornost posameznikov iz tega vodstva. Zato je mogoče reči, da so Kosovčane v Novi Sad pripeljali prav tisti, ki so pobegnili pred pogovorom z njimi, ugotavlja Milanović.

Ta spopad je sprožil burne reakcije v vsej ožji Srbiji. V številnih tovarnah so na izrednih zborih delavcev in sestankih partijskih organizacij ostro obsodili izjave vojvodinskih funkcionarjev. Na seji predsedstva mestne konference SZDL in sindikalnega sveta Beograda so stališča vojvodinskega vodstva označili kot boj za oblast ter klasičen primer frakcijskega obnašanja in odtujenosti od naroda, dr. Slobodanka Gruden pa je celo dejala, da je v izjavi vojvodinskega predsedstva, češ da ne more zagotoviti varnosti, če Srbi in Črnogorci pridejo v Novi Sad, prisotna fašistoidna ideja. Sergej Šestakov pa je prepričan, da bomo prišli - če se bodo stvari tako nadaljevale - na prag cilja o ostvarjanju še ene Albanije. Timoški borci trdijo, da srbskega vodstva ni mogoče napadati, saj je znano, da je prav on sprejel najbolj konkretne ukrepe, da svoje vrste očisti lenuhov in opozicionalcev - zato med drugim zahtevajo odpoklic Petra Matića s funkcije predsednika jugoslovanske borčevske organizacije, saj na demokratski ne more biti človek, ki je eden od idejnih vodij oportunitizma in separatizma v Vojvodini. V mnogih delovnih organizacijah pa so zahtevali politično odgovornost Boška Krunića, Djordja Stojišića, Djordja Radosavljevića in drugih, ki govorijo v imenu naroda in delavskega razreda, v resnici pa so pijani od oblasti. (dd)

Za časovno omejeno obdobje Danes morda izvolitev predsednika skupščine

TRST — Danes dopoldne se bo prvič sestel novoizvoljeni deželni svet Furlanije-Juljske krajine, ki ima na dnevnem redu zapisano svetovalce in izvolitev predsednika ter predsedstva (dva podpredsednika in štiri tajnike) skupščine. V prvih dveh glasovanjih je za izvolitev predsednika nujno potrebna absolutna večina glasov, v tretjem pa zadostuje relativna večina. Današnje otvoritveno zasedanje bo vodil najstarejši svetovalec Manlio Cecovini, tajniške posle pa bosta opravljala najmlajša deželna svetovalca, ki sta komunist Sonogo in socialist Saro.

Stranke niso do poznih večernih ur dosegle točnega sporazuma o imenu novega predsednika sveta. Deželno vodstvo Krščanske demokracije si je tudi včeraj ves dan prizadevalo, da bi danes dopoldne stranke nekdanje koalicije (KD, PSI, PSDI, PRI, PLI in SSK) izvolile vsaj začasnega predsednika, ki bi vodil skupščino do podpisa političnega sporazuma za novo deželno vladno. Socialisti so sprva ostro naprotovali temu predlogu KD, pozno popoldne pa so pokazali zanimanje za to rešitev. Deželni tajnik Saro in podpredsednik Dežele Carbone sta namreč v tiskovnem sporočilu izrazila pripravljenost, da bi socialisti danes pripraveali izvolitve začasnega predsednika sveta, ki naj bi bil demokratiziran. Do plenarnega sestanka med bivšimi zavezniki zna torej priti danes zjutraj, morda tik pred pričetkom seje. Deželni svet je doslej v svoji 25-letni zgodovini vedno na prvi seji izvolil predsednika, sedaj pa so politične razmere bolj zapletene kot v preteklosti. KD, ki je s 24 svetovalci stranka relativne večine, si prizade-

va za obnovitev dosedanje politične večine, socialisti pa zagovarjajo izvolitev dvostranske deželne vlade KD-PSI ob politični podpori laičnih sil, zelenih in Slovenske skupnosti. Če bo prodrla zamisel začasnega predsednika sveta je KD baje že predložila kandidaturu Vincija Turella, odbornika za vprašanja izseljenstva, ki je takoj po volitvah nekaj mesecev predsedoval svetu. Njegovo mesto je nato prevzel liberallec Paolo Solimbergo.

Proti odložitvi izvolitve predsednika deželne vlade je včeraj zelo ostro nastopil deželni sekretar KPI Roberto Viezzi, ki je mnenja, da mora skupščina danes nujno izvoliti svojega predsednika. V nasprotnem primeru, pravi Viezzi, tvega Dežela nevarno institucionalno praznino, ki nima precedensov v zgodovini Furlanije-Juljske krajine. V primeru novih nesoglasij med strankami stare koalicije bodo komunisti danes predlagali izvolitev začasnega predsednika, ki naj bi v pričakovanju sporazuma ščitil demokratske pravice vseh strank v deželnem svetu. V tem okviru kroži ime dosedanjega predsednika Solimberga.

Podpredsednika sveta sta bila v pretekli mandatni dobi Tanel (KPI) in Ciriani (PRI), funkcije tajnikov pa so opravljali De Agostini (Furlansko gibanje), Giuricin (Melonarska lista) ter demokratizirana Specogna in Cruder. Svetovalskim komisijam so vodili predstavniki večine, z izjemo komisije za zunanje odnose, ki ji je predsedoval komunist Paolo Padovan. Predstavniki Slovenske skupnosti Drago Štoka je vodil komisijo za kulturo, šport in rekreacijo.

SANDOR TENCE

Kako je z gradnjo vodovoda proti Kopru?

KOPER — Delegati skupščine skupnosti obalnih občin so se na zadnji seji najbolj razburili ob ugotovitvi zavoda SRS za planiranje, ki v majski analizi še zmeraj ocenjuje gradnjo vodovoda od Rižane do Kopa kot primer »neupoštevanja ekonomskih kriterijev in kriterijev strokovnega planiranja«. Gradnjo tega cevovoda, ki naj bi letos zagotovila Koprčanom in Izolanom dodatnih 60 litrov vode v sekundi, so ocenili kot neracionalno, češ da bi bilo smotnejše polagati dve cevi manjšega premera, kot eno veliko cev večjega premera. Predsednik obalnega izvršnega sveta Leopold Gorjup pa je razložil, da so tak poseg ocenili kot pozitiven in primeren naslednji organi in inštituti: Vodnogospodarski inštitut (ki je projektil vodovod), Komite za urejanje prostora in varovanje okolja, Republiška komisija za oceno investicij (ki je dala soglasje) in revizijska komisija Zveze vodnih skupnosti. Na podlagi dokaj enotnih stališč je uspelo obalnemu območju zbrati od drugih slovenskih območnih vodnih skupnosti 2,3 milijarde dinarjev. Zato takšna ocena Zavoda SRS za planiranje (ki ji nasprotuje cela vrsta drugačnih ocen in ugotovitev), po mnenju delegatov skupščine skupnosti obalnih občin vnaša dvom in razdor v dogovorjene načrte. Zato bodo delegati z Obale na seji republiške skupščine zahtevali, da je treba enkrat za vselej razčistiti, kako je pravzaprav z gradnjo vodovoda proti Kopru. To je pomembno zato, ker naložba še zdaleč ni končana in Obala še zmeraj pričakuje pomoč drugih slovenskih regij, pa tudi zato, ker imajo na Obali velikokrat občutek, da so jih odgovorni na republiški ravni doslej vse pre malo obravnavali kot enakopraven sestavni del te republike.

BORIS ŠULIGOJ

MANJŠINSKI MOZAIK

Razgledi po manjšinski teoriji in praksi

Piše: Pavel Stranj

Zrcalna podoba Nemcev na Danskem: Danci v Nemčiji

Opis danske manjšine v Nemčiji in posebej njene šolske ureditve, sledi opisu njene »zrcalne« sosede, nemške manjšine na Danskem.

Nastanek obeh manjšin je vezan na referendum, ki se je vršil 10. februarja 1920, ko se je sever nekdanje danske pokrajine Schleswig opredelil za Dansko, močno germanizirani jug, pa za Nemčijo. Ta meja je ostala nespremenjena tudi po drugi svetovni vojni in obe manjšini uživata dobro, recipročno zaščito. Dancsev je danes v Nemčiji približno 50.000 in največje mesto na njih ožjem narodnostnem območju je Flensburg.

Podobno kot sosednja nemška manjšina, tudi Danci v Nemčiji imajo svoje šolstvo urejeno na zasebni ravni. Skupno premorejo trenutno 62 vrtcev in 54 šol, od katerih je 49 osnovnih, 4 nižje srednje in ena gimnazija. Celotna struktura šteje 7.000 vpisanih in zanjo skrbi krovna organizacija Dansko šolsko združenje za Južni Schleswig. Člani tega društva so vsi starši in vzgojitelji vpisanih otrok. Ta šolska struktura ustreza osnovni strukturi nemškega javnega šolstva: osnovna šola začne pri šestem letu starosti in traja šest let, (pravzaprav štiri, kajti zadnji dve leti sta usmerjalna značajna), nižja srednja štiri in gimnazija tri leta.

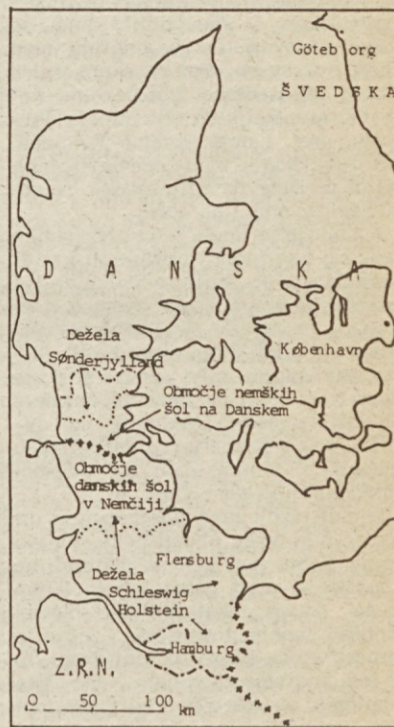
Kot vse manjšinske šole, tudi danska šolska struktura čuti posledice svoje »mini« dimenzije: majhnih šol, z enim do pet učiteljev, kjer prevladuje kombiniran pouk več stopenj v isti učilnici, je 56% vseh; srednje velike šole (od 6 do 12 učiteljev) tvorijo četrtno celote, večje pa šestino.

Vzporednost med razvojem danske in nemške manjšine, na obeh straneh meje iz leta 1920, se je začela že z njunim nastankom. Tudi Danci v Nemčiji so takoj po priključitvi Nemčiji dobili javno osnovno šolo in si ob njej zgradili dopolnilno zasebno strukturo.

Po drugi svetovni vojni je danska manjšina želela reformo tega sistema in zavezniške vojaške oblasti so ji ugodile. Na tej začasni podlagi je vlada dežele Schleswig leta 1950 izdala Uredbo šolstva za dansko manjšino, ki je temelj današnjega stanja. Zakon daje Dancem pravico, da ustanovljajo zasebne šole za dansko prebivalstvo, to je za osebe, ki se proglasijo za Dancce in oblasti nimajo pravice preverjati ali oporekati tej izjavi.

Poleg tega zakona se Danci lahko poslužujejo in sklicujejo še na deželno ustavo Schleswiga in na šolski zakon te dežele iz leta 1978. Nemčija torej priznava danski manjšini pravico do šole, kot neodvisne, to je avtonomne ustanove, nad katero si je pridržala le določeno nadzorstvo. Šole morajo po eni strani biti v skladu z nemškimi šolskim sistemom, kar se tiče formalne plati; glede vsebine, poteka in organizacije pouka, pa si lahko same določajo in izbirajo kar smatrajo za najprimernejše.

Do leta 1982 je dežela Schleswig krila 85% vseh stroškov delovanja, od tedaj pa je prevzela kritje v celoti. Prispevki so odmerjeni po poprečnih stroških na večinskega učenca in ker je manjšinska šola dražja (zaradi manjšega števila otrok), obstaja določena razlika, ki jo krije danska država. Prevozne stroške otrok krijejo nemške javne ustanove, stroške za šolska poslopja pa Danska.

Danci v Nemčiji nimajo lastnega učiteljskega. Na nemški šoli za učitelje v Flensburgu obstaja danščina le kot tuj jezik. To ni velika ovira za nameščanje učiteljev na manjšinskih šolah, ker zanje velja pravilo, da lahko poučujejo šolniki, ki so usposobljeni za pouk bodisi v Nemčiji ali na Danskem. Približno polovica učnega osebja prihaja iz Danske, ostala polovica so nemški državljani, a večina teh se je izšolala na Danskem. Za njih izpopolnjevanje obstaja inštitut podoben našemu Irsae-ju (Inštitut za šolsko teorijo in prakso) na deželni ravni, razni tečajji manjšinske krovne organizacije, a tudi dejavnost drugih pedagoških ustanov tako v Nemčiji kot na Danskem.

Svojo avtonomijo upravljajo Danci po načelu, da mora njih šola nuditi učencem danski jezik in uvajanje v dansko kulturo, a jih istočasno tudi pripravljati za vlogo državljanov Zveze republike Nemčije. Zato učni načrti sledijo danskim vsebinam, ob upoštevanju nemških zakonov. Danščina je seveda učni jezik za vse predmete v vseh razredih, le pouk nemščine poteka praviloma v nemškem jeziku. Težave povzročajo pri tem velika izhodiščna jezikovna raznolikost otrok, ki prihajajo v šolo z zelo različnim znanjem danščine, a tudi frizijskega jezika in severno nemške variante nemščine.

Raziskave o doseženi stopnji dvojezičnosti izpred 15 let je pokazala, da dvojezični otroci, v primerjavi z vzorcem enojezičnih, danskih in nemških otrok, dosegajo 75% obvladanje danščine in 88% obvladanje nemščine. To velja za nižjo stopnjo osnovne in kaže, da se v višjih razredih ta razlika precej izravna.

Marsikaj v tem opisu spominja na naše stanje; gotovo bi tudi marsikateri Slovenec v Italiji podpisal mnenje danskega izvedenca: »manjšinska šola je v istem čolnu kot ostale manjšinske organizacije, pa čeprav te nimajo neposrednega vpliva nanjo.«

MDA Brkini 88: predčasno zaprtje delovišč

ILIRSKA BISTRICA — Na Dan borca, 4. julija, so v Ilirski Bistrici odprli vrata prvi izmenilni brigadirjev mladinske delovne akcije Brkini '88. Glede na vse manjše zanimanje mladih za mladinsko prostovoljno delo je bilo pričakovati, da bo akcija tudi letos sprejela le nepopolne brigade. Stanje pa je še dosti slabše: namesto 80 brigadirjev iz številnih slovenskih občin je na zbornem mestu prišlo le dobrih 40 pionirjev, pretežno iz koprskih občin. Izmena traja tri tedne, kar pomeni, da se bodo brigadirji poslovili že ta teden. V tem času so organizatorji skušali popolniti brigadirske vrste, kar pa jim ni uspelo. Da bi zvedeli, kakšna bo nadaljnja usoda akcije, ki je včasih slovela po svoji pripravljenosti in upravičenosti, smo poklicali komandanta brigade, Bojana Rajha.

»Akcija je bila letos predvsem slabo pripravljena, saj je prišla skozi zadnja vrata. Organizatorji so se za akcijo pripravili šele aprila, kar je dosti po roku za razpis brigad. RK ZSMS ji je sicer posvetila veliko pozornosti, kar pa ni veliko pomagalo. Udeležba je izredno slaba. Trenutno imamo 33 brigadirjev - v glavnem pionirjev iz koprskih občin: iz Kopa, Izole, Ankarana... En brigadir je iz Tržiča, eden iz Sežane. Evidentiranih je bilo sicer kar 14 občinskih konferenc, a so skoraj vse zatajile. Poseben primer smo imeli z obalnim Društvom prijateljev mladine, ki nam je poslalo 9 pionirjev - na letovanje. Ti so seveda kmalu zapustili brigado in se vrnili domov, saj jim ni letovanja pač ne moremo nuditi.«

Akcija ima še eno veliko pomanjkljivost: slabo pripravljenost del. Čeprav so brigadirji le pionirji in delajo le štiri ure na dan, nam dela zmanjkuje. Skoraj vsaka dva dni so brez novih nalog. Tudi investitor, Komunalno podjetje Ilir-

ska Bistrica, nam letos ni poslal starih znancev, temveč novega, še neizkušenega traserja.

Naša delovišča so na vodovodnem sistemu Podstenje - Podstenšek, kjer zasipamo, planiramo. Pionirji seveda opravljajo dela, ki so njim primerna, zato ni večjih poškodb. Čeprav jih je malo in so mladi (v primerjavi s »starejšimi« brigadami je njihov faktor 0,6) presegajo določeno normo in na njihovo delo ni pripomb. V njihovem prostem času pa jim Ilirska Bistrica nudi svojo standardno ponudbo, ki je zaradi množičnih dopustov precej skrcena: ribištvo in srfanje na jezeru (v terek in četrtek), foto in likovni krožek. Brigadirji so si sami organizirali plesni tečaj in ritmik, urejajo bilten akcije, stenčar, vrstijo se športna srečanja. Ob nedeljah se gremo kopat v Moščeniško Drago. Ti, ki so tukaj, so zadovoljni, kako pa bo naprej, še ne vemo.«

RK ZSMS je brigade skušala popolniti z brigadirji iz drugih republik, zlasti iz SR Bosne in Hercegovine. Tudi tam pa je prišlo do osipa v številu mladih prostovoljcev, kar se je pokazalo v nepopolnosti lastnih akcij, zato do izmenjave brigadirjev ni prišlo. Po svojih močeh je »Brkinom '88« pomagala JLA - Garnizija Ilirska Bistrica, a to, kot vse kaže, akcije ne more rešiti. Za drugo izmenjo je namreč prijavljenih samo 8 brigadirjev - eden iz Litije, ravno toliko iz Ljubljane - Bežigrad in 6 iz Slovenske Bistrice. V sredo se bo na razširjeni seji sestalo predsedstvo skupščine MDA Brkini '88 in se odločilo kako naprej. Po mnenju Bojana Rajha je skoraj povsem gotovo, da se akcija v četrtek predčasno zaključijo. Če bo hotela »gostiti« še drugo izmenjo, se bo ilirskobistriška občina morala krepko potruditi in zbrati brigadirje. Ob tem pa vedno bolj prevladuje mnenje, da je občina akcijo organizirala le zaradi sredstev, ki se v teh primerih stekajo v občinske sklade.

METKA ČELIGOJ

»Sliši se tako lepo, kot v pravljici, kaj ne, Es?«

Toda Es mu ni odgovorila. Nenadoma se je zravnala v svojem sedežu in zgrabila Rona za roko. »Hej, Ron, kako pa je lahko gospodična Hortonova skoraj v isti minuti govorila s teboj po telefonu in pripeljala Tima do hiše?«

»Tristo kosmatih! Tim, je gospodična Hortonova telefonirala k nam nekaj minut preden te je odločila pred hišo?«

»Ja, oče. Telefon ima v avtu.«

»Pri moji duši! To se mi zdi pa velika potrata.«

»Mora imeti telefon v avtu!« je ogorčen odgovoril Tim. »Povedala mi je, da se mora njen šef gospod Johnson kdaj v naglici kaj pogovoriti z njo.«

»Zakaj pa ni prišla sem v hišo, da bi se malo pogovorila z nami, če je bila že pred vrati?« je jedko vprašala Dawnie.

Tim je nagubal čelo. »Ne vem, Dawnie. Verjetno je malo sramežljiva, tako kot praviš, da sem jaz.«

Ron je zbežan strmel vanj in ni rekel nobene, do takrat, ko je Tim odšel spat. Potem pa je položil noge s kavča na tla in sedel tako, da je lahko dobro videl svojo ženo in hčer.

»Se mi le dozdeva, dekleti, ali pa se je Timovo stanje res nekoliko izboljšalo? Zadnjič sem opazil, da uporablja bolj domiselne besede od tistih osnovnih, ki jih je uporabljal včasih.«

Es je prikimala. »Ja, tudi jaz sem to opazila.«

»Jaz tudi, očka. Očitno je, da gospodična Hortonova porabi nekaj časa za to, da Tima uči.«

»Hura in naj ji bo sreča mila!« je vzkliknila Es. »Sama nikoli nisem imela dovolj potrpljenja, pa tudi učitelji v šoli ga niso imeli. Vedno pa sem bila prepričana, da je Tim sposoben učenja.«

»Oh, daj no, mama!« jo je ostro prekinila Dawnie. »Navsezadnje boš hotela celo, da ji bomo rekli sveta Marija!« Sunkovito je vstala. »Ker se z vama ne da pogovarjati o ničemer drugem kot o tem, kakšen vpliv ima ta ženska na Tima, grem raje spat!«

Ron in Es sta obsedela in strmela za njo. Bila sta presečena in zbegana.

»Veš kaj, Ron, zdi se mi, da je Dawnie malce ljubosumna na gospodično Hortonovo,« je končno Es le spravila iz sebe.

»Toda zakaj, za božjo voljo, bi morala bitri ljubosumna?«

»Oh, ne vem. Ženske znajo včasih biti zelo posedovalne. Zdi se mi, da je Dawnie prizadeta, ker se Tim zadnje čase ne suče več toliko okrog nje.«

»Toda zato bi morala biti vesela! Vedno je stokala, kako se ji Tim ves čas mota pod nogami. Poleg tega pa, čim starejša postaja, tem bolj samostojno življenje živi.«

»Je pa tudi človek, ljubica. Tega ne gleda na tak način. Saj poznaš nevoščljivost.«

»No, na vsak način bo morala malo popustiti. Res sem vesela, da ima Tim gospodično Hortonovo, namesto da bi vse dneve posedal tukaj in čakal, kdaj se bo Dawnie vrnila domov.«

Naslednjega dne se je Ron kot ponavadi sestel s sinom v pivnici, in ko se je zmrčilo, sta se skupaj odpravila proti domu. Dnevi so postajali vse krajši.

Knjiga je pred kratkim izšla pri ZTT v zbirki »Prevodi«

TIM

COLLEEN McCULLOUGH

Prevedla Breda Konte

31.

Ron je pogledal Dawnie in se namrščil. »S kom pa si bila nocoj zunaj, dekle?« jo je vprašal in spremenil tona pogovora.

Slaba volja ji je v trenutku izginila z obraza, ko se mu je nasmehnila s svojimi izredno pametnimi očmi. »Z vodjo oddelka neke velike mednarodne farmacevtske družbe. Razmišljam o tem, da bi tudi sama začela delati v industriji.«

»Pri moji veri! Zdi se mi, da industrija začenja razmišljati o tem, da bi se začela ukvarjati s teboj! Kako ti uspe, da imaš toliko fantov na vrvi, Dawnie? Le kaj, za boga, vidijo v tebi?«

»Kako pa naj vem?« Zazehala je, potem pa prisluhnila. »Zdaj pa prihaja Tim.«

Trenutek za tem je vstopil, utrujen, vendar srečen.

»Pozdravljen, poba!« ga je veselo pozdravil oče. »Si preživel lep konec tedna?«

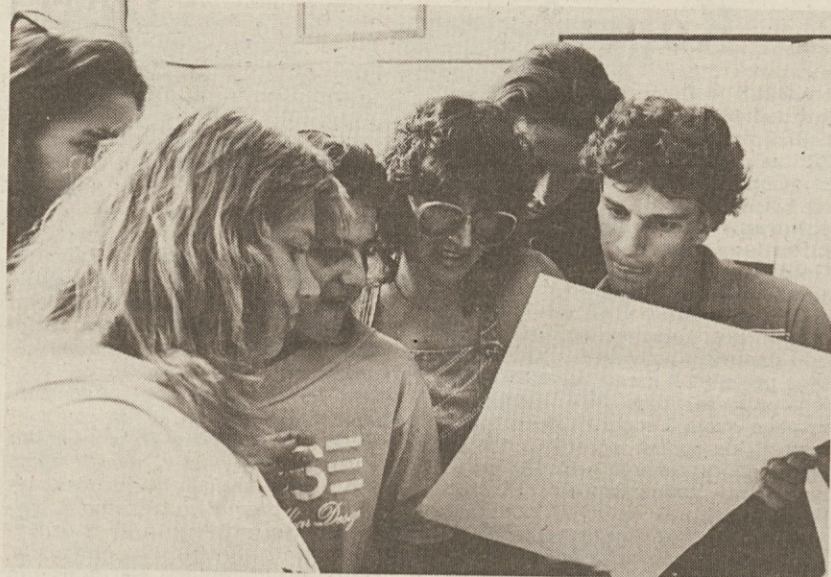
»Zelo dobrega, oče. Okrog hiše delava cvetlični vrt, na plaži pa gradiva opečnat žar, kadar se nama bo zahotelo peči zunaj na žaru.«

Kaj meni prof. Laura Abrami o letošnjih maturah Strokovna izobrazba zadovoljiva Splošna kultura pa vedno šibkejša

Naposled so se letošnje mature iztekle. Dijaki so si oddahnili, izpraševalna komisija je zaprla svoje zapiske in potegnila črto pod seštevke znanja maturantov. V naslednjih dneh se bomo pogovarjali z najboljšimi med njimi, tokrat pa smo za sogovornico izbrali predsednico izpraševalne komisije, ravnateljico liceja France Prešeren, prof. Lauro Abrami. Zanimalo nas je, kakšna je njena ocena letošnjih matur na Državnem trgovskem in tehničnem zavodu Žiga Zois.

»Komisija je imela letos zelo veliko dela, saj smo morali prisluhniti kar 67 kandidatom iz štirih oddelkov (dva razreda knjigovodij, en oddelk geometrov in dijaki zunanjetrgovinske smeri v Gorici). Med njimi je bilo nekaj zelo dobrih, tako so kar štiri šestdesetice, imeli pa smo tudi primere šibkejših dijakov. Odklonili smo dva dijaka, kar v primerjavi z vsemi, ki so izdelali, ni veliko. Zato bo tudi povprečna ocena kar visoka.

Zaradi razlik med posameznimi dijaki bi bilo težko podati neko splošno oceno. Sama sem bila na maturah na trgovski že pred nekaj leti in lahko rečem, da so nekateri dijaki močno zboljšali znanje slovenščine - pisno in ustno. Seveda pa so tu tudi drugi, ki na tem področju zaostajajo. Kar se tiče tehničnih, strokovnih predmetov moram ugotoviti, da so bili dijaki v glavnem dobro pripravljene. Žal pa opažamo, da je splošna kultura in razgledanost mladih vedno šibkejša, seveda s častnimi izjemami. Nekateri »cvetke«, ki so jih kandidati izustili na maturi (nekaj jih je objavil tudi Primorski dnevnik), so res vsega obžalovanja vredne. Zato bi bilo zaželeno, da dijaki bolj poglobijo znanje vseh predme-

to, zlasti literarnih in splošno-kulturnih predmetov.

V komisiji je bilo 12 profesorjev: trije iz liceja Prešeren, štiri notranji člani — iz vsakega oddelka in šole, dva iz zavoda Cankar iz Gorice, diplomirani inženir, ki je v komisijo prišel kot izvedenec, profesorica slovenščine iz učiteljskega Gregorčič iz Gorice in še profesor iz zavoda Žiga Zois (profesorja iz druge šole ni bilo moč dobiti), ki pa je spraševal dijake drugega oddelka. Komisija je delovala zelo korektno, tudi vzdušje je bilo zelo primerno. Delali smo v največji slogi.

Rada prihajam na mature, moram pa reči, da je bila letošnja zelo dolga. Trajala je od 14. junija, ko je bila prva seja, pa do 19. julija. Podaljšana je bila

zaradi volitev, saj sta bila dva člana komisije zaposlena pri organizaciji volitev. Poleg tega je ena dijakinja iz Gorice zbolela, tako da smo morali pripraviti dodatne pisne naloge, podaljšati rok zrelostnih izpitov. Njihov izid je na splošno dober, lahko bi rekli, da je pač ogledalo priprave.

Tako meni profesorica Abramijeva. Dijaki, ki na rezultate gledajo s svojimi, manj objektivnimi očmi, bodo morda menili drugače. Kakorkoli že, matura je za njimi. Sedaj si lahko oddahnejo vsi - maturantje in seveda komisija, ki je v teh dneh resnično neutrudno popravljala naloge, preverjala, spraševala, ocenjevala...

METKA ČELIGOJ

Na sliki: zanimanje za rezultate matur na zavodu Žiga Zois

Izidi matur na naših šolah Kar štiri šestdesetice na trgovskem zavodu Zois

»Konec dober, vse dobro.« Tako bi lahko zapisali ob zaključku matur na Državnem trgovskem in tehničnem zavodu Žiga Zois. Kar štiri šestdesetice (poleg znanstvenega liceja je to edina šola s šestdeseticami), od tega ena iz Gorice, in le dva odklonjena — to je le kratek povzetek izidov. Ostale rezultate si lahko preberete sami:

Oddelk za knjigovodje:

V. a: Elena ANTONIČ 54/60, Vesna BIZJAK 46/60, Nataša BIZJAK 50/60, Lorena BRAINI 44/60, Emanuela BRATOS 56/60, Sabina CITTER 46/60, Damiano GLAVINA 43/60, Alessandro IPAVEC 43/60, Tania KOROSEC 46/60, Dorotea KRIZMANČIČ 43/60, Marina MILKOVIČ 56/60, Tamara PAROVEL 42/60, Enzo PECCHIAR 43/60, Nevenka PERNARČIČ 54/60, Wilma PURIC 39/60, Tanja REBULA 60/60, Alessandra SKERLAVAI 46/60, Nicoletta SOSSI 48/60, Tania STEFANI 42/60, Boris TAVCAR 42/60, Katja TERČON 50/60, Eleonora URSIČ 50/60, Elisabet ZERJAL 44/60, Miriam ZUGNA 45/60.

V. b: Tanja ANTONI 37/60, Igor CIVARDI 42/60, Egon EMILI 44/60, Maksimiljan GULIČ 48/60, Breda HUSU 45/60, Stefano KAVALIC 45/60, Tatiana KOMAR 60/60, Alenka LEGHISSA 52/60, Eleonora RUPPEL 39/60, Roberto SKERLAVAJ 40/60, Boris STOPAR 42/60, Kristina STOPAR 46/60, Martina STRAIN 60/60, Davide STRAIN 39/60, Claudia STUBELJ 39/60, Nataša TAUCER 40/60, Alessandro UMEK 44/60, Sabrina ZEZZI 43/60.

Oddelk za geometre:

Diego BONETA 45/60, Alessandro GRILANC 37/60, Irena KRALJ 40/60, Marko PAHOR 37/60, Pietro PERTOT 40/60, Valentina STRAIN 36/60, Igor

SVETLIČ 48/60, Fabrizia UNUSI 37/60, Franco ZETTIN 36/60, Denis ZOBEC 36/60.

S tem so se zaključile mature na slovenskih višjih srednjih šolah. Maturanti so se razpršili na različne konce in kraje. Nekateri med njimi so si že našli zaposlitev, drugi so prej odšli na zaslužene počitnice. Vsem želimo veliko uspeha in - dobrodošli v svetu »zrelih«!

Meč

Omejen promet v Ricmanjih

Prometne težave v Ricmanjih bodo kmalu odpravljene, tako vsaj zagotavljajo odgovorni pri tvrdki ICEDI Scavi, ki namešča podzemsko infrastrukturo in popravlja cestišče na "Bardah". Vožnja po tej cesti bo prepovedana do 16. ure 23. julija. Prepovedi so opreščeni samo tisti, ki stanujejo ob cesti in ki se bodo lahko peljali po tistem delu ceste, kjer ne bodo opravljali del.

Lahka glasba v soboto v Miljah

Tudi letos je Občina Milje poskrbela za večerno osvežitev njenih občanov. V sodelovanju z različnimi kulturnimi in glasbenimi združenji bo v prvih evropskih prirediteljskih koncertih koncerte lahke in klasične glasbe. V soboto, 23. julija, od 19.30 do 23. ure bo koncert raznih glasbenih žanrov. Več glasbenih skupin bo igralo pop, rock in jazz. Koncert prireja kulturno združenje L'Accordo pod pokroviteljstvom Občine Milje.

Andreotti in Tombesi o mednarodni vlogi Trgovinske zbornice

Glavna tema nedavnega srečanja med italijanskim ministrom za zunanje zadeve Andreottijem in predsednikom tržaške Trgovinske zbornice Tombesijem je bil pregled dejavnosti, ki jo je Zbornica razvila v tujini, še posebej z državami vzhodne Evrope in s tistimi, ki so pogodbeno vezane na uporabo tržaškega pristanišča.

Tombesi je pri tem poudaril, da se predlogi, ki prihajajo iz Trsta, največkrat nanašajo na tradicionalne dejavnosti, kot so prevozi, storitve in trgovina, vendar se jim danes - vzporedno z razvojem Centra za znanstvene in tehnološke raziskave in drugih znanstveno-raziskovalnih institucij - pridružujejo še znanstveno-raziskovalne dejavnosti in prenos tehnologije. V tem okviru je tržaška Trgovinska zbornica - sporazumno z Gospodarsko zbornico Slovenije - že ugotovila možnosti sodelovanja na osnovi sporazuma Gorja-Mikulic, zanimivi pa so bili tudi izidi nedavnega srečanja predstavnikov Zbornice na madžarskem. Vse to pa seveda v okviru sodelovanja v delovni skupnosti Alpe-Jadran, kjer ima prav tržaška zbornica izrecno nalogo usklajevanja dela v komisiji za tehnologijo in uporabo raziskovanje in za promocijo kongresnih dejavnosti.

Letos kar 22 tečajev (16 v Trstu in 6 v Gorici)

Zaključuje se predpisovanje v tečaje SDZPI

V petek se zaključil predpisovanje v tečaje, ki jih organizira za novo šolsko leto Slovenski deželni zavod za poklicno izobraževanje.

»Pravo vpisovanje se začne šele konec avgusta in se bo zaključilo 16. septembra«, nam je povedala Tamara Blažina, ravnateljica zavoda, ki ima svoje prostore v Dijaškem domu v Trstu.

»Ta predpisi smo opravili zato, da opozorimo dijake, pa tudi starše na tečaje, ki bodo stekli v prihodnjem šolskem letu. Vemo, da se sedaj niso vpisali vsi zainteresirani. To je tudi nemogoče pričakovati. Dijaki so komaj zaključili šolsko leto in seveda ne moremo zahtevati, da bi že sedaj skrbeli za novo, pa čeprav samo z vpisom. To bodo prav gotovo opravili v avgustu in septembru.«

Zavod se je, kot vsako leto, obrnil na deželo s prošnjo za odobritev tokrat 32 različnih tečajev. Dežela jih je odobrila 22, od tega 16 v Trstu in 6 v Gorici ter je ponovno povsem prezrla željo in zahtevo, da bi prišli do podobnih tečajev tudi mladi v Beneški Sloveniji.

»Že v lanskem letu so imeli tečaje vzgojno-socialne tematike. Lanski tečaj je nudil določeno usposobljenost tečajnikom za delo s prizadetimi osebami. Ker pa je Trst mesto z velikim številom ostarelih ljudi, smo se odločili letos za tečaj s kvalifikacijo za pomoč ostarelim osebam na domu. Prepričani smo, da bodo tečajniki, po opravljenem študiju, morda tudi tisti, ki so že opravili študij za vzgojitelje, ali podobno, laže našli zaposlitev.«

Tečaj, za katerega bo prav gotovo tudi zanimanje, je tečaj za strojepis in videotipkanje. Nov je tudi večerni tečaj srbohrvaščine, medtem ko bo tudi v prihodnjem šolskem letu stekel tečaj za gostinstvo.

Tudi tečaj s kmetijstva je v novem letu predviden, vendar bo tokrat ob njem tudi tečaj za biodinamiko, to je za vedo, ki se zavzema za čim bolj naravno obdelavo zemlje in vsega, kar se na njej pridelava.

Za goriško pokrajino nam je ravnateljica Blažina navedla dva tečaja, in sicer tečaj za vodilno osebo v podjetjih in pa tečaj za analizo finančnega upravljanja. »Oba tečaja sta seveda predvidena za dijake, ki so opravili višjo srednjo šolo.«

»Za prvi letnik tečaja s kvalifikacijo za dodeljene uradniškemu delu imamo že toliko interesentov, da smo zapolnili deželo, da nam dovolijo otvoritev še enega prvega letnika, tako da bi imeli v bistvu v novem šolskem letu dva letnika.«

V tečajih bodo poučevali nekateri pri zavodu zaposleni šolski pedagogi, pa tudi strokovnjaki od tu in iz matične domovine. Šolsko leto se bo začelo v oktobru, z izjemo tečajev s kvalifikacijo, ki se držijo urnika in predpisov na ostale šole.

»Upamo in želimo, da bi bilo vpisov v vse tečaje čim več. Če bi bilo število tečajnikov prenizko, bi morali kakšen tečaj ukiniti. To pa ne bi bilo v korist našim mladim, niti zavodu, niti naši celotni slovenski skupnosti.«

Naš obisk pri ravnateljici Tamari Blažini smo izkoristili, da smo se srečali tudi z dvema udeležencema tečaja za kamnoseke, v katerega se je vpisalo v začetku devet mladih, z uspehom pa ga je letos zaključilo pet, od katerih je na primer Boris Rebula že dobil zaposlitev v eni od kamnoseških delavnic v Nabrežini.

Našemu vabilu sta se odzvala dva: Igor Škabar iz Repentabra in Erik Cingerla s Kontovela, v razgovor pa smo pritegnili tudi Franko Žerjal, ki bo sedaj že

četrto leto poučevala splošno kulturo v kvalifikacijskih tečajih.

Nekoliko težko je stekel razgovor, ko pa je, smo izvedeli marsikaj zanimivega, predvsem pa smo nekoliko bolj spoznali naše intervjuvance.

Igor je sin gostilničarja na Colu, star je 17 let ter je zelo dobro opravil dveletni tečaj. Ni nam vedel povedati, če se bo temu delu posvetil, ker so pač sedaj pred njim počitnice. Povedal pa je, da mu je bila snov všeč in da se je v tečaju marsikaj dobrega in koristnega naučil.

Podobnega mnenja je bil Erik, ki se sicer rad bavi s košarko pri SD Kontovel. Ker mu je 18 let, čaka, da ga bodo poklicali k vojakom. Zato ne dela načrtov za naprej, čeprav bi mu bilo delo kamnoseka všeč. Ker pa je oče mizar, se bo morda odločil za ta poklic.

S pomočjo Franke smo še izvedeli, da so tečajniki v dveh letih opravili skupno 2400 učnih ur. Dvakrat tedensko jih je praktično učil kamnoseške obrti Milko Gabrovec, že izkušeni kamnosek iz Nabrežine, ki je sedaj v pokoju. Ker niso dobili niti na posodo strojev, jim je vse delo predstavil na ročni način. Bil je dober učitelj, so nam povedali, ter so se od njega marsikaj naučili.

Zaključni izpiti niso bili ravno lahki, a pet kandidatov jih je v redu opravilo. In ker so imeli »vest« čisto, so še pred izpiti napravili za profesorje in skupno s tečajniki za tajnike valetov v Križu, ob otvoritvi razstave svojih izdelkov pa so tudi imeli prijetno družabnost.

Njihove izdelke si bomo lahko ogledali, so nam povedali, na Kmetijskih dnevih v Boljuncu.

NEVA LUKES

pismo uredništvu

O nesnagi in pomanjkanju struktur

S tem pismom bi radi opozorili prebivalstvo na zaskrbljujoč, že skoraj neznošen položaj v našem mestu. V ta namen ga pošiljamo vsem zainteresiranim ustanovam in sredstvom javnega obveščanja.

Gre za pomanjkanje nekaterih potrebnih struktur, ki jih v našem mestu ni, ter za umazanijo in neustavljiv propad, ki sta že nekaj let, žal, postala značilna za Trst. Mislimo predvsem na pomanjkanje takih mestnih struktur, kot so javna stranišča, ki so že dalj časa zaprta, in vodne pipe, ki so bile nekoč nameščene v različnih predelih mesta in mestne okolice.

Vzroki teh pomanjkljivosti so nerazumljivi, vendar jasne so negativne posledice. Javna stranišča so postala prava odlagališča smeti, v njih se nabirajo mrhovine in druga nesnaga. Ukinitve tega javnega prostora ustvarja nemalo težav tako mestnim prebivalcem, predvsem starejšim ljudem in mamicam z majhnimi otroki kot tudi turistom. Večkrat se zgodi, da smo zaradi tega dejstva prisiljeni prisostvovati ne preveč poučnim prizorom.

S ponovnim odprtjem vodnih pip, pa tudi s popravilom mestnih vodometov, denimo na Trgu sv. Antona, v Barkovljah in drugod, bi olajšali življenje marsikateri živali, predvsem golobom, obenem bi koristili tudi mestu kot takemu. Splošna umazanija, kupi smeti, ki jih veter raznaša po vogalih mestnih ulic, redno prekipavanje vode ob vsakem dežju, trupla živali, ki umirajo od žeje, vse to prispeva k čedalje manj dostojni podobi našega mesta. Obenem so znak nekakšne neobčutljivosti, ki si je Tržačani v resnici ne zaslužijo. Niso namreč prebivalci krivi, da je nabiralnikov za smeti premalo, da so ločeni nabiralniki za različne od-

padke že sinonim utopije, da je osebja za čiščenje manj od potrebnega števila, da primanjkuje vode, da so stranišča zaprta in da voda prekipava iz cestnih jaškov vsakokrat ko dežuje. Pri tem si ne smemo dovoliti, da bi krivdo za to nesnago zvrčali na Jugoslovane: dovolj je, da si ogledamo stanje na ulicah, kot so Ulica Nordio in Ulica del Toro, kjer ni trgovin, ki bi privabljale pozornost kupca z onstran meje (nasprotno, tu ni nobene trgovine), vendar pa so te ulice bolj umazane kot one v Terezijanski četrti.

Drugi problem, ki ni nič manj pomemben, čeprav je težje rešljiv, pa je stopnja onesnaženja zraka, predvsem v središčem predelu. Skrbnejši starši se raje odrekajo sprehodu z otroki v vozičku, zato da jih ne bi izpostavili strupenim izpušnim plinom avtomobilov. Problem bi morda vsaj delno rešili, če bi zaprli promet stari predel mesta. O tem se že dalj časa govori, z razliko od ostalih mest, tudi manjših, pa ni bilo pri nas nikoli nič storjenega v tem smislu. Zaprtje zgodovinskega predela bi gotovo ugodno vplivalo na trgovske posle, na boljše bivanjske pogoje v mestnem prostoru, s tem bi nedvomno izboljšali tudi življenjske okoliščine šibkejšemu delu prebivalstva.

Gotovi smo, da bodo naše zahteve naletele na ugoden odgovor oblasti, ki si ne smejo dovoliti, da bi zanemarjali tako pereče probleme, ki jih vsi Tržačani občutijo kot pravo omejevanje življenjske kakovosti.

Sledi 11 podpisov: dr. Domenico Veronese, Francesco Billè, Franca Chirico, Elena Guzzardi, Megi Pepeu, Marina Rossi, Vida Gruden, Tito Aderini, Igor Canciani, Maria Luigia Timoteo in Rudy Pobega.

V Saležu, Slivnem, Nabrežini in Križu

Ta teden še štiri predstave Molierovega Dandina na prostem

Že od prejšnjega petka Stalno slovensko gledališče na prostem uprizarja svojo predstavo George Dandin ali Kaznovani soprog, avtorja Jeana Baptista Molièra in režiserja Dušana Mlakarja. Predstave na prostem ponujajo razkošen naravni ambient in privabljajo veliko število gledalcev. Sinoči so tržaški gledališčniki gostovali pred Ljudskim domom v Trebčah, jutri bodo v Saležu, v petek v Slivnem, v soboto v Nabrežini in v nedeljo v Križu. Začetek predstav ob 21. uri.

Razsodbo je v teh dneh objavil tržaški pretor De Simone

KZKV dobilo pravdo s tržaško občinsko upravo za uporabljanje bivšega taborišča pri Padričah

Tržaški pretor De Simone je zavrnil tri tožbe, s katerimi je tržaška občinska uprava z županom Staffierjem na čelu nastopila proti Koordinacijskemu združenju kraških vasi in še posebej proti njegovemu predsedniku Karlu Grgiču, češ da jo "motita" kot zakonito posestnico bivšega begunskega taborišča pri Padričah. Pretorjevo stališče je bilo jasno že pred časom (v tem smislu se je izrekel že 9. aprila letos, ko je sprejel nekaj bistvenih ugovorov KZKV in njegovemu branilcu Bogdana Berdonu), svojo razsodbo pa je objavil šele pred nekaj dnevi. Razsodba je vsekakor pomembno dejanje, saj je spor med tržaško občinsko upravo in KZKV zadobil tudi politične razsežnosti.

Tržaški občinski odbor z županom Staffierjem na čelu je s svojimi tožbami v bistvu hotel doseči, da bi se KZKV umaknilo iz bivšega begunskega taborišča pri Padričah, tako da bi občina z njim lahko polno razpolaga

la. Poudariti je treba, da je pravda devala posest taborišča in ne njegove lastnine, saj gre za državno imovino. Tržaška občinska uprava ga je začela zahtevati zase leta 1986, toda krajevno prebivalstvo se je začelo zanj zanimati in ga uporabljati že veliko prej, praktično takoj po letu 1972, ko je odslužilo svojemu prvotnemu namenu. V zapuščenem kompleksu so domačini izdelovali pustne vozove, uredili so streho za vozila in drugo opremo Društva prostovoljnih gasilcev Globojner itd. Zato je KZKV že leta 1974 zaprosilo pristojno državno upravo, naj bi vsaj del bivšega taborišča dala na razpolago krajevnim društvom in organizacijam za športne, kulturne in tudi gospodarske dejavnosti. Prošnjo je ponovilo leta 1985, z njo pa se je obrnilo tudi na tržaško občinsko upravo, kakor hitro se je le-ta začela izdajati za zakonitega posestnika padriškega kompleksa.

To je KZKV storilo leta 1986. Omeniti pa moramo, da je še leta 1985, torej pod Richettijevo upravo, prišlo na pobudo Občine do dogovora, s katerim je KZKV odstopilo približno četrtno bivšega taborišča de Henriquezovemu vojnemu muzeju (celotni kompleks obsega 56 tisoč kvadratnih metrov). S tem je tržaška občinska uprava posredno nekako priznala združenju pravico do posesti. Stvari pa so se močno spremenile, ko je na čelo uprave stopil Staffieri. Najprej se je začelo zatikati pri izdelavi pustnega voza, potem pa se je spor izrodil v frontalni spopad: tržaški občinski odbor je 24. junija 1987 sklenil, naj župan toži združenje z njegovim predsednikom Grgičem na čelu zaradi motenja posesti, kar je Staffieri dejansko storil 22. oktobra 1987 prek občinske odvetnice Grazielle Ferretti.

Kot rečeno, je obrambo obtožencev prevzel odvetnik Bogdan Berdon, sodnik pa je bil pretor De Simone. Prva

obravnavana je bila 30. novembra 1987, razsodbo pa je pretor deponiral 30. junija 1988. Pretor je v bistvu priznal Berdonovo glavno tezo, da je KZKV dejansko uporabljalo bivše taborišče in torej postalo njegov zakoniti posestnik veliko pred občinsko upravo. Doseči to pa ni bilo lahko, saj je konec koncev šlo za pravdo z javno upravo, poleg tega pa je Staffieri v njej zastavil ves svoj vpliv, kakor da bi hotel dati lekcijo "prevzetnim Kraševcem".

»Razsodbe se zelo veselim predvsem zato, ker mislim, da je zmagala pravica,« nam je povedal predsednik KZKV Karlo Grgič. »Razsodba v bistvu priznava krajevno prebivalstvu od Bazovnice do Ferlugov pravico, da razpolaga z bivšim taboriščem. In to bomo tudi storili v skladu s programskimi smernicami, ki smo si jih začrtali pred kakimi 15 leti. Če izvzamemo prostore, ki jih ima de Henriquezov vojni muzej, bomo v bivšem taborišču uredili sedeže za krajevna društva, razvili rekreacijske dejavnosti, pa tudi osnovali obrtniško-trgovinsko-turistični center. Naj v tej zvezi omenim, da smo prav v teh dneh dali eno izmed poslopij v najem obrtniški podjetju, ki bo zaposlilo več kot 30 domačinov. Na splošno pa mislim, da uspešen razplet pravde dokazuje, kako je s skupnim in konkretnim delom mogoče marsikaj doseči.«

Dejansko je treba Grgiču in njegovi organizaciji priznati, da so s svojo delavnostjo že veliko dosegli: spomnimo naj le, da je njihova zaslug, če stojijo pred nekaterimi vzhodnokraškimi vasi tudi slovenski napis.

Na sliki: pogled na del nekdanjega begunskega taborišča pri Padričah.

Sporočilo tovarniškega sveta Prihodnji teden stavke v Tovarni velikih motorjev

V času, ko se večina delovnih ljudi odpravlja ali vsaj pripravlja na počitnice, se v Tovarni velikih motorjev pri Boljuncu pripravljajo na stavke. Tako beremo v tiskovnem sporočilu, ki nam ga je včeraj poslal izvršni odbor njenega tovarniškega sveta. Toda kaj botruje zaostritvi tega sindikalnega spora?

Tovarniški svet najprej spominja, da se že dalj časa pogaja z družbo lastnico Fincantieri na krajevni in vsedravnici ravni. Toda pogajanja so običajna na mrtvi točki. Kljub precejšnjim naročilom, kljub zavzetosti delavcev pri delu, kljub odprtosti sindikata tudi glede delikatnih načelnih zadev — piše izvršni odbor tovarniškega sveta — lastništvo nima za primerno, da bi pogajanja zaključilo.

Po mnenju tovarniškega sveta družba Fincantieri predvsem ni izdelala zadovoljivega razvojnega načrta za Tovarno velikih motorjev, zaradi česar je na daljši rok utemeljena zaskrbljenost za njeno produktivno bodočnost. Tovarna velikih motorjev se sicer trenutno nahaja v neprimerno boljšem gospodarskem položaju kot npr. Arzenal sv. Marka ali škedenjska železarna AIT, toda vprašanje je, kaj se bo zgodilo, ko bodo minile trenutne ugodne tržne razmere.

Tovarniški svet pozitivno ocenjuje obseg investicij, za katere se je odločilo lastništvo (gre za 5 do 6 milijard lir), pomisleke pa ima glede njihove namembnosti. Tako npr. zdaj gradijo neko stavbo, ko bi bil nadvse potreben nakup nekaterih strojev. Po njegovem mnenju bi Tovarna velikih motorjev morala v večji meri izkoristiti možnosti, ki jih nudi tržišče za dizelske motorje, po drugi strani pa bi morala tudi boljše plačati svoje delavce (specializirani delavec mesečno prejme nekaj več kot milijon lir).

Iz navedenih razlogov je tovarniški svet Tovarne velikih motorjev sklenil, da bo prihodnji teden izvedel vrsto razčlenjenih stavk.

Prepovedan promet zaradi čiščenja

Zaradi korenitega čiščenja cestnega tlaka bodo danes od 13. do 17. ure zaprte prometne ulice Industria (med Istrsko ulico in Ul. Ponzanino), del Pozzo (med Istrsko ulico in Ul. Ponzanino), Giuliani (med ulicama Industria in San Zenone), della Guardia (med ulicama Industria in Vento) in Ul. Ponzanino (med ulicama del Pozzo in dell'Industria).

Iz istega razloga bodo v petek, 22. julija, vedno od 13. do 17. ure zaprli prometne ulice del Vento (med ulicama della Guardia in Ponzanino), San Zenone (med Istrsko ulico in Ul. della Guardia), Lodole (med ulicama della Guardia in Muraglione), del Rivo (med Istrsko ulico in Ul. Molino a Vento) Giuliani (med ulicama San Zenone in del Rivo), della Guardia (med ulicama del Vento in del Rivo) in Ponzanino (med ulicama delle Lodole in del Pozzo). Parkirane avtomobile bodo odpeljali.

Delovno mesto za socialno delavko

Devinsko-nabrežinska občina razpisuje na osnovi kolokvija, študijskih naslovov in službenih izkušenj javno selekcijo za sestavo prednostne lestvice za začasno zaposlitev socialne delavke/socialnega delavca. Znanje slovenščine je obvezno.

Županstvo devinsko-nabrežinske občine bo sprejemalo prošnje na nekolokovanem papirju še danes. Za morebitne informacije in za dvig razpisa se zainteresirani lahko obrnejo na občinski urad za stike z javnostjo in prevajanje — telefon 200-421, interna številka 17.

ZAHVALA

Vsem, ki so počastili spomin naše drage pokojnice

Eme Rudolf

se iskreno zahvaljujemo. Še posebej se zahvaljujemo dr. Renatu Štoklju, dr. Danilu Žerjalu, g. Stanku Zorku in g. Silviju Šuligoju.

Družina Rudolf in sorodstvo

Trst, 20. julija 1988

Zeleni v novem deželnem svetu

Prva bo bitka za demokratizacijo v delovanju deželnih inštitucij

Pred današnjim umestitvenim zasedanjem deželnega sveta so želeli svetovalci, ki so bili izvoljeni na listi smejočega se sonca, še enkrat opozoriti javnost na razloge in namene svojega vstopa v deželno skupščino. V Trstu izvoljeni »zeleni« svetovalec Andrea Wehrenfennig in deželni delegat koordinacije zelenih list Piero Tamos sta včeraj na tiskovni konferenci pojasnila zadržanje, ki ga bo predstavništvo zelenih (vključno z drugo sorodno listo marjetice, s katero namerava sodelovati) zavzelo na Deželi oziroma pri pogajanjih za oblikovanje nove večine.

Doslej oba deželna svetovalca volilnega kartela Mestne, zelene in laične liste (za katero smo tudi izvedeli, da je takoj po zaključku volilnih operacij — kot je bilo predvideno — razpadla), Furlan Federico Rossi in Tržačan Andrea Wehrenfennig, še nista imela nobenih stikov s predstavniki ostalih strank, ki so zastopane v deželnem svetu. Do teh sestankov naj bi prišlo že v prihodnjih dneh, na njih pa bodo vsekakor prišle v prvi vrsti do izraza težnje naravovarstvenih gibanj po skr-

bi za večjo kakovost okolja in življenja.

»V preteklih mesecih smo v vrstah gibanj, odborov in drugih demokratičnih oblik, ki izražajo usmeritve v naši bazi, opazili vidno potrebo po tem, da bi dobili neobremenjen odsev na deželni inštitucionalni ravni. Deželna koordinacija vključuje namreč kakih 15 zelenih list, furlanske avtonomiste, listo za gorata območja, gibanja proti zemljiškemu preustroju, proti raznim odlagalništem odpadkov itd., skratka najrazličnejše izraze potreb prebivalstva, ki hoče biti soudeleženo pri odločanju o teritoriju in o krajevnih vprašanjih, a tudi pri procesu za izboljšanje kakovosti življenja,« je dejal Piero Tamos in tako utemeljil politično prisotnost zelene liste v deželnem svetu.

Prva velika bitka svetovalcev zelenih pa bo zadevala samo ureditev oziroma pravilnik delovanja deželne uprave in skupščine, ali širše, demokratizacijo inštitucij. (Na tiskovni konferenci smo na primer slišali, da se bodo borili protim načinu delovanja deželnega odbora, ki poteka za zaprtimi

vrti.) V drugi fazi pa bo na vrsti prizadevanje za reševanje vseh temeljnih točk naravovarstvenega gibanja, ki grejo od ekosistemskih vprašanj do problema lova, voda, prehranske verige, hidrogeološke razsule itd. Posebne pozornosti bodo deležni problemi etničnih, kulturnih in zgodovinskih manjšin in pa vprašanje meje in mednarodnega sodelovanja, kjer nameravajo zeleni začeti vsaj nekaj konkretnih bitk.

Bolj natančen je bil pri tem poglavju Andrea Wehrenfennig, ki je na primeru delovne skupnosti Alpe-Jadran povedal, da bo njihov boj usmerjen proti politiki fasade, kakršno je doslej vodila naša Dežela. Skupnost A-J mora postati instrument za reševanje dejanskih problemov, ne pa le reprezentančna tvorba, za katero odštevanje lepe denarce. »Živeti in proizvajati na nov način,« to je po njegovih besedah geslo naravovarstvenega gibanja, po katerem se bo ravnalo vse zadržanje zelenih v deželnem svetu in njihovo razmerje do nove upravne večine, do katere pa — glede njene sestave — seveda nimajo nobenih vnaprejšnjih poudarkov. (vb)

Po slikoviti nesreči v Ul. Locchi Najhuje ranjen motorist

Tri ranjence, ki so bili žrtev silovite prometne nesreče v Ulici Locchi, so zdravniki že včeraj odpustili iz katičarske bolnišnice, za četrtega pa so napovedali tri mesece zdravljenja na ortopedskem oddelku. Nesreča se je pripetila v noči med ponedeljkom in torkom, ko je bil Primorski dnevnik že v tisku. Vzroki trčenja, v katerem je bilo poškodovanih sedem parkiranih avtov, še niso povsem razjasnjeni. Karabinjerji, ki so opravili izvide, domnevajo, da ga je zakrivila utrujenost voznikov.

Okrog 24. ure zvečer se je trojica prijateljev vozila z avtomobilom znamke renault 14 po Ul. Locchi proti Campu Marzio. Avto je upravljal 24-letni Roberto Smilovich iz Ulice Cologna 66, z njim pa sta v avtu sedela še 31-letni Abdo Jozef Alachkar, rojen v Libanonu, ki ima stalno bivališče v Trstu, Ul. Frausin 19, in 25-letni Bonifacio Saverio iz Ul. del Carpineto 5. Iz nasprotni smeri je s težkim motorjem suzuki 500 privozil 37-letni Carlo Mosetti iz Ul. della Guardia. Iz še nepojasnjenih razlogov pa je nenadoma

prišlo do silovitega trčenja. Motor je odbilo na levo stran cestišča. Voznik je izgubil nadzorstvo nad dvokolesnim vozilom, ki je poškodovalo nekaj avtomobilov, parkiranih v bližini, motorista pa je divje vrglo na tla. Hudo ranjen je obležal med dvema parkiranim avtomobiloma.

Tudi voznik renaulta 14 je povsem izgubil nadzorstvo nad avtomobilom, ki ga je nevarno zaneslo proti levi strani ceste. Tam se je z vsilo zalezel v parkiran avto. Zaradi močnega sunka se je renault prevrnil in obležal na strehi.

Z dvema rešilcema so ranjence kmalu po nesreči odpeljali v bolnišnico na Katinari. Najhuje se je seveda poškodoval motorist Carlo Mosetti. Poleg hudega udarca v glavo so mu zdravniki ugotovili zlom levega zapestja, kolka in leve noge. Okreval naj bi v treh mesecih, če seveda ne pride do komplikacij. Ostali trije ponesrečenci pa se niso hudo poškodovali. Alachkar bo suzuki 500 privozil 37-letni Carlo Mosetti iz Ul. della Guardia. Iz še nepojasnjenih razlogov pa je nenadoma

Prihodnji tork prvo zasedanje občinskega sveta

Novoizvoljeni tržaški občinski svet se bo prvič sestel v torek, 26. julija. Sejo bo danes ali jutri uradno sklical občinski odbor na predlog župana Staffierja, ki očitno čaka na politične sklepe skupščine melonarskega gibanja, ki bo v ponedeljek, 25. julija. Predsednik Pokrajine Locchi pa je medtem napovedal, da se bo dan po občinskem svetu skoraj gotovo sestel tržaški pokrajinski svet. Obe novoizvoljeni skupščini imata na dnevnem redu uradno umestitev novoizvoljenih svetovalcev in izvolitev župana oziroma predsednika Pokrajine.

Dan po zborovanju Liste za Trst se bosta spet sestali delegaciji pokrajinskih vodstev KD in PSI, ki sta v ponedeljek navezali prve povolilne politične odnose. Razvoju političnih dogajanj na Tržaškem bo v marsičem odvisen od razvoja dogodkov na deželni ravni. Danes se namreč prvič sestane deželni svet Furlanije-Juljske krajine, ki ima na dnevnem redu izvolitev predsednika skupščine ter predsedstva. Na današnji seji pa se bo pokazalo, kakšno je dejansko stanje odnosov med strankama, ki sta na zadnjih volitvah želi največji uspeh.

V dvorani Slovenske prosvete

Javno srečanje o primeru Janša

»Primer Janša: civilne odgovornosti in vojaška oblast v Jugoslaviji«. To je bil naslov sinočnjega, zelo obiskanega, javnega srečanja v dvorani Slovenske prosvete v Trstu, ki ga je priredil tržaški Solidarnostni odbor z ljubljanskimi aretiranci v sodelovanju s skupino slovenskih razumnikov s Tržaškega.

Omenjeni odbor, ki sta ga sinoči predstavila Claudio VENZA in Maurizio Becar, združuje ljudi različnih političnih in ideoloških prepričanj, Slovence in Italijane, ki so solidarni z ljubljanskimi obtoženci. Ta odbor zahteva, naj se obtoženci branijo v prostosti, naj bo sodna obravnava javna ter naj se obtožencem prizna pravica, da imenujejo svoje zagovornike.

Na sinočnjem zborovanju so sodelovali člani revije Mladina, predstavnik ljubljanskega Odbora za varstvo človekovih pravic ter zastopnik avstrijskega Solidarnostnega odbora z ljubljanskimi aretiranci.

Po krajšem uvodu Sergija Pahorja, ki je prinesel pozdrav gostiteljev srečanja, Slovenske prosvete in Društva

slovenskih izobražencev, je novinar Mladine Ervin Hladnik orisal ozadje in okoliščine, ki so privedle do aretacije Janše in tovarišev. V glavnem gre za že znane dogodke, ki pa so na podlagi neposrednega pričevanja protagonistov te afere vzbudili v udeležencih radovednost in zanimanje.

Srečanje, ki se je zavleklo pozno v noč, je obogatila živahna in polemična razprava, v kateri smo slišali zelo različna mnenja o aretaciji Janše in tovarišev, o položaju v sosednji državi, o vlogi vojske in o procesu demokratizacije v Sloveniji. V središču pozornosti pa je bila predvsem vloga ljubljanskega tednika Mladina.

Solidarnostno peticijo ljubljanskega Odbora za varstvo človekovih pravic je v Jugoslaviji podpisalo več kot 100.000 občanov in približno 500 delavskih svetov in kolektivov. Peticijo tržaškega solidarnostnega odbora pa je doslej podpisalo skoraj 1.000 ljudi, med njimi tudi vidni zastopniki krajevnega političnega in upravnega življenja.

st

Kobal in Verč nastopata v soboto v Barkovljah

V soboto se bodo gledalci lahko pozabavali s priljubljenima kabaretistoma Borisom Kobalom in Sergijem Verčem. V organizaciji SKD Barkovlje in gledališke zadrage Novi tržaški teater bo namreč v soboto na sporedu duhovita predstava »Oprost, ne juriš!«, odrski prikaz istoimenskega trimesečnega radijskega niza. Predstava bo potekala na prostem, pričela pa se bo ob 21. uri v barkovljanskem domu. Za publiko bo odprt vhod v Ulici Bonafata.

Kulturno združenje F. Basaglia želi razširiti svoje dejavnosti

Kulturno združenje Franco Basaglia je nastalo pred leti, da bi z različnimi dejavnostmi, ki so začele nastajati po zaprtju bivše umobolnice, ovrednotilo kulturno dejavnost "drugačnih" in "drugomislečnih" Tržačanov. Da bi to dosegli, so njegovi pobudniki ustanovili razne delavnice za glasbo, slikarstvo, avdiovizualna sredstva, fotografiranje in eksperimentalno gledališče. Pred časom so začeli izdajati tudi časopis za družbeno kritiko "E".

Ker so se te dejavnosti s časom množile in kakovostno izboljšale, so člani Združenja F. Basaglia sklenili čim bolj prodreti v mestno tkivo, obenem pa tudi navezati tesnejše stike s slovensko stvarnostjo oziroma slovenskimi kulturnimi društvi. Kot nam je

povedal podpredsednik, dr. Carlo Alberto Fabbretti, je združenje spomladi odposlalo vsem slovenskim društvom vabilo za kulturne izmenjave in sodelovanje. V prihodnjih mesecih bo združenje priredilo vrsto manifestacij za ovrednotenje pokojnega pesnika in pisatelja Carolusa Cergolyja, gledališka skupina, ki jo vodi Claudio Misculin, pa naj bi v sodelovanju z gledališčem La contrada izkoristila za svoje predstave "pozabljen" prostore, kot so trgi v starem mestu, lokali na odprtem in vaški trgi.

Na sliki: gledališka skupina, ki je pred kratkim predstavila na Trgu del Crocefisso v starem mestu predstavo Carmen.

Poletje v zalivu

Sesljan

danes ansambel
TELEFON CALL.

Molière

GEORGE DANDIN
ALI
KAZNOVANI SOPROG

režija Dušan Mlakar

PREDSTAVE NA PROSTEM

JUTRI, 21. t. m. - SALEŽ

v petek, 22. t. m. - SLIVNO

v soboto, 23. t. m. - NABREŽINA

v nedeljo, 24. t. m. - KRIŽ

ZAČETEK PREDSTAV OB 21. URI

BCIKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

gledališča

GRAD SV. JUSTA
Nocoj ob 21.15 bo na sporedu Disneyev film SNEGULJČICA. Ciklus pod naslovom FESTIVAL DISNEY organizira AIACE in FICE v sodelovanju s Turistično ustanovo.

MILJE
Nocoj ob 21.30 bo na Trgu Marconi na sporedu Goldonijeva komedija SIOR TODERO BRONTOLON v izvedbi gledališke skupine "Ex Allievi del Toti".

koncerti

VERDI
Festival operete - Poletje 1988. Do 10. avgusta se bodo v Trstu, v organizaciji občinskega gledališča Verdi, zvrstile tri operete: Straussov NETOPIR, Dostalova KLIVIA in Leharjeva VESELA VDOVA.

Pri blagajni gledališča Verdi so na razpolago vstopnice za tretjo predstavo Dostalove operete KLIVIA, ki bo v soboto ob 20.30. Dirigent Guerrino Gruber, režija Gino Landi.

Prihodno nedeljo ob 18. uri bo na sporedu četrti predstava.

Nocoj ob 21.15 bo Baletna skupina gledališča Verdi nastopila na Trgu Stadhon v San Vitu al Tagliamento s predstavo posvečeno Pucciniju in Verdiju.

razstave

Na sedežu Turistične ustanove v Sesljanu je odprta razstava skulptur in risb slikarja Sergia CAVALIERIJA.

V konjušnici v Miramarskem parku je odprta razstava z naslovom NOVE MEJE v ARHITEKTURI, ki prikazuje stvaritve arhitekta Maksa FABIANIJA.

kino

ARISTON - 21.30 Ironweed, ZDA 1987, r. Hector Babenco; i. Jack Nicholson, Meryl Streep, Tom Waits, Carroll Baker.

EXCELSIOR II - 19.45, 22.15 Arancia meccanica, fant., ZDA, 1971, 137', r. Stanley Kubrick; i. Malcolm McDowell, Patrick Mogel, □□.

EXCELSIOR I - Zaprto do 10. avgusta. NAZIONALE I - 16.30, 22.00 In quella casa.

NAZIONALE II - 16.30, 22.00 Play boy in prova, kom., ZDA; r. S. Rash; i. P. Dempsey, A. Peterson.

NAZIONALE III - 16.15, 22.00 Amore dal vivo, porn., □□.

NAZIONALE IV - 16.30, 22.00 Il colonello Redl, kom., Madž./ZRN; r. Istvan Szabo; i. K. M. Brandauer, G. Landgrebe.

FENICE - Zaprto do petka 22. 7. GRATTACIELO - 17.00, 22.15 Miracolo sull'ottava strada, fant., ZDA; r. M. Robbins; i. H. Cronyn, J. Tandy.

MIGNON - 16.30, 22.00 Labyrinth - dove tutto è possibile, anim. dram., VB/ZDA 1986, r. Jim Henson; i. David Bowie, Jennifer Connelly.

LJUDSKI VRT - 21.15 Arizona junior, kom., ZDA 1987, 93'; r. Joel Coen, i. Nicolas Cage, Holly Hunter.

EDEN - 16.00, 22.10 Promessa di libidine, porn., i. Lady Godiva, □□.

VITTORIO VENETO - Zaprto do 1. avgusta.

CAPITOL - 17.30, 22.00 L'implacabile, pust., ZDA; r. P. M. Glaser; i. A. Schwarzenegger, M. C. Alonzo.

LUMIERE FICE - Zaprto.

ALCIONE - Zaprto do 1. avgusta.

RADIO - 15.30, 21.30 La baita dell'amore, porn., □□.

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

Darujte v sklad
Mitje Čuka

včeraj - danes

Danes, SREDA, 20. julija 1988
MARJETA

Sonce vzide ob 5.35 in zatone ob 20.47 - Dolžina dneva 15.12 - Luna vzide ob 12.06 in zatone ob 23.25.

Jutri, ČETRTEK, 21. julija 1988
DANILO

PLIMOVANJE DANES: ob 0.48 najvišja 12 cm, ob 7.06 najnižja -34 cm, ob 14.16 najvišja 35 cm, ob 20.59 najnižja -11 cm.

VREME VČERAJ: Temperatura zraka 26,9 stopinje, zračni tlak 1014,7 mb rahlo pada, veter 4 km na uro zahodnik, vlaga 63-odstotna, nebo jasno, morje mirno, temperatura morja 22,4 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

RODILI SO SE: Cristian Dudine, Federica Menegotti, Fabrizio Cappellani.

UMRLI SO: 81-letni Daniele Godina, 58-letna Eleonora Borstner, 77-letna Stella Lustizza vd. Bratos, 79-letni Victor Cercek, 80-letna Anna Furlani por. Fragiaco, 36-letna Rosanna Buzza por. Dilich, 80-letni Mario Suga, 68-letni Umberto Tomizza, 88-letna Maria Zaccagna vd. Bertucci, 70-letna Ermenegilda Silvestri.

DNEVNA IN NOČNA SLUŽBA LEKARN

Od ponedeljka, 18. do sobote, 23. julija 1988

Dnevna služba - od 8.30 do 19.30

Ul. Rossetti 33, Ul. Roma 16, Ul. L. Stock 9 (Rojan), Trg Valmaura 11, Ul. Flavia 89 (ŽAVLJE).

BOLJUNEC (tel. 228124), SELJAN (tel. 414068) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Dnevna služba - od 19.30 do 20.30

Ul. Rossetti 33, Ul. Roma 16, Ul. L. Stock 9 (Rojan), Trg Valmaura 11, Trg Goldoni 8, Ul. Belpoggio 4, Ul. Flavia 89 (ŽAVLJE).

BOLJUNEC (tel. 228124), SELJAN (tel. 414068) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

Nočna služba - od 20.30 do 8.30

Trg Goldoni 8, Ul. Belpoggio 4, Ul. Flavia 89 (ŽAVLJE).

BOLJUNEC (tel. 228124), SELJAN (tel. 414068) - samo po telefonu za najnujnejše primere.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba od 20. do 8. ure, tel. 7761, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure.

razna obvestila

Šolsko skrbništvo v Trstu obvešča, da so v ministrski krožnici št. 187 (z dne 5. julija 1988) objavljeni pogoji za vključitev v stalež učnega in neučnega osebja, za katero velja zakonski odlok št. 140 (z dne 3. julija 1988). Interesenti morajo predložiti prošnje za vključitev v lestvico na Skrbništvo, in sicer najkasneje do 6. avgusta letos.

Pripravljalni odbor Kmetijskih dnevov vabi vinogradnike iz tržaške pokrajine, naj sodelujejo na prodajni razstavi vin in na razstavi grozja (špronov) v okviru Kmetijskih dnevov od 9. do 12. septembra t.l. v Boljuncu. Interesenti naj se prijavijo v tajništvo Kmetijskih dnevov (tel. 228110 - 228127 - 228392 int. 49) ob delavnikih od 9. do 13. ure ali v tajništvih okoliških občin.

Uradi organizacij ANPI-VZPI, ANED in ANPIIA v Ul. Crispi 3 bodo zaprti zaradi letnih počitnic od 25. julija do 25. avgusta. Od 26. avgusta dalje bodo uradi poslovali po normalnem urniku, in sicer v ponedeljkih, sredah in petkih od 9. do 12. ure in od 17. do 19. ure.

mali oglasi

OSMICO ima odprto v Mavhinjah Ivan Terčon. Toči belo in črno vino, poskrbljeno je tudi za prizgrizek.

OSMICO Pod lipo je odprl Boris Škerk v Repnu. Toči belo vino in teran.

OSMICO ima odprto v Križu Rudi Košuta (Beljanov).

PRODIM Renault 5 TS, letnik '81. Tel. 229234.

PRODIM moderno stanovanje v Ul. D'Annunzio 44, 120 kv. m. Tel. 040/213748.

PRODIM motor Benelli S 50, letnik '84, prevoženih 3.500 km. Telefonirati ob večernih urah na št. 766973.

25-LETNO DEKLE išče delo kot hišna pomočnica (tudi kot stalna: ponoči in podnevi). Tel. 228834 ob uri kosila.

FANT, elektromehanič, z opravljenim vojaškim rokom in vozniškim dovoljenjem D, išče zaposlitev. Tel. 281248.

BOGATA NAGRADA osebi, ki bo nudila koristne informacije o piščku pasme yorkshire, črne barve z rjavimi lisami, ki se je izgubil v sredo, 13. t. m., ob 21.30 na področju Brišče - Sv. Križ. Tel. 220454.

DELAVEC trdke Fiat prodaja fiat 131 v odličnem stanju. Tel. v večernih urah na št. 229224.

IZGUBILI smo zlato žensko zapestnico na prireditvenem prostoru vaškega praznika v Sovodnjah. Pošten najditelj naj kliče na št. 0481/882179.

menjalnica

19. 7. 1988

Ameriški dolar	1367.—	Japonski yen	9.—
Nemška marka	738.—	Švicarski frank	898.—
Francoski frank	217.—	Avstrijski šiling	104.—
Holandski florint	654.—	Norveška krona	200.—
Belgijski frank	34.—	Švedska krona	211.—
Funt šterling	2300.—	Portugalski eskudo	8,50
Irski šterling	1970.—	Španska peseta	10,50
Danska krona	191.—	Avstralski dolar	1050.—
Grška dragma	8.—	Debeli dinar	0,48
Kanadski dolar	1100.—	Drobni dinar	0,48

BCIKB BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Telef.: Sedež 040/67001
Agencija Domjo 831-131
Agencija Rojan 411-611

Občina Trst zaposli 72 delavcev

Občina Trst bo na podlagi seznamov brezposelnih pri Uradu za delo sprejela v službo 72 delavcev, in sicer: oddelkovodjo (zidarja ali inštalaterja), ključavničarja, pleskarja, dva inštalaterja, štiri zidarje, deset socialnih delavcev za pomoč na domu (prednost imajo tisti, ki so obiskovali poklicne tečaje za pomoč ostarelim) in 52 delavcev, med katerimi mora biti 44 delavcev v kmetijstvu.

Interesenti dobijo ustrezne informacije pri Uradu za delo (Ul. Fabio Severo 46). Med pogoji za sprejem v službo — po določitih za javne uslužbence — je starostna omejitev med 18. in 35. letom (razen zakonsko predpisanih izjem). Prijavljeni bodo morali prestati preizkušnjo na vsakem posameznem področju.

Objavili razpis za poštne uradnike

Direkcija za pošto in telekomunikacije za deželo FJK obvešča, da je v Uradnem listu št. 51, ki je izšel 28. junija 1988, objavljen razpis za 135 delovnih mest.

V pokrajinah Trst, Gorica in Pordenon je prostih 50 delovnih mest za specializirane operaterje (V. kategorija), v videmski pokrajini pa je na razpolago 75 delovnih mest. V vsej deželi FJK je obenem praznih 10 delovnih mest za prevoznike (IV. kategorija).

Prošnje kandidatov morajo biti napisane na kolkovanem papirju za 5.000 lir. Prosilci jih lahko pošljejo v priporočenem pismu ali pa izročijo osebno uslužbenecem v uradu poštne uprave v Ul. S. Anastasio 10. Urad je odprt ob delavnikih od 9. do 12. ure. Rok za predložitev prošnje zapade 28. julija 1988.

Kdor želi zaposliti za mesto specializiranega operaterja, bo moral z ustrezno dokumentacijo dokazati, da je opravil višjo šolo, za prevoznike pa zadošča srednješolska izobrazba.

Prošnje za povisek minimalnih pokojnin

Od 1. julija 1988 dalje imajo socialno najbolj ogroženi upokojenci pravico do 50.000 lir mesečnega poviška. V poštev pridejo imetniki minimalne oziroma socialne pokojnine, ki izpolnjujejo naslednja dva pogoja: da so dopolnili 65 let in so brez vsakega drugega dohodka. Če letni dohodek ne presega 650.000 lir (3.916.550 lir za oba zakonca), pritiče povisek v sorazmerno znižani obliki. Patronat INAC v Trstu, Ul. Cicerone 8/B, bo sprejemal prošnje od ponedeljka dalje. Interesenti naj poleg pokojninske knjižice prinesejo s seboj tudi morebitno davčno prijavo. (B.S.)

Nastop karizmatičnega Springsteena v Münchnu

Dobra glasba brez trikov

Ko sem letos spomladi izvedel, da bo Bruce Springsteen ponovno na turneji po Evropi, sem seveda sklenil, da si moram njegov koncert ogledati. S prijateljem sva se dogovorila, da skočiva kar do Münchna, kjer, tako so vsaj govorili dobro informirani krogi, vstopnico dobiš brez težav. Za vsak primer sva prišla pred Olympia Reitstadion že zjutraj, vendar se je takoj izkazalo, da so se "dobro informirani krogi" zmotili vsaj toliko kot običajno. Vstopnice so bile namreč že razprodane, tako da sva lahko računala le še na preprodajalce. Vrh vsega pa je hladno in oblačno jutro obetalo še slabši večer in mera je bila po neprespani noči na avtocesti že polna. Srečala sva ne-

kaj tržaških znancev, ki so prav tako kot mi iskali vstopnice, seveda brezplačno. Odpravila sva se na potep po mestnem središču z namenom, da poskusiva srečo zvečer. Nisva še prehodila 30 metrov, ko sem zagledal skupnico zraven fanta, ki se je neprestano vozil s kolesom gor in dol pred stadionom. Prej mu sploh nisva posvetila nobene pozornosti, saj je imel na kolesu pripeto lepenko z napisom "Suche Karte" - iščem vstopnico. Izkazalo se je, da je bila skupnica sestavljena iz Italijanov, enega pa sem slišal, ko je rekel: "Quanto chiedo?". Fantina je torej prodajal in ne kupoval. Vstopnice sva plačala po 80 mark, kar je bilo

sicer drago v primerjavi z originalno ceno 53 mark, vendar je vredno poudariti, da so se naši znanci vrnili v Trst, ker niso dobili nikogar, ki bi prodajal pod 200 mark.

Ko se je bližal večer, se je nebo še pooblačilo. Nekaj minut pred koncertom, ki se je začel ob 19. uri, pa se je ulilo. Ko je The Boss prišel na oder v spremstvu E Street Banda in vokalistke Patty Scialfa, ki naj bi bila njegova nova ljubezen, sva bila s prijateljem pod odrom, kar nas je prej stalo dobri dve uri prerivanja. Že ob prvih akordih pesmi Tunnel of love pa je nastalo tako peklenko "premikanje", da sva se pomaknila nazaj. Bilo je to nadvse pametno dejanje, saj so imeli bolničarji v štirih urah koncerta res veliko dela z odnašanjem onemoglih in poteptanih ljudi izpred odra.

Sam koncert ni o Springsteenu povedal nič novega: bil je veličasten, poln feelinga z občinstvom, skratka kot po navadi. Približno 80.000 ljudi je v štirih urah koncerta poslušalo vedno nove pesmi. Nehote sem Sprigsteenov koncert primerjal s tistimi, ki so jih imeli zadnje čase Prince, Jackson in Pink Floyd. Kvalitetna glasba že (o komercialnem Jacksonu imam sicer svoje dvome - naj mi občudovalci odpustijo), vendar so se za nekaj ur koncerta vsi poslužili podpore najrazličnejših elektronskih in svetlobnih trikov. Bossu zadostuje izreden stik z občinstvom, saj iskreno dvomim, da je še kateri drugi rock pevec tako karizmatičen kot štiridesetletnik iz New Jersey. V prvem delu koncerta so bile v glavnem pesmi z zadnje plošče Tunnel Of Love, vmes pa nekaj starih in priljubljenih hitov kot The River in Born In The USA. Drugi del koncerta - veliko bolj suggestiven, ker je potekal po sončnem zahodu - pa je bil posvečen le stariim znanim pesmim. Res ne bi vedel povedati, kdo je bil na koncu bolj utrujen, občinstvo ali nastopajoči, gotovo pa je, da smo bili prav vsi zadovoljni.

Za zaključek še to: na avtocesti München-Salzburg sva zagledala avtomat za pivo, na katerem je pisalo Bier, Beer, Pivo. Kot da v Nemčiji slovenski jeziki nikogar ne motijo...

(Šik)

ženska in njena stvarnost

breda pahor

Novi poletni bonton

Pa je le prišlo! Z zamudo in v spremstvu neobičajne muhavosti je poletje končno tu. Tisto pravo poletje, ki ga označujejo nevdružna vročina, neznosna gneča na plažah, strahotne vrste na avtocestah in na mejnih prehodih, žalostno prazno mesto, kulturna suša in še kaj podobnega. Kljub temu si vsega tega, kar krepko načanja naš od zimskega napora zrahljani živčni sistem, z vso vztrajnostjo želimo. Toplo poletje je namreč v naših ne več navihnih pogledih čas brezdelja, zaslužnega počitka, sploh oddiha v sodobnem ritmu življenja.

Čemu večina še vedno pojmuje kot oddih utrujajoče tekmovanje za najboljši prostor na soncu ali pod sončnikom na prezasedenih plažah, bo verjetno razsodila šele modrost naslednjih rodov. Vsekakor bi se morala valovita množica, ki obožuje prezagorelo polt, razkazovanje mišičevja na peščenih in na morskikh površinah ob prisotnosti enako mislečih sotrpinov, zamisliti, kajti letos je vse to enako naporno kot doslej, vendar nesporno out.

Nihče vas namreč ne bo pohvalil, da ste močno zagoreli, prej vas bo začel opozarjati na vse nevarnosti, ki se jim izpostavlja. Niti utrjenega oziroma "zgrajenega" mišičevja ni več fino poudarjati, kajti, kar je pretirano ni zdravo, lepo pa sploh nikoli ni bilo, recitira letošnji poletni bonton.

Razkazovanje je nasploh vulgarno, trdijo v en glas pristaši najnovejšega bontona, v čemer jih podpirajo zagovorniki nikoli izumrle zdrave pameti naših prednikov. S tem načelom pa se najodločneje strinjajo stalni inovatorji, člani tiste družine, ki iz leta v leto dikтира nove norme obnašanja. Njihovi zavezniki so seveda stilisti, ki jim je določevanje estetskih pravil vsakdanji kruh oziroma donosni zaslužek.

Tako so za letošnje nastopanje na plaži odločili, da ni nujno razkazovanje takšnih ali drugačnih oblin, pred golo kožo imajo prednost kopalke, ki morajo zakrivati veliko znatnejši del telesa kot še lani. Spodnji del ženskih kopalke naj bi zato segal vsaj do pasa, še bolj pa so zaželeno enodelne ženske kopalke. Ženskam bodo zakrile neljube sledove porodov ali pregrehe žimskih pojedin. Tudi za moške ni do-

bro, če kažejo preveč trebuha, ki mora itak biti mišičast v pravem pomenu besede, zato, pravijo modri strokovnjaki, naj raje nosijo kopalke tipa boxer, ki so še najbolj podobne športnim kratkim hlačam.

Kopalke naj bodo torej ohlapnejše, moški pa morajo biti vitki in dovolj mišičasti, v smislu, da morajo imeti napete mišice, še zlasti trebušne. Nič odvečnega ne sme biti na moških, ki hočejo biti v skladu z najnovejšimi modnimi zapovedmi. Predvsem jih ne smejo krasiti odvečne dlake, zlasti na prsih, kjer se ne sme niti slučajno svetlikati kakšna verižica.

Moški s super razvitimi in zagorelimi mišicami, na katerem je bilo vse vpadljivo in zelo opazno razen kopalke, je pojav lanskega poletja, se pravi zgodovine. Današnji moški, ki lahko nonšalantno nastopa na plažah, je nevsiljivo urejene zunanosti, rahlo zagorel, toliko, da se ne zdi bolan, istočasno pa ni prekršil nasvetov o pravilnem izpostavljanju sončnim žarkom. Lanske mini kopalke je pustil v omari, za letošnje zahtevnejšo sezono pa si je nabavil vzorčaste boxerje. Zanimaril je sončne kreme, kajti pametno sončenje ne zahteva posebnih losjonov, temveč samo kreme, s katerimi se je treba natreči po sončenju in obveznem tuširanju z netoplo-nemrzlo vodo.

Poleg vseh teh navodil, katerim ni tako težko slediti, pa je treba poznati še pomembnejša pravila o obnašanju. Nikakršnega objestja ne prenašajo več svetlišča družabnosti, kar v bistvu so plaže, zlasti vse tiste, ki so preobljudene. Ker je razkazovanje out, zlasti za moške, in ker je splošno osvojen, da sončenje ni stoddotno zdravo, je pametno, da se človek zlekne pod sončnik. Ker mu je v tem položaju lahko dolgčas, je primerno, če kaj bere. Ker je poletje čas oddiha, ni nujno, da si greni dneve zaslužnega počitka s pretežkim čitvom in zato lahko v miru bere, kar se mu zljubi. Ker mu je kljub tem opravičilo lahko dolgčas, se lahko pogovarja, celo na daljavo in na glas z ostalimi družinskimi člani in ne. Ker tudi pojem biti fin ograjujejo meje stvarnosti, sploh ni treba biti bolj fin od potrebnega oziroma zapovedanega.

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1	
11.55	Vreme in dnevnik
12.05	Variete: Portomatto
13.30	Dnevnik
13.55	Dnevnik - tri minute...
14.00	Portomatto (2. del)
14.15	Film: Abbasso la miseria! (kom., It. 1945, r. Gennaro Righelli, i. Anna Magnani, Nino Besozzi)
15.40	Risanka: Grisù il draghetto
16.00	Glasbena oddaja: Tanti varietà di ricordi
17.00	Dokumentarec: Cinque settimane in salita
17.30	Risanka: Tao Tao
18.05	Oddaja iz Parlamenta
18.10	Film: Abbasso la ricchezza! (kom., It. 1946, r. Gennaro Righelli, i. A. Magnani, V. De Sica)
19.40	Almanah, vreme in dnevnik
20.30	Nanizanka: La signora in giallo
21.20	Variete: Cucina Gambarotta
22.10	Dnevnik
22.20	Šport: atletika (iz Turina)
24.00	Dnevnik - zadnje vesti
0.15	Nadaljevanka: I fratelli Karamazov (i. Salvo Randone, Umberto Orsini, Lea Massari, 1. del)

RAI 2	
11.55	Nadaljevanka: La Certosa di Parma (3. del)
13.00	Dnevnik - ob trinajstih
13.30	Nanizanka: Saranno famosi
14.30	Dnevnik
14.40	Variete: Il piacere dell'estate
16.35	Film: Due rringos nel Texas (kom., It. 1968, r. Marino Girolami, i. Franco Franchi, Ciccio Ingrassia)
18.15	Oddaja iz Parlamenta
18.20	Dnevnik - športne vesti
18.35	Nanizanka: Un caso per due - Investimento mortale
19.30	Horoskopi, vreme, dnevnik, šport
20.30	Nadaljevanka: La vedova rossa (r. Edouard Molinaro, i. Françoise Fabian, Roger Dumas, Michel Beanne, 1. del)
21.55	Dnevnik - večerne vesti
22.10	Variete: Improvvisando (vodita Massimo Catalano in Marta Flavia)
23.05	Dnevnik - zadnje vesti
23.15	Film: Dracula (srh., VB 1979, r. John Badham, i. Frank Langella, Lawrence Olivier)

RAI 3	
13.05	Nadaljevanka: Edoardo VII Principe di Galles (3. del)
14.00	Deželni dnevnik
14.10	Koncert: Armonie attorno al lago
15.00	Glasbena oddaja: Pokerconcerto
16.00	Šport: beach volley (prenos iz Riminija); kolesarstvo - Tour de France
17.45	Glasbena oddaja: Cocktail italiano
18.45	Športni dnevnik: Derby
19.00	Vreme in dnevnik
19.30	Deželne vesti
19.45	Dok.: 20 let prej - Drobci
20.00	Dok.: Monografije - Vezuv
20.30	Nanizanka: Professione pericolo - Lottare per vincere
21.20	Dnevnik - večerne vesti
21.30	Film: Ha l'età di mio padre ma l'amo pazzamente (kom., ZDA 1970, r. Tom Gries, i. Jason Roberts, Katharine Ross)
22.55	Kult. odd.: Una sera, un libro
23.10	Dnevnik - zadnje vesti
23.25	Film: Cinque serate (dram., ZDA 1978, r. Nikita Michalkov)

RTV Ljubljana	
16.40	Video strani
16.55	Mostovi (pon.)
17.25	Zabavna oddaja: Poletna noč, vmes nadaljevanki Napoleon in Josephine (pon. 4. dela) in Nenavadne zgodbe (pon. 7. dela)
18.45	Otroška pravljica: O čudovitem povodcu (B. Žužek, 1. del)
18.55	Pravljica: Miškolin - Visoka šola (J. Ribičič)
19.05	Risanka
19.18	Vreme in okno
19.30	Dnevnik in Vreme
20.05	Film: Pesem je rojena (iz ciklusa filmov Dannyja Kaya, glas., ZDA 1948, r. Howard Hawks, i. Danny Kaye, Virginia Mayo)
21.40	Dnevnik
21.55	Poletna noč, vmes ameriška nadaljevanka Napoleon in Josephine (r. Richard T. Heffron, i. Armand Assante, Jacqueline Bisset, Jane Lapotaire, Anthony Perkins, 5. del)
0.30	Informativna oddaja za tujce, nato nad. Knjiga šal (2. del)
0.55	Video strani

TV Koper	
13.30	TVD Novice
13.40	Športni dogodek (pon.)
16.30	Kolesarstvo: Tour de France (neposredni prenos)
18.00	Kronika in reportaže: Šport spektakel
19.00	Odprta meja

V današnji Odprti meji bodo med drugim naslednji prispevki:

TRST — S prvega zasedanja deželne sveta Furlanije-Juljske krajine

TRST — Pobuda tržaškega solidarnostnega odbora za ljubljanske aretirance

VIDEM — Deželni urad za kmetijstvo o vinogradništvu

TRST — Nastop baleta Teatro Español na Gradu sv. Justa

19.30	TVD Stičiče
20.00	Nanizanka: I ragazzi del sabato sera
22.30	TVD novice
22.40	Kolesarstvo: Tour de France (pon.)

CANALE 5	
8.15	Nanizanke: Arcibaldo, 8.40 Alice, 9.10 Storie di vita, 9.30 General Hospital, 10.30 Strega per amore
11.00	Kvizi: Fantasia, 11.30 C'est la vie, 12.00 Doppio Slalom
12.30	Nanizanka: Hotel
13.30	Nad.: Sentieri
14.30	Nan.: Dottor Kildare
15.00	Film: La moglie celebre (kom., ZDA 1947, r. H. C. Potter, i. L. Young, J. Cotten)
17.00	Nan.: Il mio amico Ricky, 17.30 L'albero delle mele, 18.00 I cinque del quinto piano
18.30	Kvizi: Tuttinfamiglia, 19.10 Cantando cantando, 19.50 Tra moglie e marito
20.30	Glasbena oddaja: Festivalbar '88
22.30	Kviz: Passiamo la notte insieme
23.15	Film: L'ultima preda (krim., ZDA 1950, r. R. Maté, i. W. Holden)
0.55	Nanizanka: Spy Force

11.00	Nan.: Giorno per giorno, 11.30 Vicini troppo vicini, 12.00 Mary Tyler Moore, 12.30 Dottori con le ali, 13.30 In casa Lawrence
14.30	Nadaljevanka: La valle dei pini, 15.30 Così gira il mondo
16.30	Nanizanka: Executive Suite
17.30	Nadaljevanka: Febbre d'amore
18.30	Nan.: Ironside, 19.30 Attenti a quei due
20.30	Film: Il Gaucho (dram., It.-Arg. 1964, r. Dino Risi, i. Vittorio Gassman, Amedeo Nazzari)
22.40	Film: Chiedo asilo (kom., It.-Fr. 1979, r. Marco Ferreri, i. Roberto Benigni, Dominique Laffin)
0.50	Nanizanki: Petrocelli, 1.45 Vegas

14.00	Glasbena oddaja: Deejay Beach
15.00	Nanizanka: Hardcastle & McCormick
16.00	Otroška oddaja: Bim bum bam, vmes risanke Alice, Fiorellino, Kolby, Il tulipano nero
18.00	Nanizanke: Gemelli Edison, 18.30 Skippy il canguro, 19.00 Chips
20.00	Risanka: Una per tutte, tutte per una
20.30	Nanizanke: L'incredibile Hulk, 21.30 Mac Gyver, 22.30 Sulle strade della California
23.30	Star Trek, 0.30 Ai confini della realtà, 1.00 Taxi, 1.30 Giudice di notte

TELEFRIULI	
13.00	Dokumentarec: Lepa Italia
13.30	Nad.: Leonela
14.30	Nanizanka: Si è giovani solo due volte
15.00	Dražba
15.30	Risanke
16.30	Glas. odd.: Music box
18.15	Nadaljevanka: L'isola del gabbiano
19.00	Dnevnik
19.30	Rubrika: Dan za dnem
20.00	Nanizanka: Lui, lei e gli altri
20.30	Variete: Hamburger serenade
22.00	Nanizanka: La vita comincia a 40 anni
22.30	Dnevnik
23.00	Rubrika: Dan za dnem
23.30	Dražba
24.00	Aktualnosti

TELEQUATTRO	
19.30	Dogodki in odmevi

RADIO TRST A	
7.00, 13.00, 19.00	Dnevnik; 8.00, 10.00, 14.00, 17.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro po naše: koledarček; 8.10 Zbornik: Problemi sodobne družbe, (9.00) Kuharska potovnica; 10.00 Pregled tiska; 10.10 Koncert v Devinskem gradu: sopranistka Gloria Paulizza in pianist Silvio Siren; 12.00 Sestanek ob 12.00; 12.40 V prostem času; 13.20 Zbori: MePZ Milan Pertot iz Barkovelj na Junjskih večerih (dir. Sandra Pertot, 1. del); 13.40 Glasbeni listi; 14.00 Deželna kronika; 14.30 Glasbene diagonale; 16.00 V objemu gora; 17.00 Kulturna kronika; 17.10 Klasični album; 18.00 Slovensko slovstvo v filmu; 18.20 Glasbeni listi.

LJUBLJANA	
5.00, 6.00, 6.30, 8.00, 9.00, 10.00, 11.00, 12.00, 14.00, 19.00, 21.00, 22.00, 23.00	Poročila; 8.05 Počitniško popotovanje; 8.30 Instrumenti; 9.05 Z glasbo v dober dan; 9.35 Turistični napotki; 10.05 Rezervirano za; 11.05 Danes smo izbrali; 12.10 Pod domačo marelo; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pojemo in godemo; 13.30 Melodije; 14.05 Mehurčki; 14.20 Mladi mladim; 14.45 Mozaik; 15.00 Radio danes, radio jutri; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Vrtljak želja; 17.00 V studiu; 18.00 Ansambel Janeza Jersinovca; 18.15 Naš gost; 18.30 Na ljudsko temo; 19.35 Lahko noč, otroci; 19.45 Studio 26; 20.00 Zbori; 20.35 Naši interpreti; 21.05 Opere; 22.30 Glasba; 23.05 Literarni nokturmo; 23.15 Jazz.

RADIO KOPER (slovenski program)	
13.30, 14.30, 17.30	Poročila; 6.05 Danes se spominjamo; 6.10 Vremenska napoved in prometni servis; 6.30 Jutranjik; 7.00 Jutranja kronika; 7.30 Pregled dnevnega tiska; 13.00 Na valu Radia Kp; 14.40 Teme v živo: zanimivosti, reportaže in pesem tedna; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Informativna oddaja: Primorski dnevnik; 17.00 Glasbeni kiosk; 17.40 Aktualna tema; 18.00 Glasbena oddaja: V ritmu; 18.35 Popevke po telefonu; 19.00 Prenos Radia Lj.

RADIO KOPER (italijanski program)	
6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30	Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Dnevnik; 6.00 Glasba; 6.25 Koledarček; 7.35 Prirčno vaši; 7.45 Pošljaj ti razglednico; 8.20 Pesem tedna; 8.40 Glasba; 9.32 Feeling v glasbi; 9.45 Ansambel Casadei; 10.00 Na prvi strani; 10.10 Srečanja; 10.40 Vstop prost; 11.00 Superpass; 12.00 Glasba po željah; 14.00 Srečanje s Kompasom; 14.45 Edig Galletti; 16.00 Popevka tedna; 16.05 Glasba; 17.00 Bubbling; 17.33 Hot 20; 18.30 Music business.

RADIO OPČINE	
10.00	Za vsakogar nekaj; 12.00 Glasbeni mozaik; 19.00 Glasba po željah; 20.40 Aktualna oddaja: Pogovor z odvetnikom; 21.00 Ostali Trst, nato Nočni glasbeni spored.

Po protestni stavki v Manifattura Goriziana Sindikati in predstavniki lastnikov kmalu ponovno za pogajalno mizo

Dvodnevna stavka v tekstilni tovarni Manifattura Goriziana, 12. in 13. julija, je nekoliko uspešila ritem pogovorov za rešitev številnih odprtih vprašanj v tem podjetju, ni pa prispevala k dokončni razrešitvi, do katere bo predvidoma prišlo šele v začetku jeseni. Prihodnji teden - 28. julija - bo prišlo do novega srečanja med delegacijo sindikalnih zvez in predsednikom upravnega sveta podjetja. Na srečanju bodo obravnavali predvsem vprašanja s področja investicij, oziroma realizacije investicij, vprašanja zaposlitve, oziroma prekvalifikacije odvečne delovne sile, kot posledice restrukturizacije. Predstavniki sindikalnih zvez računajo, da bo dogovor o vseh nerešenih vprašanjih mogoče doseči šele proti koncu leta.

Kakšen je pravzaprav položaj v podjetju? Stanje ocenjujejo sindikati kot nespremenjeno, čeprav ni mogoče spregledati določenih znakov, ki kažejo na to, da kritično obdobje še ni mimo. Tako je podjetje prav pred kratkim zaprosilo za dodaten poseg dopolnilne blagajne za štirinajst delavcev, za obdobje sedmih tednov. Če tem dodamo še šestnajst delavcev, ki so v izredni dopolnilni blagajni že lep čas, potem zelo hitro ugotovimo, da je

izloženo iz proizvodnje kar okrog 15 odstotkov vseh zaposlenih.

Prav nov poseg dopolnilne blagajne je bil eden od razlogov za dvodnevno stavko v prejšnjem tednu, ki pa je ostala precej, morda celo povsem neopazna, saj v časopisju in drugih medijih ni bilo zaslediti niti najmanjše vesti.

In vendar gre za tovarno, ki zaposluje okrog 250 delavcev.

Stavka je bila uspešna, če upoštevamo dejstvo, da je predstavnik družbe (lastnike), prisilila spet za pogajalno

mizo s sindikati. V ospredju so predvsem vprašanja dokončanja investicije in prestrukturiranja, enako teže pa imajo tudi vprašanja glede ohranitve zaposlitvene ravni, prekvalificiranja odvečne delovne sile in ne nazadnje tudi sindikalnih odnosov.

V prihodnjih dneh, tako napovedujejo pri sindikalni zvezi sindikatov tekstilnih delavcev, bodo objavili skupen zahtev in predlogov, ki bodo osnova pogovorov za reševanje odprtih vprašanj v sovođenjski tovarni.

Prepovedano kopanje v Tržiču

Tržiški župan je izdal ukaz o prepovedi kopanja v morju na območju tržiške občine. Ukaz velja od danes dalje in se nanaša na vsa kopališča z izjemno plaže Marina Nova. Morje v zalivu je namreč v teh dneh spet zelo umazano. Koncentracija fekalij je nekaj desetkrat večja od dovoljene meje.

Prepoved kopanja bo nedvomno spet povzročila val polemik o odgovornosti za tako stanje in o zamudah pri izgradnji greznicega omrežja. Glavni vir onesnaženosti morja v zalivu Panzano so namreč komunalne odplake, ki se neprečičene iztekajo v morje.

Lani je prepoved kopanja veljala skozi vso poletno sezono, kar je imelo precej neugodne posledice predvsem v turizmu. Ob ustaljenih vremenskih razmerah ni pričakovati zmanjšanja stopnje onesnaženosti in torej preklica prepovedi.

V Vipavski dolini se končuje žetev pšenice - pridelek dober

V Vipavski dolini končujejo žetev pšenice, ki so jo začeli prvi v Sloveniji. S tem žitom so posejali okoli 500 ha polj, pridelek pa je znašal okoli 4,5 tone na hektar. V posameznih primerih pa so kmetje dosegli tudi precej višje donose, skoraj enake tistim v žitnih poljih v Vojvodini, kar potrjuje ugotovitve in mnenja kmetijskih strokovnjakov, da je namreč Vipavska dolina, poleg tradicionalnih kultur, kot sta zlasti sadjarstvo in vinogradništvo, primerna tudi za pridelovanje žitaric, predvsem pšenice.

V živilski industriji Mlinotest v Ajdovščini so doslej iz Vipavske doline prevzeli okoli 1.200 ton pšenice, od dogovorjenih oziroma načrtovanih skupaj 1.500 ton. Seveda je to le majhen del od vseh žit (35 tisoč ton), ki jih za svoje potrebe, to je za predelavo, potrebuje omenjena velika organizacija slovenske živilske industrije. Toda v Mlinotestu poudarjajo, da se bo predelovanje pšenice v Vipavski dolini v prihodnje lahko večalo in širilo, tako da bodo postopno dosegli 7 tisoč ton žitnega pridelka letno. Za letos je spodbudno, da so kmetje v glavnem zadovoljni z odkupnimi cenami pšenice - plačujejo jo po 40 do 41 tisoč starih dinarjev za kg - in tudi s tem, da pridelovalci pšenico pri Mlinotestu lahko zamenjajo za koruzo. Kdor namreč želi lahko za kilogram pšenice dobi kg koruze. Za takšno zamenjavo ima Živilska industrija Mlinotest na voljo tisoč ton koruze.

Marjan Drobež

Socialdemokrati spet združeni

Med seboj sprti goriški socialdemokrati so se pobotali in bodo odslej namesto dveh ločenih sekcij Compagnone in Matteotti imeli v Gorici eno, ki so jo poimenovali po pred kratkim preminulem Giuseppeju Saragatu. Odlučitev so soglasno sprejeli te dni na enotni skupščini obeh dosedanjih sekcij. Ugotovili so, da so bila nasprotja

premoščena s tem, da je del vpisanih zapustil stranko in prestopil k socialistom.

Na skupščini so izvolili člane odbora sekcije. Poleg občinskih odbornikov Esposita in Gentileja so to Lino Brezza, Pasquale De Florio, Paolo Fantini, Maurizio Figar, Assunto Garozzo, Egone Lodatti, Fabio Lorenzut, Mario Marzillo, Maurizio Milioni, Paolo Mulsch, Fiorentina Palamara, Paolo Silveri in Rodolfo Ziberna. Tajnika bodo izbrali septembra.

Župan izročil trinajst vojaških odlikovanj

Trinajst občanov, oziroma njihovih družinskih članov je prejelo vojaško odlikovanje - križec za zasluge v vojni. Odlikovanja je v imenu Ministrstva za obrambo izročil župan dr. Antonio Scarano na slovesnosti na županstvu, ki so se je udeležili tudi predstavniki borbovskih združenj.

Vojaški križec za zasluge v vojni so prejeli Romano Alberti, Basilio Da Frè, Luigi Podbersig, Tanja Mermolja, Guerrino Brotto, Otello Blasig, Dante Papais, Luigi Kencler, Vincenzo Mal-

Na gradu predstavitev filma Capricci veneziani del '700

Likovne razstave v prostorih goriškega gradu so očitno zadele v črno. Pred dnevi smo že poročali, da si je trenutno razstavo »Capricci veneziani del Settecento« v počem mesecu dni ogledalo več kot 10 tisoč obiskovalcev, v prihodnjih dneh pa bodo že itak zanimivo in dragoceno razstavo oplemenitili s predvajanjem priložnostnega filma.

Organizatorji so menili, da bi krajši film, ki bi orisal vse najznačilnejše in najpomembnejše odtiske beneške umetnosti 18. stoletja, gotovo nudil pazljivemu obiskovalcu pravo oporo za boljše razumevanje te edinstvene umetnosti. Film, ki ga bodo predvajali z videorekorderjem na večji televizijski ekran, bo trajal približno 15 minut in bo popeljal še najbolj v umetnosti teškega obiskovalca v kompleksni svet nekdanjega vsakdanjega beneškega življenja.

Film je izdelalo, pod pokroviteljstvom goriške hranilnice, specializirano podjetje Nuova Immagine, predstavili pa ga bodo jutri, v četrtek 21. julija s pričetkom ob 21. uri na grajskem dvorišču. Za to priložnost bodo pripravili večji ekran, vstop v razstavne prostore pa bo možen vse do 23. ure.

Film »Capricci veneziani del Settecento« ne obravnava le posamezne umetnike, ki so plodno ustvarjali v Benetkah v tem časovnem obdobju, ampak analizira to umetnostno zvrst v primerjavi s takratnimi ideali in druž-

bo in skuša podrobneje razkriti vezi med večjimi beneškimi umetniki in nekaterimi važnejšimi osebnostmi kot sta npr. angleški konzul pri Serenissimi Joseph Smith in Francesco Algarotti.

Režiser filma Antonio Devetag skuša pazljivega gledalca popeljati po fantastičnem svetu prepolnim intelektualne domišljije, da bo film še prepričljivejši pa poskrbijo glasbe Vivaldija, Pergolesija, Scarlattija, Otta in Corellija.

Po četrtkovi premieri bodo film vteli med urnikom odprtja razstave. Po zaključku razstave bo film ostal na razpolago izvedencem, turistom in dijakom, ki bi si želeli naknadno ogledati očarljivi svet beneških capricciov.

razna obvestila

Kmečka zveza obvešča, da je treba prošnje za oprostitve zdravstvenih stroškov (ticket) obnoviti vsako leto. Informacije in pojasnila v uradu KZ, Ul. Malta 2.

izleti

Sindikata upokojencev in sekcija VZPI v Doberdolu priredita konec avgusta avtobusni izlet na Dunaj in na Češko. Pojasnila in vpis v trgovini pri Mili v Doberdolu do 31. julija.

SPD GORICA obvešča, da bo napovedani izlet v Dolomite ob koncu prvega tedna v avgustu in ne 23. in 24. t. m., kakor je bilo najavljeno v okvirnem programu.

gledališča

Vstopnice za predstavbo SSG George Dandin ali kaznovani soprog, ki bo v torek, 26. t. m., ob 21. uri na goriškem gradu so v predprodaji v Kulturnem domu v Gorici v dopoldanskih urah (tel. 33288).

kino

Gorica

VERDI V petek: 18.00-22.00 »Indagine ad alto rischio«.

VITTORIA 17.30-22.00 »Sogni indecenti«. Prepovedan mladini pod 18. letom.

Nova Gorica

SOČA 18.30-20.30 »Bandit iz Shantunga«. **DESKLE** Danes zaprto.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Villa San Giusto, Korzo Italia 242, tel. 84606.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
S. Nicolò, Ul. I maggio 94, tel. 790338.

ZAHVALA

Ganjeni ob tolikih izrazih sožalja ob boleči izgubi naše

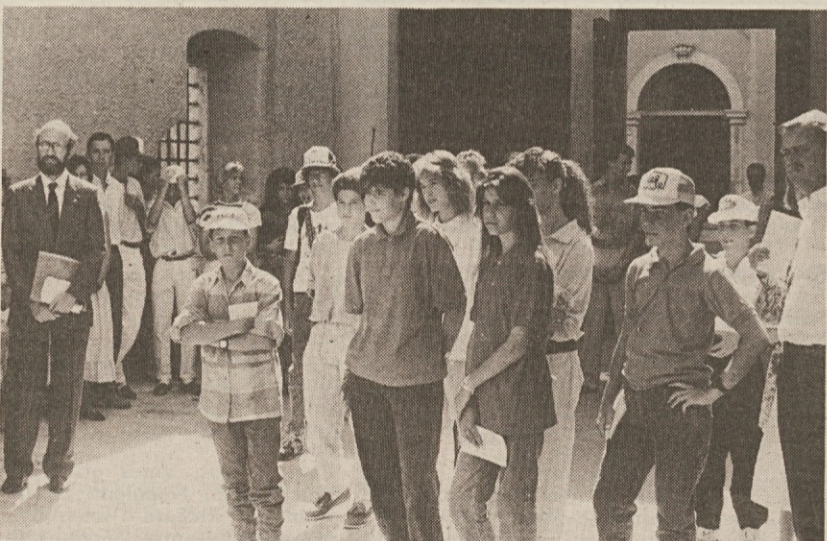
Edde Gratton Nanut

se iz srca zahvaljujemo vsem, ki so nam stali ob strani v težkih trenutkih. Posebna zahvala naj gre zdravniškemu in pomožnemu osebju splošne bolnišnice v Gorici in bolnišnice Janeza od Boga. Hvala darovalcem cvetja in v dobrodelne namene, prijateljem in vaščanom ter vsem, ki so na katerikoli način počastili njen spomin.

VSI NJENI

Štandrez, 20. julija 1988

Mladi Izraelci v Gorici

Tudi letos se nadaljuje pestro delovanje goriške sekcije mednarodne organizacije CISV. Cilj te organizacije je mir in spoštovanje med narodi, sredstva s katerimi bi lahko vsaj delno prišli do tega pa so mednarodne izmenjave kulturno-spoznavnega značaja.

Te dni bo Gorico in njeno pokrajino zapustila skupina dvanajstih mladih gostov iz Izraela, katerim bodo Goričani prihodnje leto vrnil tritedenski obisk. Dve delegaciji Goriške pa se trenutno nahajata v mednarodnih taborih v Odenseju na Danskem ter v bližini Prage. Vodje in organizatorji te organizacije so v zadnjem tednu junija imeli organizacijsko srečanje v Devinskem gradu, goričanka Annamaria Pasquariello pa bo predstavljala Italijo na letnem shodu CISV, ki se bo pričel čez dva tedna v Braziliji.

umrlega dr. Antona Gregorčiča, pa čeprav so v njenem upravnem odboru bili, sicer v manjšini, tudi nekateri krščanski socialci.

Do odkritega spora je prišlo kmalu po razpustu Zadružne zveze, ko niso mogli mladi krščansko-socialni prvaki več razpolagati s fondi te Zveze. V upravnem odboru Centralne posojilnice je prišlo do spora v letu 1929, ker je s pičlo večino glasov upravni odbor posojilnice dal neki katoliški združni ustanovi v Gorici kar dve posojili, kar ni bilo v skladu s posojilničnimi pravili. V upravnem odboru so se sicer stvari legalno izognili tako, da sta posojila najela dva člana upravnega odbora, vsi pa so vedeli, da je bil denar dejansko namenjen samo enemu prosilcu. Ker je bila ta zadruga izraz skupine mladih, je bil odpor starejših precej močan in člani nadzornega odbora niso hoteli overoviti teh posojil, češ da so bila kršena notranja bančna pravila. Člani nadzornega odbora niso, v znak protesta, hoteli podpisati dvomesečnega obračuna posojilnice, ki ga je moralo po veljavnih predpisih načelstvo poslati v registracijo na goriško sodišče in na emisijski zavod Banca d'Italia. Člani upravnega odbora so stvar obšli tako, da so se podpisali čez celo stran pod dvomesečno bilanco, tudi tam, kjer bi bili morali biti podpisi nadzornikov, in v pisarni Banca d'Italia so stvar prezrli. Ko so člani nadzornega odbora to izvedeli, so samovoljno sklicali izredni občni zbor. Dokaj čudno se je zdelo piscu, ko je v Foglio annunzi legali goriške prefektore bral o tem sklicu izrednega občnega zbora s strani nadzornega odbora. Anton Malnaršič, takrat uslužben v Centralni posojilnici, pa je piscu obrazložil, kako so stvari res-

nično potekale. Na občnem zboru so nadzorniki hoteli udariti po mlajših krščansko-socialnih voditeljih. Ker so predvideli, da bo na ta izredni občni zbor prišlo veliko ljudi, ga niso sklicali, kot je bil običaj, v prostorih posojilnice na Verdijevem korzu, marveč v pritlični stavbi šolske stavbe v Ulici della Croce.

Občni zbor je bil sklican sredi poletja, 20. avgusta 1929, ob 10. uri dopoldne. Na vabilu je bilo napisano, da bo na dnevnem redu poročilo nadzornega odbora. Sledila naj bi odstavitev upravnega odbora. Vzdušje je bilo v tistih dneh v slovenskih krogih v mestu in na podeželju precej vroče. Stari so mladim grozili, da jih ne bodo pustili v dvorano, kjer se bo vršil občni zbor. Ti pa so prišli polnoštevilno, imeli so pri sebi zelo veliko pooblastil članov, ki so bili odsotni. To je bil dokaz, da so na podeželju imeli vso organizacijo v svojih rokah.

Predstavniki »stare« skupine so na tem občnem zboru pogoreli, »mladi« so zmagali na vsej črti. Medsebojnih odboj je bilo na občnem zboru veliko, člani nadzornega odbora so bili politično popolnoma poraženi, čeprav so imeli prav v zagovarjanju bančnih in društvenih pravil. Iz odbora so bili takrat odstranjeni odvetnik dr. Fran Gabersček, dr. Josip Pavlica, prof. Jožef Ivančič, župnik Andrej Tabaj in Anton Klančič. V odbor so bili na novo izvoljeni kanonik msgr. Ignacij Valentinčič, profesor teologije dr. Mihael Toroš, odvetnik dr. Nikolaj Tonkli, poštni direktor Franc Leban in posestnik Franc Černik, vodja močne posojilnice v Šempetru. Nekaj mesecev kasneje je dr. Mihael Toroš odstopil, na njegovo mesto je prišel kanonik msgr. Anton Berlot.

Ob 60-letnici fašističnega nasilja Goriška Zadružna zveza in njen nasilni razpust

Marko Waltritsch

9.

Centralna posojilnica se je tako rešila pravočasno in ni zašla v hude finančne težave, v katere so zabredle številne članice goriške Zadružne zveze, potem ko so fašisti razpustili v začetku leta 1928 upravni odbor in od članic — podeželskih zadrug zahtevali, da plačajo visoko izgubo zveze.

Odbornikom Centralne posojilnice pa tega njihovega polemičnega in pravočasnega izstopa iz Zadružne zveze nekateri niso odpustili in leta 1929 so se maščevali tako, da so jih na občnem zboru preglašovali in izločili iz uprave Centralne posojilnice.

Mladi prvaki krščansko socialne struje, ki jim ni bilo več mogoče upravljati po fašistih zasežene Zadružne zveze, so hoteli na vsak način dobiti v svoje roke Centralno posojilnico, katere finančno in poslovno delovanje je še vedno bilo zelo ugodno. Centralno posojilnico so vodili pristaši že

Druga letošnja poletna predstava v Verdiju

Clivia med opereto in muzikalom

S poletjem je v Trstu polno zaživela tudi operna sezona: iztekajo se ponovitve Netopirja, svoj triumfalni nastop napoveduje Vesela vdova, pred nekaj dnevi je bila premiera Clivie, ki je doživela že lani precejšen uspeh.

Sicer ne spadam med oboževalce te glasbene zvrsti in sem včasih že zinila kako pikro na račun tržaškega občinstva, ki se zna navduševati samo za tovrstne predstave. Clivia pa me je kljub temu navdušila. Morda zato, ker se je skladatelj Nico Dostal očitno spogledoval z broadwaysko glasbo in je svoje delo popestril s tangom, čarlstonom, foxtrotom in podobnimi ritmi, morda zato, ker je v režiji in v domiselnih koreografijah Gina Landija Clivia postala bolj podobna muzikalu kot klasični opereti, morda pa zato, ker uspe biti predstava, s prikazovanjem teatra v teatru, ali bolj filma na odru vseskozi - in včasih še celo preveč - razgibana.

Libreto te predstavnice male lirike sloni na gledališkem tekstu, že prva uprizoritev, pri kateri je bil dirigent sam Dostal, je doživela kar 300 ponovitev, kar priča, da je bila občinstvu še kako všeč. Sedanja postavitve v okviru tržaškega festivala je predstavo še razgibala, jo prevetrila, spustila in vnesla skozi režijske niti v že itak lahkotno zgodbo vrsto gegov, besednih iger in trikov, ki nas vseskozi zabavajo in opozarjajo, da gre za igrjo, včasih na robu farse ali cirkusa. Zasluge za uspeh pa imajo poleg nastopajočih tudi zakulisni mojstri, ki so sodelovali pri predstavi.

Nad vse funkcionalna, domiselna in predvsem "tekoča" scena Maria Catalana in posrečeni kostumi Sebastiana Soldatija so iz lanske postavitve. Kar precej zaslug za uspeh predstave ima tokrat odlični baletni ansambel, ki duhovito izvaja zahtevne koreografije samega Landija. Presenetljivo uporabljiv je zbor (vodi ga Marco Ghilione), ki si od časa od časa dovoli celo nekaj plesnih korakov. Vseskozi zanesljiv je orkester pod vodstvom Guerrina Gruberja. Vse naštetu rahlo zasenči pevski del. Obetavna Alessandra Ruffini - glavna novost letošnje postavitve - si verjetno zasluži priložnosti, ki bi bila primernejša njenemu nežnemu sopranu, čeprav je bila njena Clivia dovolj prijetna. Ruffinijeva se je tokrat prvič spoprijela z opereto. Sicer korektnega Carla Binija v vlogi Juana Damiga so zasenčili

Theater am Nollendorfplatz

Famruf: B 7, Pallas 7051 Direktion: Walter Jankuhn Famruf: B 7, Pallas 7051

Première: Sonnabend, 23. Dezember, 8 Uhr

Welt-Uraufführung:
Unter persönlicher Leitung des Komponisten

Ab 25. Dezember
8 1/4 Uhr

CLIVIA

dann täglich
8 1/4 Uhr

Operette in 3 Akten von C. Ambers und F. Marsch

Regie: Heinz Linggen Bild u. Kostüme: Nina Tschamkel

Musik von Nico Dostal

Musikalische Entlohnung: Kom. Franz Schönbaumfeld

Lillie Claus - Walter Jankuhn - Lill Sweet - Erik Ode - Julius Brandt
Egon Brosig - G.H. Schnell - Fritz Klaudius - Otto Sauter-Sarto - Paul Prügel
Franz Kautzner - Franz Lichtenauer - H. Pfilschau - Henry Emmé u.a.

Bühnenausführung: Walter Bornemann Kostümausführung: Verdh. Berlin

Verkauft hat bereits insgesamt Tickets ab 19,-

naravnost briljantna subretka Tiziana Caminiti in ob njej moški trio, ki ga sestavljajo imponzant Elio Crovetto, Riccardo Peroni in predvsem Ugo Maria Morosi, vseskozi sproščen in suveren igralec, plesalec in tudi pevec.

Pa še nekaj besed o občinstvu, ki na premieri res ni bilo preštevilno, zato pa sorazmerno mlado in hvaležno. Celotno dvorano ni bila tako zatohla kot v preteklih letih. Mimo obrobni pripomb pa je glavni dogodek predstavljala prisotnost neobičajne gostje - Lillie Claus, Dostalove vdove, ki je leta 1937 prva nastopila v vlogi Clivie.

Ne morem se izogniti zaključni misli. Clivia je nastala v pozni srebrni dobi operete, torej v času, ko so se na drugi strani oceana uveljavljali muzikali in jazz, kljub temu spoštuje vse zakone operete: lahkotna zgodba ima srečen konec, situacijske komike je na pretek, glasba je lahka, popevkarska. In s tem sem naštel vse dobre in slabe plati. Očitno pa tudi iz takih sestavin, če so spretno in pazljivo zliete, nastane nadvse prijetna in briljantna predstava - in Clivia to je, ki nam uspe razvedriti zatohel poletni večer.

NADJA KRISČAK

pismo uredništvu pismo uredništvu

O glasbeni kritiki

Tov. Milošu Pahorju!

Z zanimanjem in prizadetostjo sem prebrala pismo, ki ste ga poslali uredništvu Primorskega dnevnika. Kljub temu da razumem vašo občutljivo reakcijo in vse misli in besede, ki ne spodbujajo odprtega dialoga med nama, sem se potrudila prisluhniti vašemu mnenju. In kaj je vaše mnenje? Osebnost neprizadeto, kot pravite, izpodbijanje moje strokovnosti v enciklopedičnimi dejstvi, in nerazumevanje tega, kar sem hotela povedati, niti prvo niti drugo pa ne morem splošno kot mnenje. Vaše mnenje, ki ga direktno niste upali zapisati, je, da sem slab kritik, pa še za to ste si morali sposoditi besede F. M. Veracinija.

Ker vem, da nisem dober kritik, pa to želim postati, sem informacije o stopničasti dinamiki in netemperirani uglastitvi takoj sprejela in zapolnila vrzeli v mojem poznavanju baroka, to pa je tudi edino, kar mi je članek konstruktivnega dal. Za dodatno razčiščevanje teh pojmov je, mislim, najbolje, da povprašava za besedo bolj kompetentnega glasbenika, organista Milka Bizjaka, ki je čembalo v netemperirano uglastitvi sam izdelal. Tudi o stopničasti dinamiki obstajajo zelo različne in nasprotujoče si verzije in interpretacije, sama sem pač sprejela tisto, ki sta mi jo podala med študijem profesorja Loparnik in Lebič. Smo torej vsi v zmoti?

Priznati moram, da potrebujem odzive na moje pisanje, tudi izničujoče, če me le česa naučijo. Vem, da nisem

nezmotljiva, zato si želim predvsem takšnih reakcij, ki kažejo mojo zmotu v neprimerno važnejšem vprašanju bistva glasbe. Ker pa se nam bistvo glasbe izmika, bolj ko se mu približujemo (in kakšna sreča, da je tako), se mu poskušam približevati oz. oddaljvati neoprijemljivo. To se mi zdi najbolj pošteno do glasbe same, do njene neoprijemljive narave, ki ostaja odprta in ki se ji edinole z odprtostjo lahko približamo. Moje pojmovanje dobre glasbe želi poslušalca, bralca, ki mu bo stavek »... da je v glasbi premalo glasbe...« hitro jasen. Pogovarjamo se vendar o glasbi, če pa te ni in še vedno čisto subjektivno mislim, da je v Merkujevi skladbi ni zadosti, potem mi, prosim, napišite, kje v tej skladbi glasba je.

Trudim se, da moji vrednostno-estetski kriteriji ne bi bil zaprt sistem, zato jih poskušam vedno znova razvijati, bogatiti in preverjati. Na tej ravni bi si želela pogovora z vami, tov. Pahor, da bi si lahko družno izmenjala izkušnje in merila. Popolnoma se strinjam z vašo trditvijo, da zamejski skladatelji ne potrebujejo olajševalnih kriterijev pri presoji njihove glasbe, saj taka mentaliteta, ki se ozira zgolj na manjšinski poretlo, za moje pojme vodi v trepljanje po razbolelem manjšinskem udu in tudi v tisto skromnost, ki je me maram: kar je, je dobro. Sama sem na drugi strani, kar je dobro, je. In toliko boljše, če to dobro nastane v manjšinski kulturi, kajne? Vendar pa v primeru posnete glasbe res nisem prepričana, da se lahko skladbe dotaknejo zastavljenih Slovencev v zamejstvu, saj skladbe tako razpoložensko varno in pasivno sprejemajo svojo zastavljeno usodo! To pa je hkrati z drugimi besedami povedan stavek »... brez problematiziranja kompozicijskih prijemov...« in (tudi) zato glasba ne more biti dobra, je pa lahko dober tehnični anahronizem. Dobra glasba ne more biti tudi zaradi »premalu odprtega registra temeljnih tonov«, če se enkrat citiram. Po domače, tov. Pahor, da se bova hitreje razumela: ko gre nekomu zares, so toni njegove glasbe lahko samo temeljni (s tem seveda ne mislim na trobilja) in nič drugače. V Amadeusu, se spomnite, odgovori Mozart na cesarjevo pripombo o prevelikem številu not s tisto znano: »Natanko toliko, kolikor jih je potrebnih!« K temu bi še dodala: potrebnih, PRAVIH not. In če še vedno ne razumete, citiram skladatelja Igorja Majcna: »Vredna je samo tista glasba, ki MORA biti napisana.« Samo glasba, ki MORA biti napisana, zložena iz tonov, ki prav tako MORAJO biti napisani, je DOBRA glasba, tov. Pahor in toliko bolj zato si še enkrat spoznam vaš citat Veracinija: »Kritika ali filologija je tista plemenita umetnost, ki ločuje dobro od slabega.«

Po vašem pisanju sodeč ste formirano osebnost, človek z zanesljivo presojo in znanjem. Morda bi lahko tem kvaliteta dodali še eno, to je sposobnost fleksibilnega mišljenja in tako razrahljali na trenutke togo dojanje glasbe ter pisanja o njej. Zato končam tale moj odgovor in veri, da moje početje ni čisto nesmiselno, ker se boste naslednji zagotovo odzvali bolj prijazno in razumno.

MIRJAM ŽGAVEC

Izpovedna moč tržaških slikark na Gradu

Nič novega ne bomo povedali, ko bomo rekli, da je v veliki srenji tržaških likovnikov zelo veliko žensk in da je med njimi tudi nekaj takih, ki so se s svojimi rezultati zelo visoko povzpeli. Zato menimo, da organizatorjem razstave Le Dame in Castello, to je Dame na Gradu, ki so jo zadnjega junija odprli na Gradu sv. Justa, ni bilo težko zbrati ustreznega števila tržaških likovnic, da bi z njihovimi deli napolnili velike razstavne prostore jugovzhodnega stolpa Gradu, ki ga še vedno imenujejo Bastione Fiorito, pa čeprav mu nekaj betežnih vrtnic tega naslova ne opravičuje. Ko si ogleda-

mo seznam razstavljenih tržaških likovnic, ugotovimo, da na njem ni nekaterih znanih ter doma in tudi v širšem svetu uveljavljenih umetnic. Vendar tu ne bomo iskali ne vzrokov tega, pa tudi ne krivcev, pač pa to dejstvo le beležimo. Na Gradu sv. Justa razstavlja 12 likovnic. Vsaka je dala na ogled od štiri do devet svojih del, tako da je aranžer razstave mogel vsakemu delu dati primerno in zadostno mesto. Zastopani so različni slogi, pa tudi različne tehnike. Adriana Cicognani ima na razstavi sedem svojih lepljenk, ki se zdijo, kot

bi jih umetnica sestavila iz odpadlih, starih, izrabljenih materialov. Pa so vendarle iz tega nastala lepa dela. Renata Demattia se predstavlja s svojim Krasom, z deli kalun, s starimi napismi na njih, z vejico ruja ali s cvetjem gladeža. Pa tudi cvetočo gorečko je dala na okno kraške domačije. Nekaj povsem drugega so dela Annamarije Ducaton, ki je razstavila le štiri dela, med temi pa je tudi izredno veliko platno z naslovom Nasproti velikim resnicam. Na zelo svetlem platnu vidimo šest svečeni ali duhov, ki so na poti proti goreči sveči. Po daljšem premoru se srečujemo tudi s Silvo Fonda, ki ostaja zvesta svojemu slogu, svojim barvam pa tudi svoji motiviki: ženskemu liku, cvetju, mački.

Kar velja za Fondovo, velja tudi za Mauro Israel, ki je zadnje čase izredno aktivna. Na razstavo je dala sedem svojih črno-belih grafik, ki vse ponavljajo njeno motiviko. Tako imamo tu na primer pianista, dirigenta, orkester, kvartet, duet in tako dalje. Clelia Mazzoli je za razstavo pripravila kar devet olj. Tako v slogu kot v vsebini ne more iz svoje kože. Žal so nekatera njena dela razpostavljena tako da gledalec ne more razbrati, ne more spoznati motiva, ker ni med njim in sliko dovolj razdalje. Elettra Mettallino, kot vedno, ljubi svojo Grčijo in jo v svojih s tušem narisanih črno-belih delih prikazuje v vsej njeni mrakobni lepoti, kot na primer v delu Peloponez. Drugod pa umetnica brska po svoji notranjosti,

kot na primer v delih Dvojni obraz in Sanje ali stvarnost. Claudia Raza je prinesla na Grad kup svojega kraškega kamenja: pet del, v katerih nazorno prikazuje, česa vse ne zmoreta burja in dež, ki v stoletjih izdolbeta tudi trdi kraški kamen. Evo Ronay poznamo kot eno najizrazitejših tržaških likovnic abstraktne smeri. Na razstavi ima pet svojih kompozicij, ki se, kot vedno, odlikujejo po zelo skladnih barvah ter po izredni preciznosti, kar je za že geometrično abstraktno likovno izraznost zelo pomembno. Elena Talleri je v svoji likovni izraznosti hudo impulzivna. Kot vedno. Pa tudi dokaj polemična ali, če hočemo, drzna kot na primer v Parabolah sv. Ivane, v Purpurnem otoku, pa tudi v delu Vojna in mir. Kot vedno močne barve in odločne poteze, sicer pa brez slepomišljenja.

Valentina Verani ima na razstavi osem olj. Uvrstili bi jo v postmoderno strujo, pa čeprav po motiviki bi sem ne sodila, kot nam na primer pove njeno Tihožitje ali pa Jerebica v travi. Bežni pregled po razstavi smo razvrstili po abecednem redu in zato prihaja Milčanka Natalia Zilli na vrsto kot poslednja. Na razstavi ima štiri dela, štiri olja, ki spadajo v njeno najnovejšo ustvarjalnost. Gre za novo tehniko in tudi za novo vsebino. Svoje nekdanje idilične istrske zaselke ali domačije je sedaj zamenjala s kraškimi čermi, ki se mogočno vzpenjajo nad morjem. (Fre)

Fabianijeva arhitektura v Miramarskem gradu

V bivši konjušnici Miramarskega grada je odprta razstava načrtov, projektov in fotografij del Maksa Fabianija, velikega arhitekta, urbanista in pedagoga. Na razstavi, ki nosi naslov Nove meje arhitekture, je tudi fotografija palače Portois & Fix, ki jo je Fabiani zgradil na Dunaju leta 1900. Razstava bo odprta do 30. septembra

Pestra ponudba ljubljanskega festivala

36. Mednarodni poletni festival bo domala vsak večer nudil obiskovalcem možnost doživetja. Ponudba je predvsem glasbena. Tako se bo zvrstilo veliko koncertov kornorne glasbe z domačimi in tujimi glasbeniki. Nastopili bodo kitarist Tomaž Rajterič, marimbafonist Nebojša Živković, baritonist Neven Belamarič, violinist Volodja Balžalorsky ter čelist Tomaž Sever. Njihovi programi prinašajo večinoma romantično literaturo in nekaj sodobne slovenske ustvarjalnosti. Od tujih izvajalcev bo nastopil pianist Dimitris Sguros, violinist Mark Kaplan, violinist Pavel Kogan, čembalistka Bettina Otto, kitarist Eliot Fisk in elektroakustični kitarist Pierre Bensusan. Igrali bodo baročne, klasične, romantične skladbe, nekaj klasike 20. stoletja, slednji pa se bo predstavil z avtorsko glasbo. Od komornih ansamblov gostuje trio Kofler-Mlejnik-Kropfitch (flavta, čelo, klavir), komorni orkester Gaudeamus iz Zagreba, Moskovski virtuozni in komorni orkester Academy of London. Zborovske večere bosta zapolnila San Francisco Bay Area Choir z dirigentom Harrijem Carterjem in Slovenski madrigalisti pod vodstvom Janeza Boleta. Ena največjih zanimivosti letošnjega festivala je vsekakor nastop legende New Orleansa bluesa, pianista in vokalista Championa Jacka Duprejeja, bolj popularno usmerjeni predstavnik črnske duhovne glasbe, domači New Swing kvartet pa se bo ob svoji 20-letnici predstavil z domačimi in tujimi gosti. V tem poletju bomo slišali en sam orkester in to bo Državni akademski simfonični orkester Moskovske folharmonije z dirigentom Dmitrijem Kitajenkom in solistom, pianistom Vladimirjem Krajnjem. Večeri, posvečeni rock glasbi, so se že iztekli s štirimi predstavami rock-opere Hair. Obetata se še dva zanimiva etnična večera in sicer korejski folklorni ansambel Kang Sun Young in bolgarski Pirin. Pantomima je letos zastopana z Andresom Valdesom in Jano Kovač, ter z Boleslavom Polivko iz ČSSR, ples pa s solo plesno predstavo Ismaela Iva Under Skin in alternativ-

no plesno predstavo gledališča Nager iz Münchna z delom Alica za ogledali. Ljubitelji teatra si bodo zagotovo ogledali predstavo Tevtovirano pozorište, hit predstavo Otvorene scene Obala iz Sarajeva, poleg tega lahko vidijo še predstavo Rdeči nosovi (PDG Nova Gorica), Vojske zgodovine (Drama SNG Maribor) in ponovitev lanske uspešnice Polone Vitrih Blagi pokojniki, dragi možje.

(mž)

Intervju z Gerbčevo

Prejeli smo peto letošnjo številko družboslovne revije Teorija in praksa, ki se začena z uvodnikom Miha Ribariča o ustavnih razpotjih. Sledijo mu razprave Borisa Majerja, Zdravka Mlinarja in Marijana Britovška, ki uvaja esej Nova smer ekonomske politike ruskega revolucionarja in misleca N.I. Buharina. Nato revija prinaša dva pomembnejša bloka besedil. Prvi se ukvarja z etiko javne besede in z vlogo novinarja kot obveščevalca javnosti, drugi pa podaja zapis z okrogle mize o ustavnih spremembah, ki jo je 19. aprila priredila ljubljanska fakulteta za sociologijo, politične vede in novinarstvo. Poleg teh dveh celot si lahko preberemo izčrpen in zanimiv intervju z znano zamejsko javno delavko Jelko Gerbčevo, ki ga je pripravila Maca Joganova, zatem se nekaj zapisov ukvarja s trgov in možnostjo tržnega gospodarstva v Jugoslaviji, Norberto Bobbio zaključuje svoje pisanje o nasprotju med večino in manjšino v demokratičnih družbah, med poročili s strokovnih srečanj pa velja omeniti zapis Janeza Malaiča o prvem srečanju demografov jadranske regije.

Kolesarstvo: vsi čakajo le še konec dirke Tokrat v ospredju šprinterji

BORDEAUX — Včeraj sta bili na sporedu dve poletapi, ki pa seveda nista spremenili vrstnega reda skupne lestvice. Delgado je v Pirenejih mirno preстал vse napade svojih neposrednih tekmecev ter se sedaj mirne duše podaja proti zasluženemu končnemu slavju. Včerajšnji poletapi sta tako bili kot nalašč za šprinterje, ki seveda niso izgubili priložnosti. Italijan Bontempi ni tokrat ni uspel in se je moral v Paiu zadovoljiti s četrtem mestom.

V večernih urah pa se je razširila vest, da je bil Delgado pozitiven na pregledu antidoping po gorski etapi na kronometer. Novice niso nato ne potrdili ne demantirali.

Vrstni red 16. etape: 1. Van der Poel (Niz.), ki je 38 km (Tarbes - Pai) prevozil v 46'36" s poprečno hitrostjo 48,927 km na uro; 2. De Wilde (Bel.); 3. Phinney (ZDA); 4. Bontempi (It.); 5. Elliott (VB); 6. Planckaert (Bel.); 7. Lilholt (Dan.); 8. Theunisse (Niz.); 9. Kappes (ZRN); 10. Zanatta (It.) vsi v času zmagovalca.

Delgado (levo) in Rooks

Vrstni red 17. etape: 1. Van Poppel (Niz.), ki je 210 km (Pai - Bordeaux) prevozil v 4:58'03" s poprečno hitrostjo 42,274 km na uro; 2. Hermans (Niz.); 3. Planckaert (Bel.); 4. Van der Poel (Niz.); 5. Hoste (Bel.); 6. Elliot (VB); 7. Zanatta (It.) itd.

Skupna lestvica: 1. Delgado (Šp.) 64:56'19"; 2. Rooks (Niz.) po 4'06"; 3. Parra (Kol.) 6'00"; 4. Bauer (Kan.) 7'25"; 5. Theunisse (Niz.) 7'54"; 6. Herrera (Kol.) 8'18"; 7. Boyer (Fra.) 9'22"; 8. Pensec (Fra.) 10'37"; 9. Pino (Šp.) 13'06"; 10. Winnen (Niz.) 14'08"; 11. Roux (Fra.) 15'58"; 12. Cubino (Šp.) 17'42"; 13. Simon (Fr.) 18'46"; 14. Hampsten (ZDA) 18'56"; 15. Breukink (Niz.) 20'27".

Kolesarstvo: ženski tour Mirna etapa

MONT DE MARSAN — Francozinja Valerie Simmonet je v skupnem naletu osvojila osmo etapo ženske krožne dirke po Franciji. Na skupni lestvici seveda še vedno vodi Longo-jeva pred italijansko veteranko Caninsovo.

Skupna lestvica: 1. Longo (Fr.) 14:30'40"; 2. Canins (It.) po 1'30"; 3. Hepple (Avs.) 10'59"; 4. Vikstedt - Nyman (Fin.) 12'26"; 5. Chiappa (It.) 13'37".

Navdušenje za Brazilca Mullerja

Včeraj je v Turin dopotoval brazilski nogometaš Muller. Navijači Torina so ga na letališču Caselle (kot kaže zgornja slika) sprejeli z velikim navdušenjem. In včeraj je v Turin prispel tudi nova brazilska okrepitev Edu

Nogomet: »pomembna okrepitev«

Costantini podpisal za Triestino

Vodstvo tržaškega tretjeligaša Triestine je včeraj sporočilo, da je Maurizio Costantini podpisal pogodbo in da bo tudi v prihodnji sezoni nastopal v rdečem dresu.

Poleg Costantinija je za Triestino podpisal tudi Papais. Čeprav je Costantini prvotno izrazil željo, da bi ga odstopili kakemu drugoligaškemu klubu, se je odrekel svojemu namenu in ostal v Trstu, kjer bo letos nosil kapetanov trak.

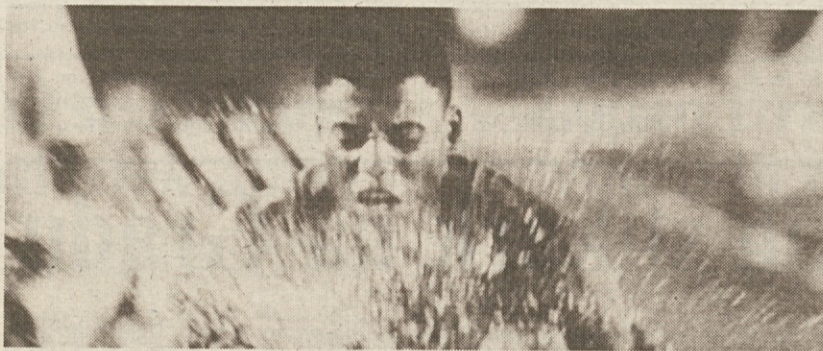
Juventus se zanima za Batisto

TURIN — Kaže, da bi Juventus rad najel večnega igralca argentinske reprezentance Sergia Batisto. To je včeraj izjavil predsednik kluba Argentinos Juniors Domingo Tessone.

Tessone je nadalje še povedal, da je to izvedel od posrednika, da pa s tem v zvezi nima nobenih uradnih sporočil turinskega kluba.

Atletika: na ameriških selekcijah za OI v Seulu

Carl Lewis za 2 cm boljši od Myricksa

Carl Lewis med svojim zmagovitim skokom

INDIANAPOLIS — Tudi v skoku v daljino je na ameriških selekcijah za OI v Seulu Carl Lewis dokazal, da je vsaj v tej disciplini trenutno nepremagljiv. Moral pa se je pošteno potruditi, da je strl odpor svojega že tradicionalnega tekmeča Larryja Myricksa, ki je bil »krajši« le za 2 cm. Lewis je bil namreč prvi z 8,76 m, Myricks pa drugi z 8,74 m. Oba pa sta kar osemkrat preseгла 8,34 m.

Verjetno bi tako Lewis kot Myricks celo dosegla svetovni rekord, ki je že 20 let star, saj ga je z 8,90 m dosegel Beamon v Ciudad Mexicu, žal pa je obema včeraj v Indianapolisu nagajalo vreme, tako da so morali tekmo celo prekiniti zaradi dežja in močnega vetra.

Medtem ko sta Lewis in Myricks merila moči v skoku v daljino, je spet

presenetil na 400 m komaj 19-letni Steve Lewis, ki je progo pretekel v 44"11 in je tako znatno popravil mladinski svetovni rekord, ki ga je bil dosegel 24 ur prej. Reynolds pa je bil prvi v drugem polfinalu s 44"65.

Naj omenimo še dober dosežek Johnnija Graya na 800 m v 1'43"96.

REZULTATI

MOSKI. 400 m (prvi polfinale): 1. Reynolds 44"65; 2. McKay 44"81; 3. Valmon 45"01; **drugi polfinale:** 1. S. Lewis 44"11 (nov svetovni mladinski rekord); 2. Robinzine 44"32; 3. Haley 44"67. **10.000 (finale):** 1. Bickford 29'07"35; 2. Plasencia 29'08"59; 3. Porter 29'09"92; **daljina:** 1. C. Lewis 8,76 m (8,34; 8,59; 8,76; -; 8,68; -); 2. Myricks 8,74 m (8,43; 8,55; 8,74; 8,55; 8,06; -); 3. Powell 8,36 m. **800 m (finale):** 1. Gray 1'43"96; 2. Everett 1'44"46; 3. Baskin 1'44"91; **kladivo (finale):** 1. Flax 77,28 m; 2. Deal 75,64 m; 3. Logan 75,60 m.

ŽENSKE. 400 m (finale): 1. Dixon 50"38; 2. Howard 50"40; 3. Brisco 50"53; **800 m (finale):** 1. Gallaher 1'58"01; 2. Floyd 1'59"20; 3. Clark 1'59"93. **kopje (finale):** 1. Mayhew 63,66 m; 2. Smith 56,46 m; 3. Sutfin 56,08 m.

Atletika: zamenjal naj bi Prima

Livio Berruti predsednik FIDAL?

TURIN — Bo Livio Berruti, dobitnik zlate kolajne na olimpijskih igrah v Rimu, novi predsednik italijanske atletske zveze, torej naslednik Prima Nebiola?

»Dejansko so me nekateri odborniki zveze vprašali, ali bi sprejel to funkcijo,« je izjavil Berruti, ki se bo v zvezi s tem razjasnil do nedelje.

Košarkarski mediteranski pokal: Italija premagala Francijo

RODOS — V četrtem kolu kadetkega mediteranskega košarkarskega pokala je italijanska reprezentanca, za katero igra tudi borovec Dejan Oberdan, premagala Francijo s 76:73.

Bailey v Veroni

MILAN — Včeraj je v Milan dopotoval ameriški košarkar James Bailey, ki bo letos ojačil moštvo Glaxo iz Verone, ki bo nastopilo v A-2 ligi. Bailey je star 31 let in je doslej devet let igral v ameriški profesionalni ligi NBA (Seattle, Houston, New York, New Jersey in Phoenix). Visok je 205 cm in igra v vlogi centra.

Zasedanje vsedržavnega sveta nogometne zveze

V znamenju sprememb in novih imenovanj

RIM — Na včerajšnjem zasedanju vsedržavnega sveta italijanske nogometne zveze je prišlo do mnogih sprememb kadrov, ki delujejo v posameznih zveznih organizacijah, predsednik Matarrese pa je javnosti tudi posredoval nove programe italijanske reprezentance, ki bo odslej sledila pestrejšemu režimu priprav in kontrolnih tekem do začetka svetovnega prvenstva.

Največje novosti na področju imenovanj posameznikov zadevajo nadomestitev dosedanjega zveznega preiskovalnega sodnika Corrada De Biaseja (ki je lani zaslovel med afero zaradi crnih stav) z Vitom Giampietrom, dosedanjega športnega sodnika Alberta Barbēja pa so zamenjali s Sergiom Articom. De Biase bo odslej član zveznega razsodišča, medtem ko bo Barbé odslej deloval v sklopu prizivnega sodišča pri nogometni zvezi.

Včeraj so določili tudi novega trenerja olimpijske reprezentance, ki bo zamenjal Dina Zoffa. Odločitev je padla na Francesca Rocca, bivšega reprezentanta in nogometaša Rome, ki je moral zaradi hujše poškodbe prekiniti kariero v najboljših letih in se je nato aktivno posvetil trenerstvu. Rocca bodo v teh dneh tudi uradno predstavili na tiskovni konferenci, sam Rocca pa je tehnični komisiji že predložil spisek 29 kandidatov za odhod v Seul. Ob Rocci je novo funkcijo dobil tudi Giancarlo De Sisti, ki bo odslej odgovoren za mladinski sektor italijanske zveze.

Glede novih imenovanj in zamenjav bi bilo to najpomembnejše, pristaviti pa je treba, da so tudi objavili program italijanske reprezentance v sezoni 1988/89. Skoraj v celoti je znan tudi koledar mednarodnih prijateljskih oz. kontrolnih tekem, ki jih bodo »azzurri« odigrali za pripravo na mundial. Prva mednarodna preizkušnja bo na sporedu 19. oktobra, ko se bodo Vicinjevi izbranci pomerili z Norveško, nato se bodo 22. decembra spopadli z Marokom, 22. februarja z Dansko, 25. marca z Avstrijo, 26. aprila z Madžarsko.

Govor je bil tudi o vpisu in registraciji klubov, ki niso še predložili finančnih obračunov. Zvezni svet je sprejel sklep, da podaljša rok do 25. t. m. za vsa tista društva, ki niso še poslala polne dokumentacije. Med le-timi sta tudi drugoligaša Avellino in Cosenza, katerima preti nevarnost, da se ne bosta mogla vpisati v prvenstvo.

Nastopa obdobje zborov nogometnih prvligašev

V Neaplju računajo na naslov

NEAPELJ — Včeraj so se v Neaplju, pred precejšnjo množico navijačev, predstavili nogometaši Napolija, ki bodo odšli na predprvenstvene priprave v Madonna di Campiglio.

Po razburljivih sklepih fazi prvenstva, ko so polemike med nekaterimi nogometaši in trenerjem Bianchijem ter predsednikom Ferlainom bile v središču pozornosti, so je val jeze poleg. Kot je znano, so jo skupili »uporniki« (razen Maradone seveda, ki je pa zavzel zelo dvoumna stališča) in Napoli bo letos nastopal s popolnoma prenovljeno postavo.

Ekipo je precej okreplil prihod brazilskega asa Alemaa, svoj delež pa bosta prispevala tudi nova igralca Crippa in Fusi. Nekateri opazovalci celo že sedaj napovedujejo, da bi iz taktičnih razlogov lahko nazadoval

med rezerve Romano, Bianchi pa se še ni izrekel o sistemu igre, ki ga bo letos predvajalo njegovo moštvo.

Priprav se bodo udeležili od samega začetka skoraj vsi nogometaši. Izjeme veljajo za reprezentance Ferraro, Francinija, Fusija, De Napolija in Romana, ki se bodo soigralcem pridružili 25. t. m. Diego Maradona pa se bo udeležil samo druge faze priprav, saj bo predhodno obiskal meransko kliniko, v katero se zateka vsakič, ko je potreben temeljite shujševalne kure.

Priprav se bodo udeležili tudi nekateri igralci mladinske ekipe. Po »ugibanjih« izvedencev pa naj bi verjetna postava Napolija v prihodnjem prvenstvu bila sledeča: Giuliani; Corradini, Francini, Crippa, Ferrara, Renica, Alemaa, De Napoli, Careca, Maradona, Fusi (Carnevale).

Pogovor s predsednikom košarkarske sekcije SZ Dom Markom Čubejem

»Članska in ekipa dečkov uspešni, ostalo delovanje pa je preskromno«

Pri našem »sprehodu« po športnih društvih ob zaključku sezone smo se zaustavili tudi pri Domovi košarkarski sekciji. Odgovoren za to panogo v okviru mestnega združenja je Marko Čubej.

Koliko let deluje vaša sekcija v okviru SZ Dom?

»Letos slavimo 25-letnico ustanovitve SZ Dom. Košarkarska sekcija je začela delovati nekoliko kasneje, v prvih sedemdesetih letih. Vsak začetek je vedno zelo naporen. Še sedaj se spominjam, kako smo se zbirali na treningih v očitno dotrajani in neprimeri dvorani pri Zlatem pajku na Verdijem korzu. Odtlej je minilo že veliko let, košarkarska sekcija pa je kljub velikim finančnim težavam in pomanjkanju vsakršnega organizacijskega kadra ostala živa. Pred nekaj leti smo začeli s preosnovo sekcije. Sklenili smo, da je treba najprej potencirati mladinske vrste. Vse napore smo vložili v pridobivanje mladih košarkarjev, organizirali smo enotedenske priprave, najprej v Planici, leto kasneje pa v Bovcu. Na ta način smo uspeli zbrati določeno število mladih igralcev, ki pa, žal, še zdaleč ni doseglo zaželenih ciljev. Težko je gojiti mladinsko košarko, ko je iz leta v leto vedno manj otrok. Športna društva sicer upravičeno tekmujejo v tem, komu bo uspelo navdušiti mladega za panogo, ki jo sleherni družto goji. Letos smo ob koncu sezone organizirali 14-dnevne atletske priprave za najmlajše, na katerih so se naši fantje naučili marsikaj koristnega. Te priprave bomo nato ponovili pred pričetkom sezone; poleg tega bomo organizirali 10-dnevne košarkarske priprave v Bovcu. V naslednji sezoni nameravamo odločno »kreniti v boj«, saj je za uspešno delovanje sekcije nujno pridobiti sveže sile.«

Kako pa ocenjujete delovanje vaše sekcije v okviru SZ Dom?

»Delovanje košarkarske sekcije je bilo v letošnjem letu le delno uspešno. Če izvzamemo člansko ekipo in spodbudne nastope ekipe dečkov, je ostalo delovanje bistveno zaostalo. Hude probleme smo imeli s treningi minibasketa, kjer je bil odziv mladih košarkarjev nekoliko preskromen. Morda je čutiti pomanjkanje nekake skup-

Postava Domovih dečkov s trenerjem Maurom Dornikom

ne športne šole, kjer bi se otroci lahko naučili najosnovnejših telovadnih prvin, kjer bi jih na primer učili koordinacije gibov. Poleg tega bi igrali še odbojko, košarko in ko bi dopolnili 10. leto starosti, bi se lahko posvetili le najbolj priljubljenemu športu.

Omenil si člansko postavo. Kako ocenjujete njeno letošnjo prvenstveno pot?

»Letošnja sezona je bila za člansko moštvo ponovno uspešna. Le za bori dve točki smo si zapravili napredovanje v D ligo. Letos smo morda razpolagali z največjim igralskim potencialom, tega pa nismo znali stoodstotno izkoristiti. Večkrat smo, žal, po neumnem izgubili proti očitno šibkejšemu nasprotniku, v odločilnih srečanjih pa so nam tudi sodniki metali polena pod noge. Kar se tiče ekipe dečkov, lahko povem, da bo ta postava v prihodnjih letih žela prave rezultate. V letošnji sezoni so fantje neverjetno napredovali in če bodo ostali vsi zvesti matičnemu društvu, tudi uspehi ne bodo izostali. Nekaterim našim igralcem so namreč večja društva obljubila deveto deželo, če bodo prestopili v njihove vrste. Z naše strani si zares želimo, da bi do teh odhodov ne prišlo.«

Kako se pripravljate za naslednjo sezono?

»Napeli bomo vse sile, da si zagotovimo »zgodovinsko« napredovanje v D ligo. Ekipo nameravamo ojačiti, tre-

nutno pa ni še povsem jasno, kateri igralci bodo prestopili v naše vrste. Dejstvo, da smo v zadnjih dveh sezonah za las zamudili napredovanje, nas obdaja z optimizmom, saj nam pri tem pomaga tudi rek, da v tretje gre lažje...« (pr)

obvestila

ALPINISTIČNI ODSEK SPDT prireja v soboto in nedeljo, 23. in 24. t. m., dvodnevni izlet za izkušene planince na Grossglockner. Interesenti se lahko vpišejo na sedežu ZSSDI (Ul. sv. Franciška 20, 2. nad., tel. 767304) ali pa telefonsko v trgovini Papi Sport (tel. 227277, Davor Župančič). Izlet vodijo člani AO SPDT.

FC PRIMORJE obvešča, da bo jutri, 21. julija, ob 20.30 na sedežu kluba v Kulturnem domu na Proseku vpisovanje novih atletov — letniki '78, '79 in '80.

ZSSDI — NAMIZNOTENIŠKA SEKCIJA organizira namiznoteniški tečaj za začetnike. Tečaj bo v športnem centru v Zgoniku od ponedeljka, 5., do petka, 9. septembra 1988. Informacije in vpisovanje na sedežu ZSSDI v Trstu, Ul. sv. Franciška 20 (tel. 767304), v jutranjih urah do 15. julija.

SK DEVIN IN ŠZ SLOGA prireja v nedeljo, 24. t. m. izlet na vršič in vzpon na Pristojnik s kombijem in osebnimi avtomobili. Za informacije tel. 200782 ali 226283.

Nogomet: na Obali že vse živo

Koper začel priprave

KOPER — Nogometaši Kopa bodo ob Mariboru, Teol Slovanu in Rudarju (Trbovlje) zastopali Slovenijo v novostanovljeni medrepubliški nogometni ligi Zahod, v kateri bo tekmovalo 18 klubov. Koprčani so začeli s pripravami na prvenstvo, ki prične že 13. avgusta, prejšnji ponedeljek. Pod vodstvom drugega trenerja, Karla Valdevita, ki bo pomagal Milanu Miklavčiču pri delu z vratarji, vadijo ta teden novinci in igralci, ki niso sodelovali v kvalifikacijah za 1. B ligo, slednji pa se jim bodo pridružili prihodnji ponedeljek. Koperu so ostali zvesti vsi igralci, med njimi tudi Benedežič in Jermaniš, ki sta ju vabila Hajduk in Olimpija, ki so osvojili prvo mesto v slovenski nogometni ligi, le Omanovič, Okčić in Barjaktarevič so prijeli izpisnice.

Koper pa bo nedvomno v novem prvenstvu veliko močnejši, saj so ga v prestopnem roku okrepili Damir Ban, Andrej Tripar, Blagoje Petrovski (vsi Izola), Branko Zupan (Integral Olimpija), Bojan Košpenda (Piran) in Enes Pjančić (Cazin), prvemu moštvo pa so priključili tudi pet najbolj obetavnih mladincev - Trejber, Bizjak, Krstič, Poljšak ter Knafelc, tako da bo imel trener Miklavčič na razpolago kar 27 nogometašev. V prvem kolu igra Koper v Petrinji z Mladostjo, v drugem pa pride v Koper na Bonifiko ljubljanski Slovan. In kakšni so načrti rumenomodrih? V klubu zatrjujejo, da se bodo potegovali za sam vrh, kar pričakujejo tudi ljubitelji nogometa na Obali, ki se jih je že na prvih trenin- gih zbralo na Bonifiki kar lepo število.

Jože Krefl

Ob otvoritvi novih stez v Sovodnjah

Uspel turnir za četverice

V Sovodnjah je bila v soboto svečana otvoritev dveh novih balinarskih stez, ki se nahajata tik v bližini dveh večjih športnih objektov: nogometnega igrišča in telovadnice. Da bi primerno počastili to otvoritev so domači balinarji priredili turnir za četverice Sovodnje 1988, na katerem je nastopalo osem ekip. Prvi del tekmovanja so odigrali tudi na igriščih na Vrhu, medtem ko so bili odločilni spopadi rfa novih stezah v Sovodnjah.

Prvo mesto so zasluženo osvojili balinarji iz Solkana, ki so v finalu premagali Novogoričane. Domači balinarji so se morali zadovoljiti s četrtim mestom, kljub temu da jim je uspelo v kvalifikacijskih srečanjih premagati tudi kasnejšega zmagovalca.

Tekmovalce in druge radovedneže, ki so se kljub vročini zbrali v lepem številu, je pozdravil v imenu domačih balinarjev Emil Tomšič, ki je poudaril pomembnost novega športnega objekta, s katerim bi morala ponovno oživeti balinarska dejavnost, ki je bila nekoč v Sovodnjah zelo razširjena.

SKUPINA A (SOVODNJE): N. Gorica - Sovodnje 2 10:3; Mak Štandrež - Renče 9:5; Renče - Sovodnje 2 11:3; Mak Štandrež - N. Gorica 7:6; N. Gorica - Renče 7:6. SKUPINA B (VRH): Sovodnje 1 - Šempeter 11:9; Solkan - Danica Vrh 11:6; Sovodnje 1 - Solkan 7:5; Vrh - Šempeter 11:2; Solkan - Vrh 9:5.

POLFINALE: N. Gorica - Sovodnje 1 6:3; Solkan - Mak Štandrež 7:4

FINALE ZA 3. MESTO: Mak Štandrež - Sovodnje 1 13:5; FINALE ZA 1. MESTO: Solkan - N. Gorica 13:10.

naša odbojarska društva po končani tekmovalni sezoni

Soča: prodoren uspeh na mladinski ravni

Odbojarska dejavnost Športnega združenja Soča je bila letos pestra in tudi rezultati niso izostali. Edino v moški D ligi je društvo zabeležilo neuspeh in je izpadlo iz lige. Tajnika so- vodenske športne organizacije Benjamina Černica smo vprašali za vzroke, ki so botrovali neuspehu članske po- stave.

»V začetku sezone smo skušali se- staviti ekipo, ki bi bila povsem kos prvenstvu. Naši upi pa se niso uresni- čili. Vzrokov za izpad je več. Nekateri starejši igralci so opustili igro ali so nastopili le na nekaterih srečanjih in to brez primerne priprave. Najeli smo trenerja Igorja Orla v upanju, da bo sam nastopil v vlogi podajača. Na žalost se nam je tudi ta načrt izrodil. Zaradi poškodbe se je moral odpove- dati igranju in na njegovo mesto je nastopil mlad in neizkušen igralec. V drugem delu je v ekipo vstopil poda- jač Ivo Marušič. Bilo pa je prepozno, da bi se izognili izpadu, saj smo v za- četku prvenstva izgubili preveč točk, da bi jih lahko nadoknadili v nadalje- vanju zahtevne preizkušnje.

V novi sezoni bomo nastopili s pom- ladjeno postavo, v kateri bodo mesto našli tudi odbojkarji, ki so letos nasto- pili v prvenstvu under 16. Na mladinski ravni pa smo bili iz- redno prodorni in dobrih rezultatov je bilo kar precej. Največji uspeh smo, brez dvoma, dosegli z moško ekipo under 16. Fantje so osvojili prvo mesto na pokrajinski in na deželni ravni in se udeležili kvalifikacij za državni fi- nale. Na moškem področju smo slavili tudi v miniodbojki, kjer smo dosegli prvo mesto na pokrajinski ravni. Na državnem finalu v Cesenaticu smo v izredno številni konkurenci zasedli 6. mesto. Igralci so res dobri in so vsi zelo mladi, tako da bodo nastopali v istem prvenstvu tudi v prihodnji sezo- ni.

V ženski konkurenci smo se uvrstili v pokrajinskem merilu na drugo mesto v kategoriji under 15. Z ekipo un- der 14 smo zasedli drugo mesto v po- krajini, sedmo pa na deželni finalu.

Člani so letos v društvu edini zgrešili zastavljene cilje

V superminiodbojki so dekleta osvoji- la drugo mesto. V miniodbojki so bile naše igralko na pokrajinski ravni prve in se bodo zato udeležile deželne finala v Lignanu.

Vsi ti rezultati so odlični. Če k temu prištejemo še prva mesta ostalih slo- venskih ekip na Goriškem, je treba reči, da je bila sezona izredna. Škoda bi bilo, da bi vsega tega ne znali pri- merno izkoristiti. Vsem bi koristilo, da bi te ekipe združili v celoto. Za Slo- vene v Italiji je velikega pomena, če dosežemo dobre rezultate tudi na de- želni in državni ravni.

Prav zato je sodelovanje pot, ki jo bo treba prej ali slej ubrati. Ne govorim samo o sodelovanju z enim dru- stvom, marveč z vsemi. Da to doseže- mo, se moramo vsi prizadevati in v to tudi delati. Če hočemo priti do stvar- nih rezultatov, je treba najprej ublažiti spore, čeprav menim, da je odbojka med Slovenci na Goriškem zrastle prav zaradi antagonizmov.

Glede združevanja moči je treba tudi upoštevati napake drugih (Meb-

lo), čeprav velja povedati, da goriška problematika ni enaka tržaški.

Z naše strani imamo v programu srečanje z Olympio in Valom. Do po- govorov ni nikoli prišlo, zato bo ta ko- rak zelo pomemben. Soča izhaja iz zelo uspešne sezone, vendar se v dolo- čeni meri že pripravlja na novo. Eki- pa, ki je nastopala v D ligi, bo igrala v 1. diviziji. Ob njej bomo zagotovo imeli tudi postave v prvenstvih un- der 18 moški, under 16 ženske ter ženske in moške ekipe v mini in supermini- odbojki. Morda bomo sestavili tudi ekipo, ki bo nastopala v 2. ženski divi- ziji. To pa bo odvisno od razpoložli- vosti igralck, predvsem pa od tega, če se ne bodo prvenstva časovno križala.

Glede finančnega vprašanja lahko rečem, da nam sponzorja Sobema in Čerimpex krijeta najnujnejše stroške. Brez njih bi težko shajali. Za boljše uspehe pa je treba več resnosti s strani staršev, odbornikov in športnikov samih. Samo tako bomo imeli še bolj- šo in kvalitetnejšo sezono. (mj)

enega v Subidi. Že v Knjigi Telesna kultura med Slovenci v Italiji je bilo zapisano, da smemo verjetno imeti teniška igrišča ob gostinskih obratih za sodobno obliko tistega, kar je več včasih pomenilo balinarsko igrišče. Tudi na teniška igrišča namreč zahajajo gostje in niso sedež kakšnega posebnega društva.

Vsekakor je ostalo pri dveh primerih in se pojav ni razširil. Tudi takratne zamisli o izrabi teh igrišč, o organizirani izrabi namreč, se niso vse uresničile. Vse je kazalo, da s tenisom na Goriškem ne bo nič, ali vsaj nič takega, kar bi se dalo primerjati z zasnovano, dejavnostjo in prisotnostjo padriške Gaje. Vendar je predlansko poletje prišlo do pre- mika, ki je morda tudi zaradi novosti predstavljajo resnično presenečenje. Na Vrhu — spet je zadeva povezana z iz- gradnjo novega vaškega družbenega središča — se je na priložnostnem turnirju zbralo več kot trideset lastnikov lo- parjev, ki se s tenisom bavijo občasno ali v omejenih časov- nih obdobjih po dva, tri mesecne letno. Iz takratne izkuš- nje, predvsem pa zaradi tega, ker je na razpolago domač, usposobljen vaditelj, je padla odločitev, da se za poletje 87 zastavi načrt še bolj dogovorjeno, dolgoročneje in ne samo priložnostno. Turnir leta 1987 je zabeležil petinštirideset udeležencev.

Zaenkrat je še neznanka, kaj se bo iz želja in zamisli izcimilo in kaj bo torej s tenisom na Goriškem; pogovori in dogovori potekajo, a nekaj pogojev je danih in slišati je, da imajo namen graditi še nove površine, ki bi služile tej de- javnosti: prostor v Štandrežu je že pripravljen, predvsem pa je treba popraviti igrišče v Doberdolu in ga zgraditi v Pevmi. Tudi zaradi tega menim, da morajo biti dogovori resni in načrtni pametni, da se ne bo zgodilo kot v prime- rih, kjer imamo nekaj takih izkušenj, ko so eni zbirali sred- stva, načrtovali, gradili in dogradili, zaradi razsula, naveli- čanosti in tudi zagrenjenosti pa so naprave začeli uporab- ljati ljudje, ki z začetnim načrtom in nameni niso imeli nobene zveze, pa čeprav se je dogajalo vse v dobri veri, brez zlih namenov.

Vendar vem, da je ta moj vrh brez svetlobe. Vrh brez vrha. Tako brez vrha, da se po njem prestopam nekaj trenutkov in se sprašujem, kaj je to res vrh, kaj so vsi vrhovi osemstisočakov taki, kaj naj naredim s tem vrhom.

Pa sem res dosegel najvišjo toč- ko.

Vrh brez svetlobe, ki je ugasnila nekje na poti, ki je izginila nekje v snegu.

Soba

Soba je kar se da prazna in pu- sta. Le tri bedne postelje so v njej. Večer mi je spolzel med prsti, ne da bi se zavedel, da sem ga sploh kdaj imel v svojih rokah. In sedaj sem tu. Silvo nekaj bere, morda Paster-

Hotel K2 v Skarduju, pod njim pa Ind nakovega Živaga, Tomo pa spi kar z odprto lučjo. Na vse kaj drugačnega, težjega, neverjetnega je on navajen, kot pa na lahno nadlego od- prte luči.

Pakistan, Skardu, ni mi še po- vsem jasno, kje se nahajam. Do se- daj je bilo vse tako noro, tako ne- verjetno. Utrujen sem, saj že tri dni nisem zatisnil očesa, vendar pa tudi srečen. Sprijaznil sem se že z dejstvom, da bom moral svojo od- pravo loviti sam po neobljudenih pokrajinah severnega predela drža- ve, pa me je včeraj na letališču v Islamabadu Bogdan presenetil, ko sem se prerival med gnečo s svojo štiridesetkilo prtljago. Njegov dotik mojega hrpta je bil kot angelov poljub.

Tako sem utrujen, da ne morem zaspati. Zunaj na hodniku nekdo naklada, kako je ali šele bo osvojil osemstisočak K2, kot da bi bila to vsakdanja zadeva. Messner ima prav, ko pravi, da v Himalaji srečaš najrazličnejše nakladače, megalomane, čudake, frustrirance, povprečne vse vrste in da je pravih alpinistov res malo. Nisem mi ho- tel verjeti. Preveč mi je pomenil ideal pravega, čistega alpinizma, da bi ga tako poceni razvednotil. Pa je imel prav; dan na dan sem se

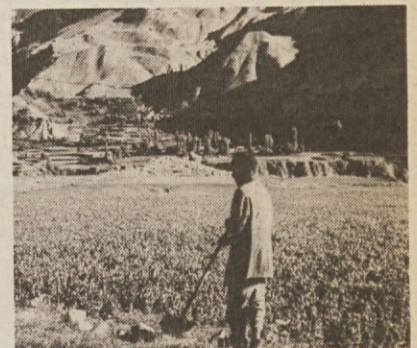
v to počasi prepričeval in naposled prepričal. Mnogi od teh se hočejo pokazati junaki, postati hočejo ob- čudovani heroji, torej preiti v kate- gorijo ljudi, ki ne obstaja.

Junakov ni. Kaj bomo z njimi? Kaj ni lepše, da si človek, da te je strah, da se treseš od mraza, da si poln dvomov, ko pa je le dvom tisti, ki nas sili na to čudovito večno pot? Zakaj pa sem jaz odšel na to pot? Zakaj sem, zato da sem sploh lahko odšel, potrošil toliko energije?

Nekdo me je danes vprašal, kako da imam toliko energije, jaz pa sem mu odgovoril, da ta izhaja iz obupa, iz obupnega boja proti vsakdanjosti. V tem boju sem tolikokrat utru- jen, tolikokrat sem že omagal. Kaj pa nestrpnost? Pravijo mi, da se bom naposled ustavil, vendar pa vem, da se bo nemir vrnil in da te poti ne bo več konca.

Zvezde

Sit sem bil Silva in Toma, pa čepr- rav nista naredila nič, da bi se v meni sprožila ta reakcija. Sit sem ju bil, ni pa me zanimalo zakaj. Stopil sem na odprto. Sprejela me je zvez- dnata noč. Drobnji svetleči biseri so se lesketali v Indu, ki se je leno pomikal k svojemu koncu. Počakal sem, da se utišajo vsi glasovi, da bom naposled doživel vso magič- nost te noči. Vse vesolje hočem za- jeti v svoj objem. Sedim in opazu- jem. Nikamor se mi ne mudi. Ho- čem se posvetiti sebi, zvezdam, pa mi ni mogoče. V tišino se vsakokrat prikrade kak krik, ki uniči čarob- nost teh trenutkov. Vendar pa vem, da tako mora biti, saj imam preveč zmešnjave v sebi, da bi se posvetil zvezdam. Alpinist! Pa zmešnjavo? No, pustimo šablone ljudem, ki so ostali doma, tistim, ki se niso poda- li na pot. Alpinistu mora biti vse takoj jasno, če ne se ne bi tisočkrat rešil iz smrtne zagate. No, pogledj me. Sem poln nejasnosti, dvomov, vprašajev. Tako malo je v meni jas- nega.

Obdelana polja na poti v Karakorum

NAMIZNI TENIS

Jaj je naravnjše kot to, da preidem od tenisa k namiznemu tenisu in tudi za to panogo navedem spremem- be in razlike, do katerih je prišlo v tem desetletju. Podro- neje zadeva pregled Goriško, menim pa, da v glavnih silni- cah veljajo spoznanja in ocene tudi za tržaški del ozemlja, ki ga prebivamo, in celo za Videmsko pokrajino. Da, če govorimo o namiznem tenisu, potem velja b podobno kot za nogomet in za tek na dolge proge — zlasti za kros — da se spomnimo tudi nekaj primerov športnega delovanja roja- kov iz videmske pokrajine. Na žalost ima drugačnost glede na prejšnja obdobja in v zvezi z namiznim tenisom v vi- demski pokrajini negativen predznak. Večkrat smo posku- šali pred in po potresu vpeljati tudejavnost v različne kraje zahodne in tudi vzhodne Benečije, nikjer pa se ni pobuda obnesla v smislu, da bi občutili dolgotrajne posledice. Dejsvo je pravzaprav čudno, kajti po ustaljenih pravilih in zlasti po izkušnjah na Tržaškem in na Goriškem je miza namiznega tenisa vedno predstavljala privlačni pol vsaj za rekreacijsko gibalno dejavnost ravno v okoljih, ki so bila športno siromašna in neosveščena. Ta enačba se v Benečiji ni obnesla, čeprav — zdi se mi umestno še enkrat podčrtati — zahteva namizni tenis omejen pokrit prostor, ki ga naj- demo takorekoč v vsakem skednju in na vsakem društve- nem sedežu. Panoga zahteva nizko začetno naložbo — gre za ustrezno mizo, nekaj loparjev in žogic — in tudi demog- rafska kriza zaradi nizkega števila rojstev ali zaradi izselje- vanja ne predstavlja nerazrešljivega vprašanja, saj zadostu- jeta dva za igranje in recimo šest do osem igralcev, da odsek živi.

Na Goriškem in na Tržaškem je položaj v toliko podo- ben ali enak, v kolikor je namiznega tenisa mnogo nekaj kot včasih; namiznega tenisa v tistih kapilarnih oblikah, ki smo jih bili vajeni.

novi v zamejski
telesni
kulturi

ALDO
RUPEL

Pogledi, popis dejavnosti in društev

13.

Julij 1986: teniški tečaj v organizaciji športnega dru- štva.

September 1986: sedmi memorial »B. Frandolič« na Vrhu; moška in ženska odbojarska ekipa, obe sta bili prvi.

September 1986: tretji memorial »F. Grillo« v nogome- tu; sodelovalo je 16 ekip.

September 1986: balinarski turnir na Vrhu; sodelovalo je 8 ekip, 2 iz Slovenije.

September 1986: organizacija teniškega turnirja na Vrhu.

Podobno je bilo leta 1987 in z enakim ritmom se nada- ljuje delovanje v letu 1988.

TENIS

Balanjanju sledi v tem pregledu tenis. Vzrok temu so nekatere povezave, ki bi jih na prvi pogled ne pričakovali ali si jih zamislili in ki zadevajo ti dve panogi. Prva taka povezava so zunanja igrišča, ki silijo obe panogi v veliki večini primerov na sezonsko delovanje; potem je tu dej- stvo, da lahko v obeh primerih igrata dva dvojici. Kar pa me v zastavljenem okviru še posebej zanima, je dejstvo, da smo imeli ob koncu prejšnjega desetletja dva primera gra- ditve in usposobitve teniškega igrišča v smislu dopolnitve ponudbe dveh večjih gostinskih obratov: enega v Gorici in

Naročnina: mesečna 13.000 lir - celoletna 156.000 lir, v SFRJ številka 500 - din, naročnina za zasebne mesečno 6.000 - din, trimesečno 17.000 - din, letno 60.000 - din, upokojenci in študenti mesečno 4.500 - din, trimesečno 12.000 - din, letno 45.000 - din. Za organizacije in podjetja mesečno 7.000 - din, letno 75.000 - din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348
Za SFRJ - žiro račun 51420-603-31593
ADIT 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglasi - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 60.000 lir. Finančni in legalni oglasi 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 90.000 lir. Mali oglasi 700 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 18%. Osmrtnice, zahvale in sožalja po formatu. Oglasi iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 7796-688, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski

dnevnik

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 7796-600 - Tix 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
ČEDAD - Stretta De Rubels 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

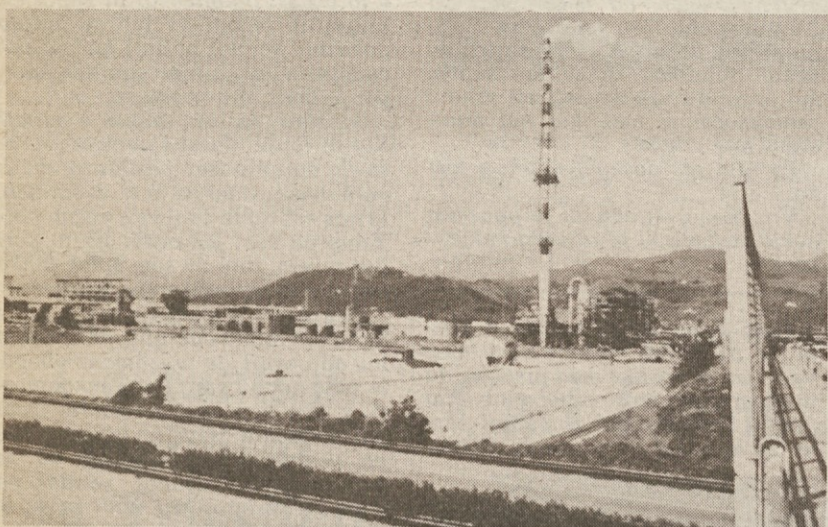
PIEG

Član italijanske
zveze časopišnih
založnikov PIEG

20. julija 1988

Obrat Farmoplant bo ostal dokončno zaprt

Navdušenje tisočih demonstrantov v Massi

Kemijski obrat Montedisona Farmoplant

(Telefoto AP)

MASSA — Tovarna družbe Montedison Farmoplant je in bo ostala zaprta. Bučen aplavz tisočglave množice je včeraj popoldan preglasil župana Maura Pennacchiottija, ki je sporočil domačinom, da je v imenu člena 153 občinskega zakona št. 148 iz leta 1915 odredil »splošno in dokončno« zaprtje kemičnega obrata.

Župana je množica sicer sprejela z žvižganjem in vpitjem, saj so bile spontane reakcije prebivalstva na nedeljsko eksplozijo v kemijski tovarni Farmoplant povod za najbrž ne povsem utemeljen poseg policije. V ponedeljek so se namreč na prefekturi v Massi sestali trije ministri ter predstavniki javne uprave, pred palačo pa se je zbrala množica, ki je improvizirala protestni sit-in. Da bi omogočili ministrom izhod, so policaji razgnali demonstrante s solzilci, kar je seveda sprožilo upravičeno in ogorčeno reakcijo prebivalstva, ki se med drugim tudi ni strinjalo v celoti z izbiro ministra Ruffola, da po predpisih »zakona Seveso« zapre tovarno Farmoplant le za določen čas.

Včeraj zjutraj se je v Massi zbralo približno tri tisoč ljudi, mesto pa je bilo delno paralizirano zaradi splošne stavke. Množica se je zgrnila na Trg degli Aranci, ki je bil včeraj prost, saj so se stavke udeležili tudi krošnjariji in tako je zaradi nesreče v obratu Farmoplant »skočil« še običajni tedenski mestni sejem.

Domačini so v jutranjih urah demonstrirali v povorki, ki

se je vila po mestnih ulicah, medtem ko je toskanski deželni svet pripravil resolucijo z zahtevo po dokončnem zaprtju obrata Farmoplant. Napetost je narasla v popoldanskih urah, ko so se demonstranti zbrali pred občinsko palačo. Nekdo je s kladivom razbil eno izmed šip vhodnih vrat, skupnica prenapetežev pa je skušala vdreti v palačo. Polozaj je rešil župan, ki je nagovoril množico in sporočil to, kar so domačini zahtevali na ves glas že nekaj let: zaprtje obrata.

Zal gre ponovno za zvonjenje po toči, saj je do »napovedane« ekološke nesreče res prišlo, račun pa bo morala že spet plačati skupnost. Včerajšnji izvidi so pokazali, da je v morskem vodi ob izlivu potoka Lavello 0,003 miligrama pesticida rogor na liter vode. Dan po požaru je bila količina sicer znatno višja (0,007 mg), koncentracija pesticida pa je vsekakor previsoka. Tudi oblak gostega dima, ki je v nedeljo prekril območje v neposredni bližini tovarne Farmoplant je pustil svojo onesnaženo sled na približno 20 kvadratnih kilometrih ozemlja med Masso Carraro, Marino di Massa in Viareggio. Strah pred širjenjem onesnaženja bo občutno vplival na turistično sezono, saj je že 30 odstotkov letoviščarjev odreklo rezervacije v hotelih. Kampingi so ostali na pol prazni, vsem pa je prepovedano kopanje ob izlivu potoka Lavello. Dva kilometra in pol toskanske plaže so trenutno »off limits«, domačini pa se zdaj bojijo še padavin, ki bi lahko izprale ostanke rogorja iz počenih rezervarjev Farmoplanta.

Nizozemska uradno ni zahtevala da bi izvažala smeti v Jugoslavijo

BEOGRAD — Noben nizozemski organ ali organizacija ni od uradnih jugoslovanskih organov zahteval dovoljenja, ne za tranzit ne za hranjenje nevarnih odpadkov v Jugoslaviji. Tudi nobena organizacija združenega dela ni zahtevala dovoljenja za te namene. To so povedali na zasedanju komisije ZIS za zaščito človekovega okolja, ki mu je predsedovala članica ZIS in predsednica te komisije Nvenka Neralić-Milivojević. Proučili so dejavnost zveznih in drugih organov, zaradi nekaterih informacij o domnevnem hranjenju nevarnih odpadnih materialov iz Nizozemske v Jugoslaviji.

Izhajajoč iz ustavne obveznosti, da nihče nima pravice na kakršen koli način ogrožati življenja delovnih ljudi, niti delovnega in življenjskega okolja Jugoslavija doslej ni izdala nikakršnega dovoljenja navkljub zahtevam nekaterih držav. Jugoslavija namreč ne želi biti nikogaršnje odlagališče za odpadne materiale, pa tudi ne tranzitno ozemlje za takšne tovore. Zvezni, republiški in pokrajinski organi bodo po sklepih komisij skušali v okviru svojih pristojnosti čimprej ugotoviti dejansko stanje oziroma, če je res nekdo hotel na nelegalen način prepeljati tak tovor preko jugoslovanske meje. S svojimi ugotovitvami bodo seznanili javnost. Sklenili so tudi, da bodo od nizozemskih oblasti zahtevali pomoč v obliki ustreznih informacij, ki bi olajšale ugotovitev dejanskega stanja. (dd)

Zanoobio bodo raztovorili

GENOVA — V kratkem, morda že pred 8. avgustom, bodo končno pričeli z neprijetnim in nevarnim poslom raztovaranja sirske ladje Zanoobia, ki ima na krovu 10.800 sodov strupenih odpadkov. Medtem je Avtonomni pristaniški konzorcij obvestil admirala Giuseppa Franceseja, ki je bil imenovan za komisarja »ad acta« v zadevi Zanoobia, da se strinja z namenom, da se kot začasno odlagališče teh odpadkov uporabi veliki dok v genovskem pristanišču. Tako je namreč predlagalo podjetje Castalia, ki si je med številnimi polemikami zagotovilo nalogo, da odstrani strupene odpadke z Zanoobie. Medtem so tehnik Castalie že pričeli prepračevati sode, hkrati pa preizkušajo sistem prenašanja strupenega tovara na kopno. Celotna operacija bo potekala pod strogim nadzorstvom predstavnikov Krajevne zdravstvene enote.

Kam z mestnimi odpadki? Odgovora zaenkrat še ni

Tako so pred dnevi izgledale središčne ulice v Genovi po stavki občinskih smetarjev. Upravitelji pa še vedno ne vedo, kako bi dokončno rešili vprašanje mestnih odpadkov (Telefoto AP)

Kaj se dogaja z vremenom?

RIM — O letošnjem poletju bodo meteorologi, predvsem pa klimatologi še na dolgo razpravljali. Nad severno poluto so namreč nadpovprečne temperature s katastrofalno sušo na ameriškem severozahodu in na Kitajskem. Poletna vročina pa pesti skoraj vse sredozemske države, največ težav pa je v Makedoniji, Grčiji in Turčiji. Vesti iz Sahela so prav tako dramatične, tako imenovani »pas lakote« ponovno pesti katastrofalna suša, saharški pesek pa se neustavljivo širi proti jugu, tako da se bo še podaljšal tragični obračun mrtvih zaradi lakote v subsaharski Afriki. Dežja pa je preveč v monsumski Aziji, kjer so bile v preteklih dneh tako v Indiji kot v Bangladešu katastrofalne poplave, ki so terjale na stotine človeških življenj.

Na južni poluti, kjer je sedaj zima, pa beležijo izredno nizke temperature. To velja predvsem za subtropski pas, saj je snežilo v Južnoafriški republiki in v Braziliji. Vreme se je

torej zarotilo proti človeštvu, tako da nekateri že govorijo o trajnejših podnebnih spremembah. Podatkov za take trditve je vsekakor premalo. Meteorologi in klimatologi navajajo, da lahko govorimo o podnebnih spremembah, ko vsaj pet let opažamo ista ali podobna odstopanja od normalnih podnebnih značilnosti nekakega kraja.

Glede suše na ameriškem severovzhodu so klimatologi baje odkrili krivca v hladnem tihoceanskem toku El Ninjo, ki že nekaj let ni tako izrazit. Trditve, da je vsega kriv tako imenovani učinek tople grede, so za večino klimatologov prazgodnje. Že res, da industrija vsako leto bruhva v atmosfero na tone ogljikovega dioksida, saj in druge nesnage, kar naj bi kot v topli gredi preprečevalo uravnavanje temperature na našem planetu, pravih znanstvenih dokazov o tem pojavu pa nimamo.

Na sliki (telefoto AP): dno umetnega jezera v Minnesoti zgovorno priča o rezsežnosti suše.

Nigerija zahteva od Italije da odstrani strupene odpadke

RIM — Kako se bo zaključila pustolovščina italijanske ladje Piave, ki so jo nigerijske oblasti blokirale v pristanišču v Lagosu, da bi s tem vrnila italijanskim oblastem milo za drago zaradi odlaganja strupenih odpadkov v pristanišču Koko? In kaj bo s štiriindvajsetimi možmi posadke, ki dejansko niso krivi za podlo izvozno »trgovanje« z odpadki in sedaj čakajo na razplet dogodkov med italijanskimi in nigerijskimi oblastmi? Danes bo afera, ki je dvignila toliko prahu ne samo v Italiji in Nigeriji, temveč na mednarodni ravni, odjeknila v Palači Montecitorio. Tudi od današnjih sklepov parlamenta bo odvisno, kako se bo zadeva zaključila.

V zvezi s tem se je podtajnik radikalne stranke posl. Francesco Rutelli sestal včeraj s svetovalecem nigerijskega veleposlaništva v Italiji Uchom Okekejem, da bi zbral ustrezne podatke

v vidiku današnje seje v poslanski zbornici. Iz pogovora z nigerijskim predstavnikom se je po Rutellijevem mnenju dalo razbrati, da mislijo nigerijske oblasti zelo resno in da ni razlogov za pretiran optimizem glede skorajšnje izpustitve italijanskih pomorščakov, kot napovedujejo italijanske oblasti. V Lagosu skratka zahtevajo, da Italija čimprej poskrbi za odstranitev strupenih odpadkov, in po njihovem mnenju bi to nalogo lahko opravila tudi posadka ladje Piave. Čeprav predstavlja zadrževanje pomorščakov kršitev mednarodnih pravil, je krivda italijanskih oblasti vendarle tako očitna, da Nigerija ne namerava zlepa popustiti. Po mnenju radikalne stranke se mora italijanska vlada zato obvezati, da bo takoj poskrbela za odstranitev strupenih odpadkov.

Nakazali sredstva za beneško laguno

RIM — Včeraj je vlada nakazala prve tri milijarde lir od predvidenih 800 milijard lir posebnega zakona za Benetke. Ta znesek bodo uporabili za proučitev prekomernega bohotenja alg v Beneški laguni. Že sedaj pa je jasno, da je ta pojav odvisen od stopnje onesnaženosti v laguni, saj vanjo priteka preveč »hranišnih« snovi. Ker alge porabijo ogromno kisika, je tega v lagunskih vodah vedno manj, da je ogrožen celoten ekosistem. Dela, ki bodo prvotno preizkusnega značaja, bodo razširili tudi na območje Chioggie. Minister za javna dela Ferri je zanikal prvotne domneve, po katerih bi za denar poskrbelo ministrstvo za znanstvene in tehnološke raziskave. Na prihodnji seji vlade - je dodal Ferri - pa bo podrobneje spregovoril o načrtu za dokončno odpravo prekomernega bohotenja alg. Predsednik deželnega odbora Veneta Bernini je Ferrijeve izjave potrdil, medtem ko je po mnenju odgovornega za beneško laguno, Maria Totija, zelo težko, da bi v kratkem času prišlo do dokončnih odločitev. Po drugi strani je včeraj prišla na dan možnost obsežnejšega programa. Po novem se bodo lotili reševanja tega problema v 8 občinah, nakazali pa so možnost razširitve pobude na približno 100 občin. V bistvu bi torej morali ukrepati na podoben način, kot so storili za območje reke Lambro. (ag)

Zeleni škuner bo analiziral sicilsko morje

PALERMO — Zeleni škuner (Goletta verde) bo v prihodnjih dneh plul vzdolž sicilske obale, njena posadka pa bo kot običajno analizirala morsko vodo, zlasti pred javnimi kopalisci. Delo posadke Zelenega škunerja sponzorirajo nekatere pomembne italijanske industrije in tednik. Namen raziskav je spodbuditi pristojne oblasti, da primerno in hitro ukrepajo v primerih, kjer onesnaženje morske vode ogroža zdravje kopalcev in naravno ravnovesje morske flore in favne ter okolja. Kar se tiče Sicilije, pa bo Zeleni škuner letos analiziral tudi peščene obale, da bi ugotovil morebitno prisotnost težkih kovin, prav tako bo ugotavljal količine težkih kovin ob izlivih nekaterih rek. V neposredni bližini otoka bo opravil nad 180 analiz.